Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmikowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 147 Wydanie P Poznań, piątek dnia 2 kwietnia 1937 Rok 32

Poznań, 1 kwietnia.

Półtora roku bez Rady Miejskiej w Poznaniu

Rada Miejska w Poznaniu rozwiązana została 2 października 1935 roku, a przywrócona do życia wskutek wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego w styczniu 1937, po 12 dniach rozwiązana została ponownie, nie odbywszy ani jednego posiedzenia normalnego.

Przyczyny rozwiązań, tak faktyczne, jak formalne, które w pierwszym wypadku okazały się nieformalnymi, a w drugim znowu zostały zaskarżone przed Najw. Trybunałem Admin., są znane.

Najważniejszym obecnie jest jednak to, że gdy ustawa przewiduje rozwiązanie Rady Miejskiej najwyżej na 6 miesięcy, co z okresem potrzebnym do przygotowania nowych wyborów czyni razem 9 miesięcy, a tylko w wyjątkowych okolicznościach stan ten mógłby się przedłużyć na mocy uchwały Rady Ministrów o dalszych 6 miesięcy, — to dziś już skończył się ten maksymalny okres półtoraroczny, a nowe wybory, jeśli nie zostaną przyśpieszone, odbędą się dopiero w październiku br. Gdyby zaś wykorzystano wszelkie sposoby i środki do przedłużenia tego stanu, jak to już raz było, doczekalibyśmy się nowych wyborów dopiero w kwietniu 1938, czyli okres pozbawiony Rady Miejskiej trwałby d w a i p ó ł r o k u!

Oczywiście tak długiego stanu anormalnego w samorządzie ustawa nie przewiduje i z tego powodu nie przewidziała też stosownych postanowień na ten wypadek. Na przewidziany okres 6-miesięczny rozwiązania Rady Miejskiej powierza ustawa sprawowanie za nią funkcyj magistratowi, ale z ograniczeniem tylko do najkonieczniejszej bieżącej gospodarki miejskiej — z wyłączeniem decyzyj we wszelkich istotnych nowościach, zobowiązujących miasto czy obciążających je na przyszłość.

I tak nie wolno magistratowi zaciągać pożyczek długoterminowych, sprzedawać, obciążać lub wynajmować na czas dłuższy, niż 3 lata, nieruchomości, czynić darowizn, przyjmować fundacyj, w ogóle nie wolno obciążać trwale finansów miasta ani zobowiązywać go w czymkolwiek na całe lata. Tego rodzaju sprawy nie są, jak wiadomo, w wielkim mieście bynajmniej rzadkością; pojawiają się co parę tygodni na posiedzeniach Rady Miejskiej. Jeśli się ich nie załatwi, następuje zastój w całej gospodarce, w najważniejszych rzeczach. I nie tylko zastój — powstać mogą, a nawet muszą w wielu kierunkach nieobliczalne i niepowetowane straty dla miasta oraz dla interesu publicznego.

Weźmy konkretne przekłady:

Poznań może otrzymywać na długoletnie spłaty i na ulgowych warunkach pożyczki na bieżącą rozbudowę urządzeń miejskich: kanalizacji, wodociągów, sieci elektrycznej czy gazowej, na najnaglejszą budowę dróg i placów, na budowę domów dla bezdomnych, szkół itp. Prace te powinny być podjęte także w interesie bezrobotnych. Miasto pieniędzy na to absolutnie nie ma, ale może otrzymać korzystne pożyczki od instytucyj kredytowych, specjalnie do tego powołanych, jak Fundusz Pracy, Tow. Osiedli Robotniczych, Bank Gospodarstwa Krajowego. Magistratowi jednak nie wolno uchwalać pożyczek długoterminowych.

Co robić? Pod najrozmaitszymi pozorami i na drodze najmniej przekonywających wykładni prawnych i innych formuł uchwala się w magistracie te pożyczki obciążając nimi finanse miasta na długie lata. Mówi się, że zaciąga się te pożyczki jako krótkoterminowe, tj. według ustawy takie, które musi się spłacić w tym samym roku budżetowym, które zatem muszą mieć pokrycie w bieżącym budżecie, choć tego pokrycia nie ma i choć się wie, że o spłacie nawet w ciągu kilku lat nie ma mowy. O tym wiedzą i instytucje pożyczające i władze nadzorcze tolerując wyraźne przekroczenia ustawy.

Przykład drugi: Izba Handlowo-Przemysłowa proponuje miastu przejęcie liceów handlowych; warunki wydają się możliwe, za przejęciem przemawia wiele względów, Rada Miejska prawdopodobnie zgodziłaby się zasadniczo na propozycję. Ale jest to podjęcie się prowadzenia nowego zakładu naukowego, do czego miasto nie jest ustawowo obowiązane, magistratowi nie wolno zatem przejmować takiego zobowiązania. Co się robi? Magistrat tłumaczy sobie, że to jest koniecznym skutkiem reformy szkolnictwa handlowego i uchwala to jako bieżącą konieczność

Ale znowu Ministerstwo Oświaty proponuje miastu utworzenie liceum zawodowego zupełnie nowego typu: liceum administracyjnego dla kształcenia pracowników biurowych. Rzecz, jeśli nie ma wątpliwości finansowych, godna poparcia i trudu, aby takie liceum powstało właśnie w Poznaniu. Przy tym sprawa terminowa. Ale magistratowi o tym decydować nie wolno. Tu już trudno nawet o jakąkolwiek naciąganą interpretację. Ale większość magistratu przechodzi nad tym do porządku dziennego i uchwala Uważa bowiem rzecz dla miasta za korzystną, z czym można się zgodzić z zastrzeżeniem jednak, że ocena należy do Rady Miejskiej, a magistratowi nie pozwala ustawa o tym decydować.

Jak to wygląda w państwie praworządnym? Gdzie jest poszanowanie prawa? Co na to władze nadzorcze? Czy nie wyciągają z tego stanu rzeczy właściwych wniosków widząc takie skutki przedłużania anormalnego stanu w samorządzie?

A podobnych rzeczy jest i będzie coraz więcej i będą coraz jaskrawsze. Trzeba np. parcelować całe kompleksy miejskich gruntów budowlanych i sprzedawać je pod zabudowę; trzeba niektórym instytucjom dawać grunty darmo lub po cenach ulgowych; trzeba kupować grunty potrzebne miastu pod rozbudowę i na te zaciągać pożyczki długoterminowe; można czasem sprzedać korzystnie budynki miastu niepotrzebne, przyjmować inne darmo pod pewnymi zobowiązaniami (park narodowy na Malcie), trzeba nowej organizacji lub reorganizacji zakładów czy zgoła tworzenia nowych itp.

Czy te najważniejsze sprawy, najczęściej nie cierpiące zwłoki, mają czekać latami ze szkodą ogólną, czy też magistrat ma dalej przekraczać ustawy? Czym mają się kierować w swym sumieniu członkowie magistratu przy głosowaniu nad takimi decyzjami?

Dokąd trwać będzie ten pożałowania godny stan prawny w stolicy województwa o najlepszych tradycjach samorządowych?

Wykrycie spisku przeciw Stalinowi

Szeroko rozgałęziony spisek oficerów okręgu leningradzkiego i kijowskiego wykryło GPU — Wielka narada sztabu głównego w Moskwie - Masowe rewizje i aresztowania

Ryga. (ATE). W dniu 20 marca — jak donoszą z Moskwy — organy GPU wpadły na ślad szeroko rozgałęzionego spisku oficerów okręgu leningradzkiego i kijowskiego, skierowanego przeciwko Stalinowi, Kaganowiczowi i Jeżowowi. W wyniku dochodzenia dokonano szeregu aresztowań, które wskazywały, że zamieszani w ten spisek są również oficerowie floty czarnomorskiej i bałtyckiej.

W dniu 24 marca br. odbyła się w Moskwie wielka narada oficerów sztabu głównego, w której poza marsz. Woroszyłowem i wyższymi oficerami z marsz. Jegorowem na czele, wzięli również udział dowódca Białoruskiego Okręgu Wojennego Ubarewicz, dowódca Kijowskiego Okręgu Wojennego Jakir i dowódca Leningradzkiego Okręgu Wojennego Kork.

W czasie narad rozważano przede wszystkim nastroje polityczne armii. Na wniosek Woroszyłowa ma być przeprowadzona akcja we wszystkich okręgach armii „czerwonej" celem zbadania nastrojów i przekonań politycznych młodego pokolenia oficerów i podoficerów. Dowódca Leningradzkiego Okręgu Wojennego Kork miał być przedmiotem niesłychanie ostrych ataków ze strony Woroszyłowa i Jegorowa za dopuszczenie do zorganizowania spisku oraz, jak to wykazało sprawozdanie Politbiura, do rozwielmożnienia nastrojów, przychylnych dla trockizmu wśród młodej generacji oficerów.

Jest rzeczą znamienną, że w prasie sowieckiej nie ukazała się żadna wiadomość w związku z tą sprawą. Pominięto też milczeniem naradę oficerów sztabu głównego z udziałem dowódców kilku okręgów wojennych.

Ryga. (ATE). Z Leningradu donoszą:

W ciągu ostatnich dni przeprowadzono nagłe rewizje nocne we wszystkich instytucjach państwowych i w lokalach partyjnych okręgu leningradzkiego.

Jak słychać, w szeregu instytucyj stwierdzono sabotaże i wywrotową działalność urzędników. W Komisariacie dla Spraw Rolnictwa napotkano na wielkie nadużycia finansowe. W związku z tym spodziewana jest zakrojona na szeroką skalę „czystka" całego aparatu partyjnego w okręgu leningradzkim.

Ryga. (ATE). Z Moskwy donoszą:

Atmosfera polityczna w Rosji Sowieckiej w związku z mającymi się odbyć wyborami do sowietów coraz bardziej się zaostrza. Ostatnie wystąpienie Żdanowa, poświęcone przygotowaniu partii do tych wyborów, stwierdza m. in., że liczba komunistów w ZSRR po licznych „czystkach" spadła do 2 miliionów. W związku z tym Żdanow oświadcza:

„Miejcie na względzie, że pragnąc odnieść zwycięstwo w wyborach powinniśmy nie tylko nie odsuwać, ale popierać kandydatury tych bezpartyjnych, którzy cieszą się zaufaniem mas".

Echa groźnej katastrofy

Paryż. (PAT). Wstrząsająca katastrofa pociągu pośpiesznego Paryż—Bordeaux na przejeździe kolejowym w Cabannes w okolicach Dax wywołała w Paryżu ogromne wrażenie. Prasa jeszcze przynosi obszerne opisy specjalnych wysłanników na temat okoliczności, w których nastąpiła katastrofa i podaje szczegółowe informacje o akcji ratowniczej.

Dokładnych przyczyn nie zdołano dotychczas ustalić. Prawdopodobnie katastrofa nastąpiła albo na skutek wykolejenia się z powodu obsunięcia się części toru, albo z powodu przerwania się spojeń, łączących wóz restauracyjny z następnym. Wykolejeniu uległy zrazu pierwsze 4 wagony w chwili, gdy pociąg pędził z szybkością ok. 120 km na godzinę.

Trzy wagony po wyleceniu z szyn przewróciły się i spadły z nasypu w dolinę, zalaną przez rzekę Adour, z wysokości 8 metrów. Wskutek tego znalazły się częściowo w wodzie, co opóźniło pierwszą pomoc, z jaką pośpieszyli pasażerowie innych wagonów. — Wkrótce jednak przy świetle latarni samochodowych zdołano uruchomić kilka łódek. Przewiozły one z zalanych wagonów pierwsze osoby, które wyszły cało. W godzinę później wyruszył z Bordeaux specjalny pociąg ratunkowy. Równocześnie zarekwirowano w Dax wszystkie ambulanse pogotowia i samochody prywatne, celem przewiezienia rannych do szpitala.

Trzy etapy kontroli granic

Kontrola rozpoczyna się 5 kwietnia — Uchwały Centralnego Urzędu do Spraw Nieinterwencji — Stanowisko Francji i Włoch

Londyn. (PAT). Odbyło się pod przewodnictwem holenderskiego wiceadmirała van Dulma posiedzenie Centralnego Urzędu do Spraw Nieinterwencji, na którym rozważano szczegóły techniczne oraz opracowano instrukcję dla kontrolerów lądowych i morskich.

Postanowiono, że pierwszy okres kontroli rozpocznie się 5 kwietnia. Należy nadmienić, że ze względów technicznych akcja organizacyjna rozpocznie się w trzech etapach: pierwszy z chwilą, gdy naczelnicy władz kontroli obejmą wyznaczone im stanowiska, drugi poświęcony będzie zorganizowaniu części służby technicznej, wreszcie w trzecim okresie nastąpi ostateczne zmobilizowanie całego aparatu.

Paryż. (PAT). Ag. Havasa donosi: Zebrała się Rada Ministrów pod przewodnictwem prez. Lebrun.

Min. Delbos zdał sprawę z prac Komitetu Nieinterwencji referując zarządzenia kontroli lądowej i morskiej w Hiszpanii oraz gwarancje, przewidziane w tej dziedzinie. Kontrola wejdzie w życie w ciągu najbliższych dni. W sprawie odwołania ochotników zostaną wznowione w najbliższym czasie rokowania, przy czym należy mieć nadzieję co do ich pomyślnego wyniku, ponieważ niektóre państwa, zajmujące dotychczas nieprzejednane stanowisko, okazują obecnie pewne dążenia pojednawcze.

Delbos wspomniał poza tym o ostatnich zajściach morskich pomiędzy okrętami powstańczymi a statkami zagranicznymi. Rząd francuski, podobnie jak brytyjski, wystosował do stron walczących poważne ostrzeżenia, aby powstrzymano się od wszelkich kroków, sprzecznych z prawem morskim.

Minister poinformował poza tym o podpisanym ostatnio pakcie włosko-jugosłowiańskim i o stanowisku Francji wobec zagadnień środkowo-europejskich.

W sprawie konferencji w Montreux oświadczył, że traktat angielsko-egipski gwarantuje niepodległość Egiptu. Do tego stanu rzeczy należy przystosować położenie cudzoziemców i ustawy w dziedzinie sądownictwa, skarbowości i szkolnictwa. Sprawy te winny być uregulowane przed wejściem Egiptu do Ligi Narodów, co ma nastąpić w maju.

Rzym. (PAT). W Min. Prasy i Propagandy złożono oświadczenie, stwierdzające, że stanowisko Włoch wobec położenia w Hiszpanii nie uległo zmianie. Da się ono ująć jak następuje:

Nieinterwencja, kontrola oraz wszelkie inne środki stanowiące obecnie przedmiot dyskusji, winny być stosowane w sposób całkowity i jednakowo obowiązujący dla wszystkich. Gdyby inne mocarstwa nadal wysyłały materiał wojenny i ochotników do Hiszpanii naruszając w ten sposób postanowienia Komitetu Londyńskiego, wówczas rząd włoski musiałby poddać rewizji swe stanowisko. Gdyby polecenia o nieinterwencji przestrzegane były tylko przez jedną stronę, wówczas politycy, zmierzający do bolszewizacji Hiszpanii, uzyskaliby silne poparcie.

Wyjaśniając z kolei pogląd włoski na położenie w Hiszpanii oświadczenie stwierdza, że wojna domowa byłaby już zakończona, gdyby propozycje Rzymu, zgłoszone na samym początku, zostały natychmiast zastosowane. Dziś te same mocarstwa, które dawniej odrzuciły warunki włoskie, biorą je w obronę, aby poprzeć siły, zmierzające do bolszewizacji Hiszpanii.

Sukcesy powstańców na froncie północnym

Sewilla. (PAT). Gen. Queipo de Llano we wczorajszym przemówieniu z oburzeniem wystąpił przeciwko wiecznym „czerwonym kłamstwom", które obecnie rozpowszechniają wiadomości o rzekomym buncie, jaki miał wybuchnąć w Maroku hiszpańskim i jakoby przeprowadzonym licznym aresztowaniom.

Poza tym mówca stwierdził, że na północy wojska powstańcze po gwałtownym ataku zdołały przerwać front wojsk rządowych. Liczne wsie zostały zajęte, a nieprzyjaciel w odwrocie kieruje się na Achandiano.

Wobec tego, że akcja ta zakończyła się dopiero w nocy, nie zdołano jeszcze ustalić rozmiarów strat nieprzyjaciela. Dotychczas oddziały narodowe pochowały 50 zabitych żołnierzy wojsk rządowych, zdobyły kilkaset karabinów, dwa działa oraz wzięły do niewoli ponad 100 szeregowych i oficerów.

Udaremniony zamach na gen. Franco

Gibraltar. (ATE). „United Press" donosi:

Według otrzymanych tu wiadomości dokonano w La Linea nowych aresztowań w związku z wykryciem spisku przeciwko gen. Franco. Wśród aresztowanych ma się znajdować urzędnik policji tajnej. Według obiegających pogłosek kapitan, który dowodził plutonem egzekucyjnym, po straceniu 27 skazańców w Algeciras popełnił samobójstwo.

Następstwem wykrycia spisku były zmiany, przeprowadzone na stanowiskach wojskowych w Algeciras. Oficerowie sztabowi zostali wysłani na front i zastąpieni przez innych.

Poczwórne morderstwo pod Chełmżą

Toruń. (Tel. wł.). Dzisiejszej nocy policja toruńska została zaalarmowana wiadomością o strasznym morderstwie, dokonanym w Dębicach pod Chełmżą. Dotąd nieustaleni sprawcy dokonali morderstwa na czterech osobach, m. in. na Katarzynie Ryczkowskiej i siostrze jej Marii. Dalej został również zamordowany parobek i służąca.

Przed pogrzebem Karola Szymanowskiego

Bern. (PAT). Wczoraj w Lozannie nastąpiła eksportacja zwłok Szymanowskiego do Warszawy w obecności przedstawiciela poselstwa R. P. w Bernie, członków kolonii polskiej oraz osób, specjalnie przybyłych z Paryża.

Zwłoki złożono w osobnym wagonie pociągu pośpiesznego, który został skierowany przez Bazyleę do Berlina.

Warszawa. (PAT). W piątek wyjedzie do Zbąszynia delegacja, która w imieniu muzyki polskiej od granicy do Warszawy eskortować będzie trumnę ze zwłokami Karola Szymanowskiego.

Warszawa. (PAT). Wczoraj przed rozpoczęciem koncertu w Filharmonii Warszawskiej w celu uczczenia śp. Karola Szymanowskiego, orkiestra odegrała marsza żałobnego z symfonii „Heroica" Beethovena.

Po odegraniu tego utworu publiczność przez powstanie z miejsc oraz minutę ciszy i skupienia złożyła hołd pamięci znakomitego kompozytora.

Zagadkowe wstrząsy na Śląsku

Katowice (AJS). We środę odczuto na Śląsku w całym tzw. centralnym rewirze przemysłowym już drugi w tym tygodniu silny wstrząs podziemny. Wstrząs ten trwał kilka sekund i przeszedł od Rudy Śl. aż po Mysłowice. Według przypuszczeń spowodowany on jest pękaniem warstw piaskowca i osiadaniem wybranych pokładów.

Ponieważ wstrząsy odczuwane są ostatnio dość często i wyrządziły nawet poważne szkody, ludność Śląska jest poważnie zaniepokojona, tym więcej, że nie ma dotąd oficjalnego wyjaśnienia ich charakteru i przyczyn.

Również projektowana budowa stacyj sejsmograficznych nie wiele w tym względzie pomoże, ustali ona bowiem tylko miejsce powstania względnie największego natężenia wstrząsu a nie będzie mogła wyjaśnić przyczyn i charakteru wstrząsów.

Zgon dra Michejdy

Cieszyn. (PAT). O godz. 7 rano zmarł na udar serca długoletni burmistrz m. Cieszyna dr Władysław Michejda.

Kursy rybackie

Gdynia. (Tel. wł.). Otwarto w Gdyni, podobnie jak w latach ubiegłych, kursy dla rybaków dalekomorskich. Kursy te mają, jako naczelne zadanie wyszkolić polskich marynarzy na rybaków dalekomorskich.

W roku bieżącym uruchomione zostały trzy kursy: najmłodszy dla motorzystów, drugi — nawigacyjny i najstarszy — kandydacko-szyprowski. Kursy odbywają się pod opieką wydziału rybackiego w Min. Przemysłu i Handlu, a finansowane są przez Morski Urząd Rybacki w Gdyni. Kursami zarządza kom. Kosianowski, dyrektor Państwowej Szkoły Morskiej, kierownikiem oddziału szkolnego zaś jest inż. Marian Zięcik.

Huta pod Sandomierzem

Warszawa (Tel. wł.) W najbliższym czasie na terenie tzw. okręgu centralnego Sandomierza ma stanąć wielka huta żelaza, która będzie oparta na gazie ziemnym, przeprowadzonym do Sandomierza z kopalń podkarpackich. Prąd będzie dostarczany z elektrowni w Mościcach. (w)

Wiadomości

Rząd Rzeszy zatwierdził postanowienie dotyczące zawieszenia autonomii administracyjnej prowincji Starenberg w Hesji górnej i Hesji nadreńskiej i oddanie kierownictwa władzom Hesji właściwej.

*

Z dniem 1 kwietnia różne kategorie policji niemieckiej zaliczone zostają do szeregów „bezpośrednich urzędników państwowych Rzeszy" i podlegać będą jednolitym przepisom służbowym oraz warunkom płacy.

*

Min. wojny marsz. Blomberg, kierownik organizacyjny NSDAP dr Ley i przywódca robotników Hierl zawarli układ, którego mocą organizacja „Kraft durch Freude" wraz ze swą filią „Wehrmachtsheime" staje się centralną instytucją do organizowania wywczasów dla członków niemieckiej siły zbrojnej i Arbeitsdienstu.

*

W jugosłowiańskich kołach prasowych rozeszła się wiadomość o mającej nastąpić w Białogrodzie wizycie kanclerza Schuschnigga w okresie od 10 do 12 kwietnia.

*

We wtorek przybyć ma do Londynu duński premier Thorwald Stauning.

*

Prezydent de Valera oświadczył, iż Irlandia nie będzie reprezentowana na zbliżającej się konferencji imperialnej, gdyż nie ma specjalnych zainteresowań w pracach tej konferencji.

*

Do Waszyngtonu przybył generał-gubernator Kanady lord Tweedsmuir. Wizyta jego posiada charakter oficjalny celem przeprowadzenia rokowań gospodarczych i politycznych.

*

Z Kairu donoszą, że lotnik węgierski hr. Almassy po raz pierwszy przeleciał na szybowcu ponad piramidami w Gizeh.

Demonstracja żydowska

Warszawa (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem grupa żydowskiej młodzieży rewizjonistycznej usiłowała urządzić demonstrację przed ambasadą angielską, ale została zaraz rozproszona. (w)

Pożar elektrowni

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy wybuchł pożar w elektrowni pruszkowskiej. W płomieniach stanął magazyn, zawierający rozmaite składy. W akcji ochronnej brały udział straże z okolicznych miasteczek i z Warszawy. (w)

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1. 4. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. — większe sztuki po 55,—, natomiast ofiarowano drobne odcinki po 53,—; poza tym płacono za 4% premj. dol. 44,75.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy zast. złote w złocie 47,75 oraz za 4% listy zastaw. konwert. 41,50, natomiast 4½% złotowe listy zast. obracano po 47,25.

Z akcyj przemysłowych poszukiwano H. Cegielski po 20,—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. większe odc. 55,— P.

5% państw. poż. konwers. drobne odc. 53,— O.

4% poż. premj. dol., seria III 44,75 P.

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 47,75 P.

4½% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 47,25 +

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 41,50 P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Cegielski H. 20,— P.

Tendencja ożywiona.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 1. 4. 1937 r.

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposobienie spokojne)	24.75— 25.00
Pszenica (Usposobienie spokojne)	29.75— 30.00
Jęczmień browarowy	25.50— 26.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	21.50— 21.75
Jęczmień 667—676 g/l.	22 50— 22.75
Jęczmień 700—715 g/l.	23.75— 24.50
Usposobienie spokojne.	
Owies	21.75— 22.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka:	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	36.75— 37.25
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	36.25— 36.75
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	34.75— 35.25
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	27.50— 28.00
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	25.25— 25.75
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	48.25— 49.25
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	47.25— 47.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	45.75— 46.25
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	45.25— 45.75
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	44.25— 44.75
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	43.25— 43.75
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	42.50— 43.00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	39.50— 40.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	35.50— 36.50
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	28.75— 29.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	25.75— 26.75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	15.75— 16.25
Otręby pszenne grube stand.	17.00— 17.50
Otręby pszenne średnie stand.	16.25— 16.75
Otręby jęczmienne	14.75— 16.00
Rzepak zimowy	62.00— 63.00
Siemie lniane	57.00— 60.00
Gorczyca	30.00— 32.00
Wyka latowa	22.00— 24.00
Peluszka	23.00— 25.00
Groch Wiktoria	21.50— 25.00
Groch Folgera	22.00— 24.00
Łubin niebieski	13.75— 14.75
Łubin żółty	15.00— 16.00
Seradela	26.00— 28.00
Mak niebieski	72.00— 76.00
Koniczyna czerwona surowa	100.00—110.00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst.	120.00—130.00
Koniczyna biała	85.00—125.00
Koniczyna szwedzka	150.00—180.00
Koniczyna żółta odłuszczona	65.00— 75.00
Przelot	65.00— 75.00
Rajgras angielski	60.00— 70.00
Makuch lniany w taflach	25.75— 26.00
Makuch rzepak. w taflach	19.00— 19.25
Makuch słon. w taflach 42—43%	25.50— 26.50
Śrut Soja	25.50— 26.50
Słoma pszenna luzem	2.10— 2.35
„ pszenna prasowana	2.60— 2.85
„ żytnia luzem	2.30— 2.55
„ żytnia prasowana	3.05— 3.30
„ owsiana luzem	2.50— 2.75
„ owsiana prasowana	3.00— 3.25
„ jęczmienna luzem	2.20— 2.45
„ jęczmienna prasowana	2.70— 2.95
Siano zwykłe luzem	4.95— 5.45
„ zwykłe prasowane	5.60— 6.10
„ nadnoteckie luzem	6.05— 6.55
„ nadnoteckie prasowane	7.05— 7.55

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2048,6 tonn, w tem żyta 630 tonn, pszenicy 415 tonn, jęczmienia 45 tonn, owsa 50 tonn.

Uwaga! Owies jednolity nadający się do siewu ponad notowanie.

Spłata pożyczek zagranicznych i krajowych

W dniach ostatnich głośną się stała afera jednego z przemysłowców żydowskich w Łodzi, który zawiadomił dostawcę swego w Londynie, iż nie prześle mu zapłaty za dostarczony surowiec, ponieważ komisja dewizowa przy Banku Polskim odmówiła mu przydziału dewiz i pozwolenia na ich wywóz. W obronie zagrożonego dostawcy angielskiego stanął od razu aparat państwowy Anglii: poszły ostre noty do Warszawy, poparte groźbą rewizji umów gospodarczych polsko-brytyjskich.

Okazało się rychło, iż umowy nie dotrzymał zbyt chytry żydowin, a komisja dewizowa ani rząd polski nic tu nie zawiniły. Komisja dewizowa miała nawet zaproponować czynnikom cficjalnym osadzenie żydowskiego spryciarza w Berezie za szkodzenie interesom i opinii państwa.

Anglicy nie lubią żartów, gdy w grę wchodzi interes.

Tymczasem, po małym incydencie z przemysłowcem żydowskim w Łodzi, wybuchła grubsza sprawa, tym razem z — rządem polskim.

Delegacja polskiego rządu z prof. Adamem Krzyżanowskim na czele zawarła w Nowym Jorku układ z komitetem posiadaczy polskich dolarowych obligacyj pożyczkowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki tej treści, iż za trzy bieżące kupony półroczne posiadacz obligacyj otrzyma do wyboru albo 35 proc. wartości kuponu w gotówce, albo nową obligację pełnej nominalnej wartości kuponów, ale płatną za lat 20 i oprocentowaną na 3 proc. rocznie. Wierzyciele amerykańscy mieli postawić warunek, iż i n n i posiadacze obligacyj będą traktowani na równi z nimi.

Na skutek tego układu Ministerstwo Skarbu ogłosiło, iż i polscy posiadacze obligacyj w obcych walutach, emitowanych za granicą, muszą się poddać dyktatowi umowy polskiego rządu z bankierami amerykańskimi.

Układ, pozbawiający posiadaczy polskich dwu trzecich wartości kuponów, jest uzasadniony tylko żądaniem kapitalistów amerykańskich, a nie interesem skarbu.

Zawieszenie transferu uzasadniał zawsze rząd brakiem odpowiednich rezerw dewiz i złota, a nie brakiem złotych polskich. Manifestacyjnie rząd składał na rachunkach zablokowanych w Banku Polskim raty i procenty od pożyczek zagranicznych deklarując, iż chętnie widzieć będzie umieszczenie sum zablokowanych w inwestycjach polskich albo zakup za nie polskich towarów. Te motywy rządu rozumieli i uznawali nie tylko Polacy. Konieczności dewizowe Polski uznawali nawet pokrzywdzeni wierzyciele. Stąd układy z zagranicznymi wierzycielami i ustępstwa z ich strony są uzasadnione, naturalne i zrozumiałe.

W innym położeniu znajdują się posiadacze obligacyj pożyczkowych w Polsce. Ci biorą należytość za kupony w złotych. Nie wywiozą tych złotych zagranicę. Gdyby nawet wywieźć chcieli, zrobić tego wobec obowiązujących przepisów dewizowych nie mogą. Dlaczego więc i do nich rząd zastosować zamierza warunki umowy z wierzycielami amerykańskimi? Czy warunek wierzycieli amerykańskich był aż tak bezwzględny?

Przyczyny właściwe podaje jeden z dzienników warszawskich: gdyby układ nowojorski został zastosowany do wszystkich zagranicznych obligacyj rządu polskiego, to zysk rządu wyniesie 52 miln. zł. Przyznajemy, że byłaby to suma poważna, gdyby była prawdziwa.

Nie zawsze jednak nawet znaczny zysk doraźny opłaca się na dłuższą metę. Rząd polski coraz częściej sięga do pożyczek krajowych. Dotąd nie odbudowaliśmy w Polsce rynku kredytu długoterminowego i obligacyjnego. Trzeba wytworzyć pewność i zaufanie do tych form kredytu publicznego. Dla tego celu trzeba usilnej, konsekwentnej polityki rządu i prawa.

To nasze zdanie podzielają we wstępnych artykułach również dzienniki prorządowe: „Czas" i „Kurier Poranny". Pogląd ten nie jest obcy i rządowi. Kłóci się z tym programem warunek ugody nowojorskiej zbyt jaskrawo.

Właściciele obligacyj w Polsce poddadzą się oczywiście rygorowi prawa, jeśli rząd je ogłosi. Trudniej jednak będzie z posiadaczami takich samych obligacyj za granicą, a poza Stanami Zjednoczonymi Ameryki.

Pożyczka stabilizacyjna ma obligacje nie tylko dolarowe. Subskrypcyjna z r. 1927 przewidywała: 62 miln. dolarów i 2 miln. funtów szterlingów. Polska ma z reprezentantką waluty szterlingowej, Anglią, dodatni bilans handlowy. Anglia nie czuje się związana układem nowojorskim. Nie zdziwiła więc ludzi, pamiętających o różnicy stosunków Polski z Ameryką i Anglią, wiadomość oficjalna o wyjeździe prof. Krzyżanowskiego z kolei do Londynu dla rokowań z wierzycielami angielskimi i zapowiedź rozmów z innymi jeszcze wierzycielami.

W tym oświetleniu obliczenia pisma warszawskiego o zysku rządu na przeliczeniu kuponów są co najmniej przedwczesne.

Rokowania w takich wypadkach są zawsze uciążliwe i długie, a wynik zależy od wielu różnych celów i interesów. To, co było miarodajne dla wierzycieli amerykańskich, nie jest i nie musi być decydujące dla wierzycieli angielskich, włoskich czy francuskich. Słusznie też rząd polski nie określił terminów dla posiadaczy obligacyj tego typu w Polsce.

Oprocentowanie polskich pożyczek zagranicznych jest niewątpliwie za wysokie, życzymy więc rządowi z całego serca pełnego sukcesu w rokowaniach z pełnomocnikami zagranicznymi. O stosunku zaś wierzycieli polskich do polskiego rządu winna decydować jedynie ustawa krajowa. Warunki kapitalistów amerykańskich nie mogą stanowić ostatecznych dla nas norm. (R.)

STRAJK W AMERYCE

Masówka pracowników wielkiej fabryki samochodowej Chryslera w Detroit, w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Bazy morskie

Po wygaśnięciu traktatu waszyngtońskiego w styczniu br. trzy największe mocarstwa morskie przystępują do budowy nowych baz i przebudowy oraz wzmocnienia już posiadanych. Wskutek właśnie tego traktatu Stany Zjednoczone były zmuszone odstąpić od budowy baz na Filipinach, a Anglia musiała zrezygnować z ufortyfikowania Hong-Kongu. Jednak dla walnej rozprawy na Oceanie Spokojnym, do której przyjdzie prędzej czy później, mocarstwa anglosaskie potrzebują silnych i dobrze zaopatrzonych baz, które wskutek znacznego oddalenia metropolii od miejsca przypuszczalnych walk staną się oparciem dla flot powietrznych i morskich i zarazem arsenałami uzupełniającymi zapasy amunicji i paliwa, oraz miejscem bezpiecznym dla naprawy uszkodzeń doznanych w walce.

Anglia, która posiada już od wieków bazy i opiera swą potęgę głównie na nich, w br. zmobilizowała kredyty na ich wzmocnienie i dostosowanie do obecnych zdobyczy techniki. Kredyt w wysokości 2 milionów funtów pozwoli w Singapurze na wzmocnienie obrony przeciwlotniczej, ustawienie nowych bateryj dział kalibru 356 mm i zbudowanie olbrzymich zbiorników ropy. Poza tym w szybkim tempie posuwają się prace około budowy nowego wielkiego doku pływającego długości 305 m. Jest to już drugi dok tak olbrzymich rozmiarów w Singapore. Pierwszy, nieco mniejszy, posiada nośność 25.000 ton.

Wskutek ekspansji włoskiej w kierunku morza Czerwonego została zagrożona droga do Indyj przez Suez, a pozostała więc dawna zw. szlakiem Bartłomieja Diazo. Wobec tego postanowiono stworzyć drugie Singapore w Afryce Południowej. W tym celu wybrano port Simonstown na bazę dla floty, która ma przeprowadzać transporty okrętów handlowych do Indii. Uruchomiono starą bazę w Rozyth, nieczynną już od 10 lat. Ponieważ jednak budynki koszarowe będą gotowe dopiero za cztery lata admiralicja zakupiła stary transatlantyk „Majectic" (56.000 t.), który pod nazwą „Caledonia" służy jako pływające koszary dla chłopców okrętowych i pirotechników. Po podróży inspekcyjnej ministra marynarki sir Samuela Hoare po morzu Śródziemnym wzmocnione zostaną następujące bazy: Gibraltar, Malta, Cypr i Haiffa. Szczególnie silnie wzmocniona została artyleria przeciwlotnicza i lotnictwo morskie w dziale aparatów myśliwskich i pościgowych. Poza tym zamówiono specjalne balony zaporowe.

Stany Zjednoczone otrzymały od wolnego już państwa Filipin wyspę Palawan z zatoką Malapaya, będącą najlepszym naturalnym portem na ziemi i mogącą pomieścić całą, potężną flotę amerykańską. Rozpoczęto już roboty pogłębiarskie, a statki dowiozą działa artylerii przeciwlotniczej. Będzie to najpotężniejsza twierdza na ziemi. Natomiast bazy na wyspach Hawajskich zostaną poważnie wzmocnione lotnictwem o dużym zasięgu działania. Kosztem 20 milionów dolarów zostaną przeprowadzone roboty pogłębiarskie w Pearl Harbour i zostanie wybudowany wielki dok pływający równy angielskiemu w Singapore. Dok ten pozwoli na remont największych jednostek morskich, które w razie uszkodzenia musiałyby w przyszłej wojnie odbywać daleką podróż do Kalifornii.

Japonia wreszcie przeznaczyła ze swego budżetu 22 miliony yen (40 mil. zł) na wzmocnienie swoich baz. Projektowane jest ufortyfikowanie Formozy i wysp mandatowych na Oceanie Spokojnym. (J. M.)

FAKTY i OCENY

Fikcja „naturalnego" „parcia na wschód"

„Berliner Tageblatt" podaje, że krytyczny stan urodzin wśród niemieckich grup narodowych nad Bałtykiem jest już od 10 lat przedmiotem niezmiernie poważnego niepokoju zainteresowanych czynników. Na Łotwie już w pięcioleciu 1925 — 1930 cyfra urodzin spadła znacznie poniżej cyfry zgonów, wskutek czego spis ludności wykazał zmniejszenie się liczby Niemców o 1109 osób. To cofanie się elementu niemieckiego w następnym pięcioleciu 1930—1935 przybrało rozmiary groźne; stan posiadania Niemców, i tak już niewielki, zmniejszył się o przeszło 6000 osób. Ten sam proces daje się zauważyć w innych krajach nadbałtyckich, jak również w Polsce, jak to wykazuje statystyka ewangelickich gmin wyznaniowych.

Jeśli chodzi o samą Rzeszę, to przyrost ludności z Prus Wschodnich w okresie od 1871 do 1910 wyniósł 13 pct, podczas gdy na pozostałym obszarze Niemiec w tym samym czasie doszedł do 54 pct, a w b. Królestwie Polskim do 100 pct.

Cyfry te zadają kłam rzekomo naturalnemu i wynikającemu z organicznych jakoby potrzeb niemieckiemu „Drang nach Osten". Ów „Drang" jest dziś ruchem sztucznie forsowanym z przyczyn wyłącznie natury politycznej i militarnej.

Rugowanie polskości na Śląsku Opolskim

Na Śląsku Opolskim zastosowano ostatnio nowy chwyt w walce z tamtejszą ludnością polską przez wyzyskanie zaognionych stosunków, jakie w tej chwili panują między Kościołem Katolickim a narodowym socjalizmem.

Wychodząc z założenia, że wpływy katolickie utrudniają rozbudowę narodowego socjalizmu, gdyż nabożeństwa oraz instytucje katolickie są wyzyskiwane jako parawan dla roboty żywiołów niezadowolonych, przystąpiono do „ratowania ludności niemieckiej" („Rettung des deutschen Volkstums"). Postawiono przy tym tezę, że katolik to Polak, wbrew rzeczywistemu stanowi rzeczy, gdyż Niemcy na Śląsku Opolskim są katolikami — i przystąpiono do zbierania podpisów na deklaracje, zaopatrzone nagłówkiem „Ich bin Deutscher". Listy te mają stanowić podstawę do likwidacji katolicko-polskich nabożeństw.

W wypadku, gdy interpelowani odmawiali podpisów tłumacząc, że walka z Kościołem nie interesuje ich, gdyż nie chodzą nawet do kościoła, zbierający podpisy wyjaśniali, że są przecież Niemcami i jako tacy muszą wziąć w tej akcji udział, aby dać Polakom do zrozumienia, iż nie mogą mieć żadnych pretensyj o swą mniejszość, gdyż Śląsk Opolski jest całkowicie niemiecki.

W akcji tej biorą udział członkowie Niemieckiego Frontu Pracy, którzy od kilku tygodni zbierają podpisy po domach i wygłaszają przemówienia propagandowe na masówkach robotniczych.

Polemika trwa

Po deklaracji Unii Polskiego Przemysłu Węglowego kierownicy 32 kopalni węglowych, zrzeszonych w Polskiej Konwencji Węglowej, zabierają ponownie głos, tym razem w obronie samej Konwencji przed atakami „Gazety Polskiej". Zaznaczyć należy, iż pod wspomnianym oświadczeniem podpisane są również kopalnie państwowe, jak Polskie Kopalnie Skarbowe (Skarboferme) i Brzeszcze.

Fakt, że w krytyce wystąpień publicystycznych „Gazety Polskiej" biorą udział również przedsiębiorstwa państwowe, specjalnie boli ten organ prasowy, uważany za półoficjalny. Świadczy o tym poniższa wzmianka z artykułu „Gazety Polskiej" pt. „Ponury bilans":

„Szczególnie przykrą jest rzeczą, że w grupie harcowników Lewiatana bierze od pewnego czasu spontaniczny udział kierownictwo upaństwowionej „Wspólnoty Interesów". Przykro specjalnie, gdy trzeba ze zdumieniem stwierdzić, że kierownicy objętej przez kapitał państwowy „Wpólnoty" bronią najbardziej zapamiętale tych nędznych i dostatecznie już zdekonspirowanych metod i tradycyj, pod których wezwaniem działa „Wspólnota" Flicka." Po co więc Skarb Państwa kosztem grosza społecznego przejmował zakłady „Wspólnoty Interesów"?"

Wcale ostro, co?

Jak się broni przed zażydzeniem palestra w Gdyni

Następujące, interesujące dane o akcji antyżydowskiej, przeprowadzanej przez adwokaturę gdyńską, podaje „Nasz Przegląd" (nr 85):

— „Gdyńska palestra, jak wiadomo pierwsza wprowadziła paragraf aryjski, jeżeli chodzi o życie towarzyskie i zawodowe, na tutejszym terenie wprowadzono w życie nawet nieznane na terenie hitlerii zasady bojkotu koleżeńskiego.

— Sytuacja nasza wydaje się — mówi informator — wprost niezrozumiała dla obserwatora z boku. My, niestety, przyzwyczailiśmy się już do wszystkiego. Ogółem w Gdyni jest 35 adw., z tego Żydów siedmiu. Jesteśmy bojkotowani w najbardziej uchybiający zasadom współżycia kulturalnego sposób, przez kolegów adwokatów Aryjczyków. Najbardziej jaskrawymi wyrazami bojkotu jest zakaz witania się, który wypływa z zakazu utrzymywania stosunków towarzyskich i koleżeńskich. A więc nigdy nie mówimy do siebie, — tj. my, Żydzi z adwokatami Aryjczykami: „Dzień dobry, ani „Dowidzenia".

Nie kłaniamy się sobie. Jeżeli adwokat Żyd idzie ulicą z żoną i spotyka naprzykład adwokata chrześcijanina, z którym utrzymywał najbardziej zażyłe stosunki, ten w żadnym razie nie ukłoni mu się, lecz w najlepszym wypadku odwraca się. W sądzie rozmawiamy ze sobą o sprawach, idziemy sobie na rękę we wszystkim, o ile tego wymaga sprawa lub interes klienta, lecz nie witamy się, nie żegnamy się ze sobą, nie mówimy do siebie „kolego" albo „panie mecenasie" a tylko per „pan".

— Czy wszyscy adwokaci Polacy stosują te same metody, czyż by nie znalazł się wśród światłego stanu palestry nikt, kto by się wyłamał z pod tych zasad, zdawałoby się wprost nieprawdopodobnych w stosunkach ludzi cywilizowanych, o wyższym wykształceniu.

— Nikt! — z goryczą odpowiada nasz rozmówca — są nawet koledzy z tamtej strony, którzy, jak mi wiadomo, ubolewają nad tym stanem rzeczy, a mimo to nie mają odwagi, w obawie, że sami zostaną zbojkotowani, powiedzieć „dzień dobry" koledze-Żydowi.

Rozmowa nasza przechodzi na temat głośnej sprawy adwokata R., który został zaskarżony do sądu przez jednego adwokata i przez aplikanta za to, że, gdy mu się nie odkłonił, powiedział — Niech się pan uważa za spoliczkowanego. — Adwokat R., zresztą chrzczony od urodzenia Żyd, został w pierwszej instancji surowo skazany za obrazę, dopiero w sądzie odwoławczym złagodzono mu karę, uznając jednak, że dopuścił się obrazy.

Nie solidaryzowaliśmy się z kolegą p. R. — odpowiada nasz rozmówca. Przyjechał do Gdyni i złożył wizyty powitalne wszystkim kolegom Polakom, pomijając Żydów. Chciał wedrzeć się w ich łaski, chciał przylgnąć do obozu ludzi, których przecież nie obchodzi w rezultacie wiara, a tylko „aryjska babka". To też nie pomogło lizusostwo. Wkrótce po zainstalowaniu się w Gdyni i on znalazł się na czarnej liście „ludzi wyklętych" i koledzy Aryjczycy przestali się z nim witać i utrzymywać stosunki koleżeńskie. Los takiego renegata nie może nas bliżej obchodzić.

Rozmowa nasza zostaje przerwana, zbliża się bowiem do mego informatora pan w todze.

— Czyżby pan nie zgodził się na odroczenie dziesiejszej sprawy — pada pytanie.

Mój rozmówca odpowiada; przez kilka minut toczy się ożywiona wymiana zdań. Bez słowa pożegnania adwokat w todze odchodzi".

Należy oczekiwać, że stopniowo adwokatura w całej Polsce pójdzie za przykładem adwokatury gdyńskiej, która z wielkim wysiłkiem broni polskości palestry w naszym porcie.

Żydzi opuszczą pogranicze Wielkopolski?

Warszawa. (Tel. wł.) Odbył się tu wielki zjazd zainteresowanych sfer żydowskich z dawnych powiatów, graniczących z byłym księstwem poznańskim, które uchwałą Sejmu mają być przyłączone do Wielkopolski. (Chodzi o powiaty: kolski, koniński, turecki i kaliski).

W zjeździe wzięli udział przedstawiciele żydowskiego handlu i rzemiosła z tych powiatów. Przedmiotem narad było omówienie skutków, jakie grożą niewątpliwie żydowskim przedsiębiorstwom, gdyż, jak wiadomo, fakt przyłączenia wspomnianych powiatów do Wielkopolski pociągnie za sobą zwyżkę niektórych podatków. Ponadto Żydzi wysuwali argumenty, że na terenie Wielkopolski istnieją odmienne metody handlu, które daleko odbiegają od znanego żydowskiego szachrajstwa. O ile Żydzi będą chcieli nadal utrzymać swoje placówki, będą musieli się podporządkować tym metodom, w przeciwnym bowiem razie przedsiębiorstwom żydowskim grożą daleko idące konsekwencje, o ile nie zupełna likwidacja.

Na zjeździe zastanawiano się nad możliwościami wyjścia z tych nieuniknionych trudności.

Ostatecznie przeważyły argumenty, że żydostwo z przydzielonych do Wielkopolski powiatów nie wytrzyma prób życia i że właściwie pozostała mu tylko emigracja z tych powiatów jako jedynie możliwe wyjście.

Szereg mówców wypowiedział się nawet za przygotowaniem tej emigracji, przy czym zastanawiano się także nad zdobyciem funduszu emigracyjnego. Powołano już do życia specjalny komitet, który się tą sprawą zajmie.

Postanowiono przede wszystkim zwrócić się do zamożnego żydostwa amerykańskiego o pomoc.

Dużą trudność wywołała sprawa wynalezienia terenów, gdzie mieliby się osiedlić emigranci żydowscy. Przemawiały głosy za środkową Kongresówką, chociaż kwestii tej nie przesądzono, gdyż większość zjazdu zwróciła uwagę na fakt, że również i te tereny są objęte akcją antyżydowską i że świeży element żydowski nie znalazłby tutaj warunków do życia.

Sprawę tę ma ostatecznie załatwić dopiero drugi zjazd.

Zabiegi dyplomacji czeskiej

Bukareszt. (ATE) Z poważnych źródeł białogrodzkich nadeszły tu wiadomości, że na rozpoczynającej się dziś konferencji Stałej Rady Małej Ententy rozpatrywany będzie plan nowej organizacji bezpieczeństwa w Europie środkowej.

Plan ten opracowany przez prez. Benesza i przyjęty przez rząd francuski, lansowany był już od pewnego czasu przez dyplomację czeską w Białogrodzie i w Bukareszcie. Obecnie po podpisaniu przez Jugosławię dwustronnego układu z Włochami Rada chce wykorzystać moment i uzyskać od Białogrodu ustępstwo w postaci przystąpienia do planu Benesza.

Plan ten miałby posiadać charakter paktu wzajemnej pomocy pomiędzy Małą Ententą. Trzy państwa miałyby zagwarantować sobie na przyszłość wszystkie swe granice a nietylko z Węgrami — jak to było dotychczas. Plan pozostawia narazie na boku Sowiety, mimo, że jest wyraźnie dalszym ciągiem poprzednich wysiłków wciągnięcia Rumunii, a ewentualnie i Jugosławii do systemu paktów gwarancyjnych z udziałem Moskwy.

Plan Benesza ma przede wszystkim na celu zaasekurowanie Czechosłowacji. Jugosławia drogą układów dwustronnych zabezpieczyła już większość swych granic, a dla Rumunii nowy pakt nie tylko nie stworzy nowej gwarancji wobec Sowietów, ale osłabi nawet jej pozycję. Dyplomacja czeska zamierza mimo to użyć w Białogrodzie wszelkich środków, aby doprowadzić do zawarcia nowego paktu wzajemnej pomocy.

Wiedeń. (Tel. wł.). Donoszą z Białogrodu:

W czwartek przed południem przybyli tu ministrowie spraw zagranicznych Rumunii, Antonescu i Czechosłowacji dr Krofta.

Dr Krofta przyjął natychmiast przedstawicieli prasy, którym oświadczył, że od czasu jego ostatniej bytności przed rokiem w Białogrodzie zaszło bardzo wiele ważnych momentów w polityce międzynarodowej, w których duże miejsce zajmowała Jugosławia. Dlatego konferencja Małej Ententy będzie musiała zajmować się tymi wydarzeniami. Nie należy spodziewać się jednak sensacyjnych uchwał.

Ucieczka Żyda-oszusta

Gdańsk (Tel. wł.) Właściciel przedsiębiorstwa maklerskiego w Gdańsku, firmy „Karlsberg Spiro i Ska" w Gdańsku, obywatel szwedzki Żyd Michał Freydberg, nagle potajemnie odleciał z Gdańska. Stwierdzono, że Freydberg pozostawił ponad 200 tys. długów.

Niespodziewana ucieczka właściciela firmy, która miała opinię dobrze prosperującej, wywołała w Gdańsku dużą sensację. Władze śledcze są w tej chwili zajęte badaniem szczegółów oszustw jakich dopuścił się Freydberg.

Spolszczenie firmy

Gdynia (Tel. wł.) Największy makler okrętowy w Gdyni i w Gdańsku, firma „Bergenske" z dniem 1 bm. zmienia nazwę na „Towarzystwo Żeglugowe Bergtrans". Zmiana nazwy pozostaje w związku z odstąpieniem znacznej części akcyj polskiej grupie finansowej. Dotychczasowi właściciele zatrzymują nadal część akcyj wraz z dobraną grupą finansową angielską.

Za zmianą nazwy idzie oczywiście reorganizacja całego przedsiębiorstwa, które w Gdyni będzie spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a w Gdańsku towarzystwem akcyjnym.

Wejście polskiej grupy finansowej do największego przedsiębiorstwa maklerskiego na naszym wybrzeżu jest chętnie widziane w kołach gospodarczych

Z kraju

SPOŻYCIE SPIRYTUSU KONSUMCYJNEGO

Zbyt spirytusu konsumcyjnego wyniósł w lutym rb. na terenie Polski 2.880 tys. litrów wobec 2.920 tys. litrów sprzedanych w styczniu rb. oraz 2.863 tys. litrów, sprzedanych w lutym roku ubiegłego.

Zbyt spirytusu konsumcyjnego w województwach centralnych wyraził się liczbą 1.441 tys. litrów, w województwach wschodnich 444 tys. litrów, w zachodnich 558 tys. litrów oraz w południowych 443 tys litrów. (ATE)

KASOWANIE ZNACZKÓW STEMPLOWYCH

W celu uniemożliwienia kilkakrotnego używania tych samych znaczków stemplowych, czyli tzw. „prania", Ministerstwo Skarbu wydało okólnik, poświęcony tej sprawie. W myśl tego okólnika znaczki stemplowe na podaniach winny być dwukrotnie kasowane, raz przez urzędnika biura podawczego, a drugi raz przez referenta danej sprawy.

Okólnik zaznacza dalej, że jest pożądane, aby wnoszący podania nie kasowali sami znaczków pocztowych, pozostawiając tę czynność urzędowi. Jeśli jednak petent skasował znaczek stemplowy, należy wtedy uznać uiszczenie opłaty stemplowej za ważne, chyba, że przekreślony znaczek wzbudza zastrzeżenie co do swojej ważności. (ATE)

ZJAZD ZRZESZENIA LEKARZY WETERYNARYJNYCH R. P.

W sobotę dnia 4 bm. odbędzie się w sali Oficerskiego Kasyna Garnizonowego w Warszawie V walny zjazd Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Program obrad przewiduje m. in. wygłoszenie dwóch referatów: inspketora Antoniego Mackiewicza na temat: „Nasze drogi" (koreferent p. Jan Petrych), oraz płk. dr Konrada Millaka n. t. „Sprawa reformy programu studiów weterynaryjnych w Polsce".

CHARAKTERYSTYCZNE ZDARZENIE Z WYCHRZTĄ

Prasa żydowska donosi o ciekawym wypadku, który się zdarzył w Krakowie. Przez dłuższy czas zjawiał się co roku u szamesa tamtejszego domu modlitwy jakiś człowiek w mundurze kapitana W. P. i nie wymieniając nazwiska wręczał mu pewną kwotę pieniędzy z tym, żeby się za niego modlono.

W tym roku nieznajomy nie pojawił się, a natomiast przyszła jakaś pani i powołując się na fakt powyżej opisany, chciała się dostać do rabinatu. Gdy to nastąpiło, oświadczyła wobec rabinów, że mąż jej, który właśnie był zmarł, przechrzcił się swego czasu z przyczyn od siebie niezależnych (?!). Była to jednak sprawa dla niego bardzo bolesna i jakkolwiek uchodził za katolika, to w rzeczywistości pozostał nadal tym, czym był — prowadząc życie według rytuału żydowskiego. On to każdego roku składał na modlitwę za siebie w żydowskim domu modlitwy, a ostatnio tuż przed śmiercią wyraził życzenie i pozostawił na ten cel pewną sumę pieniędzy, ażeby była za niego odmawiana według rytuału żydowskiego modlitwa za umarłych.

TRZY OFIARY TRAGEDII NA WSI

Jak donoszą z Lublina w Amowie pow. krasnostawskiego wydarzyła się ciężka tragedia. Mieszkaniec tej wsi niejaki Michał Tytus, któremu miejscowy gospodarz Paweł Bieńka nie chciał dać swej córki za żonę, zastrzelił ją i jej ojca, po czym zbiegł. W pościgu za zabójcą doszło do wymiany strzałów między nim a policją, przy czym Tytus został zastrzelony.

NOWY SAMOCHÓD ZA 1700 ZŁOTYCH

Z Wilna donoszą, że uruchomione zostały tam warsztaty samochodowe, których zadaniem ma być „produkowanie samochodów dla szerokich mas". Właścicielem ich jest p. Edward Piotrowski. Nowy samochód marki „Hart" na dwie osoby, który rzekomo będzie rozwijał szybkość 70 do 80 km na godzinę, ma kosztować tylko 1700 złotych.

Pisma wileńskie zapewniają, że to nie jest bynajmniej żart na 1 kwietnia.

NIEZADOWOLONY Z ORZECZENIA SĄDOWEGO

W Lidzie przed sądem tamtejszym toczyła się sprawa przeciwko niejakiemu Michałowi Kinderowi, który swego czasu w zwadzie pokiereszował nożem swego przeciwnika Winc. Kasiukiewicza. Sąd nie mógł jednak wymierzyć sprawcy żadnej kary, ponieważ na mocy amnestii należało sprawę umorzyć. Wtedy W. Kasiukiewicz, niezadowolony z takiego obrotu, dobył noża na sali sądowej i zadał uwolnionemu dwie ciężkie rany. Osadzono go za to niezwłocznie we więzieniu, rannego zaś musiano odstawić do miejscowego szpitala.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO GÓRCZYN

Ostatnia lekcja kursu kandydatów w czwartek, 1 kwietnia o godz. 20 w lokalu p. Mateckiego, przy ul. Górczyńskiej.

KOŁO OSIEDLE

Zebranie plenarne w czwartek 1 kwietnia o godz. 19, w lokalu własnym przy ul. Witkowskiej 21.

KOŁO WILDA

Ostatnia lekcja kursu kandydatów w czwartek, 1 kwietnia o godz. 20 w lokalu p. Zawadki przy ul. Górna Wilda 75.

KOŁO STARE - MIASTO

Drugi kurs kandydatów we czwartek 1 bm. o godz. 20 na sali Domu Katolickiego na Śródce.

KOŁO ŻEGRZE - CHARTOWO

Kurs kandydatów w piątek dnia 2 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Kanieckiego w Żegrzu.

Za pieniądze Moskwy

Przywódca francuskiej Partii Ludowej J. Doriot, kiedyś komunista, który jednak po zapoznaniu się z „rajem bolszewickim" w praktyce zerwał z komunizmem i teraz zwalcza go przy pomocy stworzonego przez siebie stronnictwa, podjął nową kampanię przeciwko jurgieltnikom w lewicowej prasie Francji.

Doriot twierdzi, że komuniści francuscy i ich prasa otrzymują milionowe subwencje z Moskwy. Wniosek Doriota o debatę w parlamencie nad sprawą agentur zewnętrznych w lewicowej prasie Francji został zgilotynowany przez większość „frontu ludowego", dla którego dyskusja byłaby wysoce kompromitującą. Niezrażony tym obrotem sprawy Doriot przystąpił teraz do publikowania sensacyjnych materiałów. Wynika z nich, że dziesiątki czasopism francuskich, a wśród nich organ centralny komunistów francuskich „L'Humanité", otrzymują pieniądze z Kominternu.

Komuniści francuscy planowo agitują wśród robotników-emigrantów. Dla pojedynczych narodowości wydaje się w języku rodzinnym dzienniki i tygodniki, sączące truciznę propagandową. Doriot podaje, że pisma te są finansowane przez komunistów i są deficytowe, jeśli chodzi o gospodarkę wydawniczą. Specjalne czasopisma komunistów dla emigrantów włoskich, węgierskich i polskich kolportowane są nawet bezpłatnie. Polskich robotników-emigrantów komuniści usiłują urabiać dla swej ideologii przy pomocy czasopisma „La Voix du Travail" (Głos Pracy).

Bibułę komunistyczną, o której wspomina Doriot, usiłowano w swoim czasie szmuglować z Francji do Polski.

Jak ustrzec się przed groźbą komunizmu?

Czy Polsce grozi wojna domowa? Niewątpliwie — tak.

Mamy na myśli wojnę domową, podobną do hiszpańskiej, a nie zwykłe, choćby najostrzejsze walki wewnętrzne, toczone w obrębie jednego narodu. I takie walki się zdarzają, zwłaszcza w ostatnich czasach, znamy je dobrze z własnych doświadczeń. W tym wypadku chodzi nam o wojnę domową, wywołaną przez komunizm, a przygotowaną przez żywioły radykalno-socjalistyczne.

Właściwie tego rodzaju walk nie należałoby nazywać wojną domową. Jest to typowo zewnętrzna wojna, chociaż toczy się na terenie jednego tylko państwa. Narodowa Hiszpania prowadzi walkę z Rosją Sowiecką, która opanowała od wewnątrz podstępnie rządy w państwie hiszpańskim.

Zdają sobie dobrze z tego sprawę zwłaszcza Hiszpanie. Przytoczymy tu głos J. Em. ks. kardynała Prymasa Hiszpanii dra Izydora Gomá Tomás, arcybiskupa toledańskiego. W pouczeniu dla diecezjan, które się ostatnio ukazało w dobrym przekładzie polskim pt. „Przestroga hiszpańska" (Warszawa, 1937 r., cena 20 gr) pisze czcigodny autor:

„Wojna, która dziś pustoszy znaczną część Hiszpanii, niszcząc wspaniałe miasta, dzięki swemu charakterowi narodowemu i powszechnemu nie może być uważana za walkę polityczną w ścisłym tego słowa znaczeniu. Nie walczy się o ustrój republikański... Przyczyną wojny nie jest bynajmniej kwestia monarchii, gdyż dziś nawet sprawa formy przyszłego rządu odłożona jest na plan ostatni. Ani nie występuje się z bronią w ręku w imię interesów poszczególnych prowincyj... Ta tak bardzo krwawa wojna jest w gruncie rzeczy walką krańcowo odmiennych zasad, jednego światopoglądu i ustroju społecznego z innym, jednej cywilizacji z drugą... Z jednej strony zwolennicy wszelkich programów, całkowicie lub częściowo przedstawiających starą tradycję i przeszłość Hiszpanii; z drugiej — bezkształtna gromada walczących, którym bardziej jeszcze niż na zwycięstwie nad nieprzyjacielem, zależy na zniszczeniu wszystkich wartości naszej wiekowej cywilizacji."

Wreszcie w innym ustępie swego listu pasterskiego stwierdza arcybiskup toledański:

„Niech więc zostanie uznane za niewątpliwe to, że choć walka dzisiejsza wydaje się wojną domową, ponieważ rozgrywa się pomiędzy Hiszpanami i na ich ziemi, w istocie jej tkwi duch prawdziwej krucjaty za wiarę katolicką, której soki ożywiały przez wieki przeszłość Hiszpanii i stanowiły niejako rdzeń jej ustroju i jej życia."

Podobną do hiszpańskiej wojnę usiłują komuniści, raz po raz, wywoływać w państwach całego świata. Fakt, że im się to nie udaje (poza Rosją Sowiecką), wcale nie znaczy, jakoby mieli zaniechać ponawiania tego rodzaju prób. Kto wie nawet, czy po przegranej w Hiszpanii, na co się zanosi, nie zechcą przerzucić sił swoich w inny punkt Europy: z zachodu na wschód, do Polski. W prasie była już wiadomość, która zapowiadała wzmożenie akcji komunistycznej na terenie naszego państwa. Przyjąć zatem trzeba, jeżeli się nie chce chować głowy w piasek, że i u nas czynione są próby opanowania państwa przez żywioły żydowsko-komunistyczne i że możemy się spotkać z usiłowaniem rozpętania na naszej ziemi krwawej walki z komunistami, wywołanej w interesie Żydów.

Jak się przed taką groźbą ustrzec?

Jedni nie chcą widzieć wcale niebezpieczeństwa komunistycznego, odżegnywują się od wojny domowej i nie chcą o niej słyszeć. Drudzy chcą się ustrzec przed starciem z komunistami za pomocą zbankrutowanych już dawno środków mianowicie radzą oddać rządy radykałom lewicowym, sądząc, że zdołają oni odroczyć przynajmniej wystąpienie komunistów. Kosztowny to i zawodny środek, ponieważ doświadczenie ostatnich lat uczy, że wszędzie rządy socjalistyczno-lewicowe prowadziły po równi pochyłej do komunizmu i tylko dzięki zdecydowanej postawie narodów zachodnio-europejskich udało się — ale z jak olbrzymimi stratami — odwrócić grożący zalew komunizmu.

Inni chcą zwalczać silny i zwarty ruch komunistyczny tylko za pomocą represyj policyjnych, koniecznych — choć nie zawsze celowo stosowanych — w razie zbytniego rozrostu komunizmu, bądź usiłują stworzyć sztuczne, mechanicznie zlepione obozy, które niezdolne są do zdecydowanej walki z frontem żydowsko-komunistycznym.

Kto chce uniknąć wojny domowej w sposób realny, ten musi poprzeć jedyny obóz, zdolny do poprowadzenia skutecznej walki z najazdem komunistycznym i już tę walkę energicznie prowadzący, to jest obóz narodowy, reprezentowany przez Stronnictwo Narodowe.

Wojnę domową można zażegnać jedynie w tym wypadku, jeżeli się zorganizuje i odpowiednio wyszkoli realne siły narodowe w kraju, które albo odstraszą przeciwnika od prób wywoływania zamętu, albo w razie wystąpienia wrogich państwu naszemu elementów potrafią je szybko złamać.

W tym właśnie kierunku zdąża Stronnictwo Narodowe i w ten sposób — jedynie naszym zdaniem realny — odwraca nadciągającą burzę komunistyczną.

TAD. BIELECKI

Warszawa

MILIONER LOTNICZY

W ub. środę odbyła się w Warszawie na lotnisku cywilnym bardzo nastrojowa uroczystość, której bohaterem był jeden z naszych najlepszych pilotów komunikacyjnych, uczestnik challenge'ów, Tadeusz Karpiński. W dniu tym p. Karpiński pilotował samolot na trasie Berlin—Warszawa. Były to ostatnie kilometry, jakich mu brakowało do potężnej cyfry 1.000.000 przebytych na liniach pasażerskich „Lotu". Na zdjęciu sympatyczny jubilat (po prawej), trzeci już polski „milioner", odbiera życzenia od przedstawiciela „Lotu". (Fot. PAT.)

Skuteczna pasta do zębów!
Zdrowe zęby.
ODOL
Tg 20 481

Niemcy o filmie z Paderewskim

„Frankfurter Zeitung" zamieszcza uwagi swego korespondenta warszawskiego o filmie „Sonata Księżycowa", zatytułowane „Paderewski w kinie".

„Akcję — pisze korespondent — otwiera wspaniały koncert, artystę przedstawia się w „wielkich zdjęciach", szlachetna, wąska głowa starca odbija się w polerowanej na czarno pokrywie fortepianu. Z poufałej bliskości ogląda się delikatnie nerwowe, arystokratyczne ręce Paderewskiego, których żywość i siła wyrazu znajdują się w niespodzianym przeciwieństwie z bezruchem jego rysów. Widać, jak niekiedy artysta pod ściągniętymi brwiami podnosi na sekundę powieki, rzuca ciemne spojrzenie w niepoznawalne dale; wysoko sklepione czoło, obramowane srebrnymi lokami, wytworne usta, w połowie przykryte zarostem, ukazują się w niezapomnianej intymności, podczas gdy równocześnie spod klawiszów rozbrzmiewa polonez Szopena".

Korespondent charakteryzuje polityczną działalność Ignacego Paderewskiego w czasie wielkiej wojny i sympatie, jakie zdobył on sobie w świecie anglosaskim; wymienia przy tym też nazwisko Dmowskiego.

Zdaniem korespondenta film ma w sobie coś „dokumentarycznego".

Wielki tydzień w polityce międzynarodowej

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego")

Rzym, 30 marca.

W dniach 22—26 marca, a więc w pełni Wielkiego Tygodnia, zaognienie stosunków angielsko-włoskich i francusko-włoskich na tle apelu Mussoliniego do muzułmanów, a jeszcze więcej na tle wypadków w Hiszpanii, groziło przerodzeniem się w otwarty konflikt.

Że do tego nie przyszło, jest zasługą konserwatywnej prasy angielskiej, która w porę zaczęła wylewać oliwę na wzburzone fale — i oczywiście rządu angielskiego, któremu jednak z tego powodu oraz całej jego polityce włoskiej Lloyd George zarzucił w Izbie Gmin, iż naraża Anglię na nowe upokorzenie. Ale streśćmy pokrótce cały przebieg wypadków.

Z okazji apelu Mussoliniego do Islamu „Daily Telegraph" ogłosił artykuł wstępny, który wywołał tu ogromne oburzenie i w następstwie tego odebranie debitu temu dziennikowi w Włoszech. Równocześnie prasa angielska i francuska uderzyły na alarm z powodu wylądowania nowego włoskiego transportu ochotników i wyładowania materiału wojennego w Hiszpanii. Okazało się jednak, że był to transport sanitarny a nie wojenny.

W tej atmosferze podniecenia Mussolini wróciwszy z Afryki, wygłosił mowę z balkonu pałacu weneckiego, w której w niezwykle ostry sposób napiętnował, „histeryczne i obłudne pulpity anglikańskie" i w ogóle międzynarodowych przeciwników faszyzmu, nazywając ich „prawdziwymi i niebezpiecznymi wrogami pokoju". Równocześnie rząd włoski zaprotestował w ambasadzie angielskiej w Rzymie i w Foreign Office w Londynie przeciwko głosom prasy angielskiej, która tendencyjnie miała informować opinię angielską o afrykańskiej podróży Mussoliniego oraz o rzekomym pogromie ochotników włoskich na froncie madryckim przez „czerwonych".

Prasa włoska zarzuciła Anglii, że rząd angielski dopuszczając do ataków na Włochy w prasie i w parlamencie naruszył układ dżentelmeński.

Oliwy do ognia dolało zsolidaryzowanie się delegatów angielskiego i francuskiego z wnioskiem delegata sowieckiego w komitecie londyńskim nieinterwencji w sprawie wycofania z Hiszpanii ochotników, przy czym delegat sowiecki zarzucił Włochom, że tzw. ochotnicy włoscy to wcale nie ochotnicy, ale armia 60-tysięczna, którą rząd włoski tam wylądował i utrzymuje gwałcąc układ o nieinterwencji. Poparcie tego wniosku przez Francję i Anglię, jest — zdaniem Włochów — jednym dowodem więcej, iż polityka angielska popiera „czerwonych" w Hiszpanii.

Energiczne stanowisko, jakie zajął ambasador Grandi w londyńskim komitecie oświadczywszy, że rząd włoski da Rosji komunistycznej odpowiedź, na jaką zasługuje, a ochotników w obecnym stanie rzeczy nie wycofa, bo byłoby to przedwczesne i politycznie wygodne tylko dla „czerwonych", wywołało wrażenie, że nowa faza wypadków w Hiszpanii może sprowadzić konflikt europejski.

Równocześnie w Paryżu minister Delbos, częściowo pod wrażeniem wiadomości londyńskich, częściowo zaś dla uspokojenia antyfaszystowskiej burzy, rozpętanej przez lewicę komunistyczną, zapowiedział wspólną akcję francusko - angielską przeciw Włochom, która jednak wpadła w wodę. Rząd angielski nie miał bowiem zgoła zamiaru angażować się tak daleko, tym bardziej, że z Rzymu otrzymał był już uspokajające wiadomości.

W istocie Ciano dał zapewnienie ambasadorowi angielskiemu, że Włochy nie zamierzają wysyłać dalszych ochotników do Hiszpanii, a Drummond nawzajem zapewnił go, że Anglia chce nadal opierać swą politykę przyjaźni z Włochami o układ dżentelmeński.

Jednym słowem zamiast konfliktu i ognia, którym nawzajem sobie grożono, po opadnięciu dymów i zasłon trujących gazów prasy trzech stolic, ukazał się raz jeszcze na zachodnim horyzoncie promień nadziei i pokoju.

Tymczasem wśród tego nieprawdopodobnego zgiełku i wzajemnych rekryminacyj w stolicach wielkich mocarstw, Mussolini zrobił nowy gest, a zarazem nowe realne posunięcie dyplomatyczne, ku ugruntowaniu pokoju na południowym wschodzie Europy i na Bałkanach ku ogólnemu zmieszaniu jawnych i ukrytych przeciwników Włoch. Układ polityczno-gospodarczy włosko-jugosłowiański, który Ciano i Stojadinowicz podpisali 25 marca w Białogrodzie, jest aktem wielkiej doniosłości w stosunkach międzynarodowych, bo kończy on okres przeszło 12-letnich ostrych tarć i nieufności między sąsiednimi narodami, których położenie i stosunki historyczne pod wielu względami przypominają stosunki polsko-niemieckie. Układ włosko-jugosłowiański ma jednak nieporównanie większe znaczenie dla pokoju w Europie i ma więcej istotnej treści, jak wspomniany układ niemiecko-polski, podobnie jak inny jest jego cel i warunki, wśród których powstał.

Oto główne jego punkty: Włochy i Jugosławia zobowiązują się do poszanowania wspólnych granic i w razie nie sprowokowanego napadu nie czynić niczego coby sprzyjało napastnikowi; porozumiewać się na wypadek powikłań międzynarodowych; nie tolerować u siebie żadnej działalności irredentystycznej a równocześnie zadowolnić językowe i kulturalne potrzeby mniejszości narodowych. Osobne postanowienia dotyczą rozwinięcia stosunków gospodarczo-handlowych.

Znaczenie międzynarodowe układu polega również na tym, iż nie może on nie odbić się pozytywnie na polityce dwu ugrupowań Europy naddunajskiej, tj. Małej Ententy i krajów należących do protokółów rzymskich. Ponadto jest to nowy, doniosły akt polityczny, który przyszedł do skutku między dwoma państwami sąsiedzkimi nie w ramach paktów wielostronnych, lecz jako pakt dwustronny, poza Ligą Narodów, nienaruszający zresztą w niczym istniejących zobowiązań międzynarodowych obu kontrahentów.

S. M.

Przy obstrukcji, zaburzeniach narządów trawienia, zgadze, uderzeniach krwi do głowy, bólach głowy i ogólnym niedomaganiu zażywa się rano na czczo szklankę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.**
Tg 20 490

Z życia kulturalnego Kalisza

Scena pod krzyżem w „Golgocie". Widoczne pp. H. Gallowa, St. Gintelówna, J. Gozdecka.

Blisko osiemdziesięciotysięczne skupisko ludzkie, jakim jest Kalisz, posiada teatr stały dopiero od kilku miesięcy. Nowy gmach — a raczej nowo wykończony — otwarto w d. 14 listopada 1936 roku; rządy w nim sprawuje dyr. Iwo Gall, b. dekorator i reżyser „Reduty", później zaś dyrektor Teatru Kameralnego w Częstochowie, postawionego na wysokim artystycznym poziomie.

Dyr. Gall daje repertuar urozmaicony, taki, który może przyciągnąć do teatru widzów swą treścią i jakością wykonania, a nie zaniedbuje widowisk popularnych, jak np. ostatnio wystawione misterium pasyjne B. Rosłana „Golgota" (które wystawił i Teatr Polski w Poznaniu). Na pierwszych dwóch przedstawieniach tego utworu nie było wielu widzów, później wszakże sala poczęła się zapełniać i bywało tak, iż nie mogła pomieścić publiczności.

Dyr. Teatru im. W. Bogusławskiego Iwo Gall.

Oczywiście wiele będzie zależało od zarządu miejskiego, tj. od subwencyj, jakie teatrowi będą przyznane. W naszych warunkach i przy odzwyczajeniu publiczności od teatru w prawdziwym słowa znaczeniu, trzeba będzie scenę podtrzymać, aby wrosła w życie miasta i stała się nieodzownym dla mieszkańców czynnikiem.

To samo odnosi się do muzyki. Kalisz posiada liczne zespoły chóralne, wśród których wybijają się „Chór Mariański" oraz „Echo", śpiewające w kościele OO. Franciszkanów. Orkiestry symfonicznej w ogóle nie ma — być może, iż jej zaczątki dadzą się skupić przy teatrze. Na to jednak trzeba będzie innych środków, niż te, które przewidział zarząd miasta, wpisując w budżet pod rubryką „Muzyka" sumę 500 złotych na koncerty radiowe...

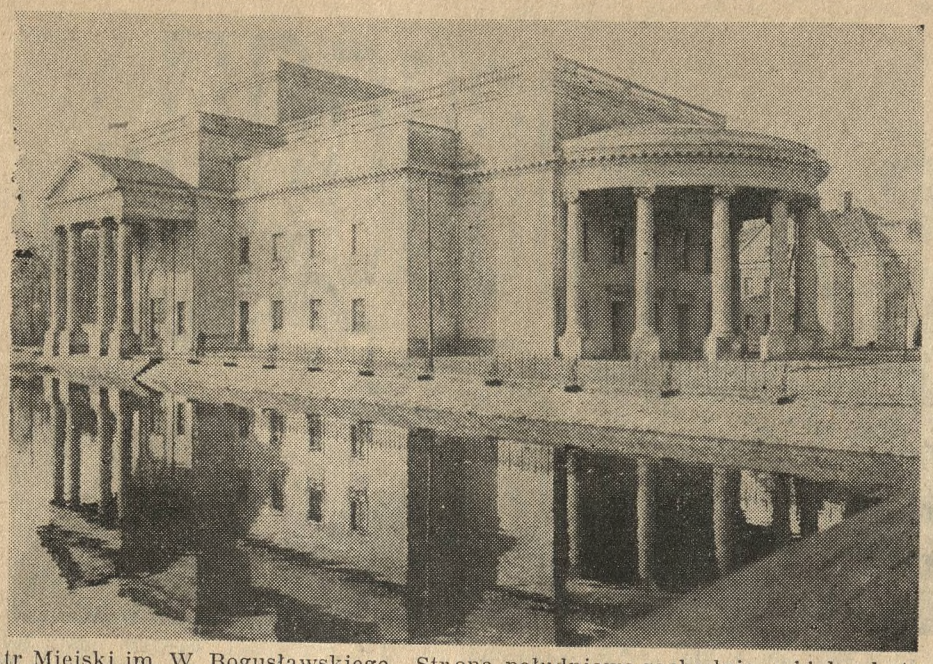

Teatr Miejski im. W. Bogusławskiego. Strona południowo-zachodnia, widok od strony parku miejskiego.

NOWY HERB PAŃSTWOWY SOWIETÓW

Zatwierdzony przez oficjalne czynniki Z. S. R. R. nowy herb sowiecki jest wymownym potwierdzeniem światoburczych celów czerwonej Rosji, której władcy nie wyrzekli się zamiaru zrewolucjonizowania całego świata. Obrazuje to sierp i młot skrzyżowany na tle kuli ziemskiej. Obramienie herbu tworzy wieniec, przepleciony szarfą, na której w jedenastu językach narodów, wchodzących w skład Sowietów wypisano dewizę komunistyczną: „Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!".

Tajna szkoła niemiecka

W Burkacie (pow. działdowski) policja po przeprowadzeniu rewizji u miejscowego pastora Dosta zlikwidowała prowadzoną przez niego tajną szkołę religijną. Pastor Dost, jako optant niemiecki, będzie wysiedlony z Polski.

Na marginesie wydarzeń w Wilnie

Po znanym wybuchu rzekomej petardy (która okazała się zwykłą „żabką" wielkanocną) w lokalu Stronnictwa Narodowego w Wilnie, przeszła przez Wilno fala aresztowań wśród członków i sympatyków Stronnictwa Narodowego.

Fala ta — podkreśla „Warsz. Dz. Nar." — nie ograniczyła się zresztą do samego Wilna. Objęła również i Stronnictwo Narodowe w stolicy, a m. in. i personel redakcji „Warsz. Dz. Nar."; również i aresztowanych w Warszawie pytano w Urzędzie Śledczym o „bombę" wileńską.

W Wilnie aresztowano 120 osób. Spośród tych 120 osób 113 osób zwolniono bądź po paru godzinach, bądź po paru dniach. Pozostaje nadal w areszcie 7 osób, z czego 6 nie jest członkami Stronnictwa Narodowego. Tak więc spośród członków Stronnictwa Narodowego pozostaje nadal w areszcie tylko 1 osoba.

Czy ów jedyny — pyta w dalszym ciągu „Warsz. Dz. Nar." — dotąd pozostający pod śledztwem członek Stronnictwa Narodowego w Wilnie nie zostanie również dziś, jutro, czy pojutrze zwolniony w wyniku umorzenia przeciw niemu śledztwa? Albo czy, postawiony przed sądem jako oskarżony, nie zostanie przez sąd uniewinniony? — Zobaczymy. W każdym razie, gdyby mu nawet udowodniono, że nie tylko spowodował wybuch „żabki" wielkanocnej, ale cały gmach Stronnictwa Narodowego przy ulicy Mostowej w Wilnie wysadził w powietrze, dość trudno byłoby się dopatrzeć logicznego związku między tym faktem, tym czynem pojedynczej osoby, a represją za ten fakt w postaci zawieszenia działalności Stronnictwa Narodowego w Wilnie i w powiecie, a więc w okolicy silnie atakowanej przez wrogi nacjonalizm litewski, przez komunizm o zabarwieniu białoruskim i przez wyjątkowo w Wilnie rozpanoszone żydostwo.

Gdyby czyn, nawet udowodniony przed sądem, a w treści bardzo poważny, ale popełniony tylko przez jednego członka, wystarczał do zawieszenia działalności organizacji, któraż organizacja polityczna czy społeczna w Polsce byłaby bezpieczna? W porównaniu do organizacyj „sanacyjnych" i innych, szeregi członków Stronnictwa Narodowego świecą wszak po prostu przykładem dyscypliny i opanowania! — Przecież rzeczą istotną nie są fakty wyjątkowe, lecz fakty powszechne i typowe!

Nie mówimy już o możliwościach prowokacyj, które zawsze, w każdym kraju i w każdej organizacji są możliwe do przeprowadzenia.

Sprawa zawieszenia Stronnictwa Narodowego w Wilnie uderzająco przypomina sprawę rozwiązania w swoim czasie tegoż Stronnictwa w województwie śląskim. Tak samo chodzi tu o okręg pograniczny, w którym Stronnictwo Narodowe ma do odegrania wyjątkowo ważną rolę walcząc o dusze mas z siłami ościennymi. Tak samo powodem rozwiązania jest tu fakt, za który Stronnictwo nie może ponosić żadnej odpowiedzialności. Tak samo fakt ten był w swej istocie faktem błahym.

Najwidoczniej — kończy swe uwagi „Warsz. Dz. Nar." — p. wojewoda Bociański i p. wojewoda Grażyński mają na swe zadania w pogranicznych województwach jednakowe poglądy.

Program budowy dróg na rok 1937

Prasa warszawska podaje szczegóły programu budowy dróg na rok 1937.

W roku tym Min. Komunikacji zamierza przebudować ok. 240 km zrujnowanych nawierzchni szutrowych na nawierzchnie stałe. Wybrano przede wszystkim odcinki silnie obciążone ruchem.

Spośród robót drogowych finansowanych przez państwo przebudowane będą m. i. drogi i układane trwałe nawierzchnie na odcinku: Radom—Kielce i Kielce — Busk (odgałęzienie na Krynicę), Myślenice — Rabka (na drodze Kraków — Zakopane) — i dalej w kierunku Zakopanego, na odcinku Łowicz — Stryków — Łódź i Łódź — Kalisz (oba odcinki posiadają bardzo silne obciążenie), dalej na odcinkach Piotrków — Częstochowa (częściowo prace ziemne i podbudowa, częściowo będzie już ułożona w r. b. trwała nawierzchnia, a reszta będzie wykończona w r. 1938) i Kutno—Krośniewice.

Na Pomorzu prowadzona będzie przebudowa części szlaku Warszawa—Gdynia (głównie na odcinkach Toruń —Chełmża i Chełmża — Grudziądz) oraz pod Gdynią (na szlaku omijającym Gdańsk), w Poznańskim odcinki Poznań — Kórnik i Poznań — Września, na szlaku Warszawa — Lwów (na odcinku Kuzów — Lublin, Piaski — Krasnystaw i pod samym Lwowem).

Dość dużo nawierzchni trwałych ułożonych będzie w Zagłębiu Dąbrowskim, gdzie ruch na drogach jest bardzo intensywny, a więc na odcinkach Dąbrowa — Olkusz (od Sławkowa), Będzin — Częstochowa (pod Siewierz).

Poza tym na szlaku Warszawa — Piotrków (za Nadarzynem) istniejąca lekka nawierzchnia asfaltowa (smołowanie powierzchniowe) będzie wzmocniona — przerobiona na cięższy typ nawierzchni trwałej (ruch na tym odcinku wzmógł się wielokrotnie od czasów, gdy otwarto istniejący do dziś najlżejszy typ nawierzchni ulepszonej).

Poza odcinkami wymienionymi wybudowanych będzie, za pieniądze państwowe, szereg przejazdów przez miasta (podobnie jak w r. 1936). M. i. wybudowanych będzie kostką kamienną około 4 km ulic w Sosnowcu (ulice wiążące się ze szlakiem Częstochowa—Będzin — Sosnowiec — G. Śląsk) oraz przebudowane będą ulice w Zakopanem — ul. Kościuszki od dworca kolejowego do Trzaski i ul. Zamoyskiego.

Nowych dróg szutrowych, niemal wyłącznie na kresach wschodnich, wybudowanych będzie z funduszów państwowych około 270 km (120 km dróg państwowych i 150 km dróg samorządowych).

Poza tym samorządy wybudują, we własnym zakresie, około 800 km nowych dróg bitych (w r. 1936 samorządy wybudowały około 900 km nowych dróg bitych).

Naszkicowany powyżej plan prac drogowych finansowanych przez państwo nie wyczerpuje całości robót drogowych, które poza państwem finansować będą również i samorządy.

W serdecznym hołdzie i z pokorną prośbą

na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu złożyli do dnia 7 marca 1937 r.

500

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:
6 i 7 3. 37 12.23
W. Bieniówna, Wiśniowa 3,—
F. Rogowa, Piekary Śl. 1,—
Fr. Kiedroń, Mysłowice 2,—
B. Lindner, Wągrowiec 5,—
W. Gustawowa, Dębica 2,—
M. Tarnawa, Buczkowice 1,—
A. Lewandowski, Przybysław 2,—
W. Królikowska, Wrzeszczowo 1,—
A. Sławek, Poznań 5,—
M. Wianecka, Nakło 5,—
Fr. Ostrowiecki, Chojnice 2,—
A. Bocorska, Iławnica 5,—
A. Porawska, Lwów 2,—
K. Trojanowski, Żupanie 2,—
M. Synowcowa, Iwilcza 2,—
[illegible] Ignaczak, Podgórz 2,—
Kasa Miejska, Działdowo 2,—
T. Bzdawka, Dwierszno W. 2,—
Leśnictwo Zurobice pt. Nurzec 8,—
St. Janek i S-ka, Żeranie 10,—
J. Dobrzyniewiczówna, Augustów 2,—
St. Skupio, Babiak 5,—
H. Kosecka, Trzemeszno 1,—
C. Gorzkowska, Stanisławów 2,—
W. Ciesielski, Łosośniki 2,—
Pracown. Urzędu Pocztowego, Radomsko 2.42
M. Kubisówna, Pożacin 2,—
N. N. Krotoszyn 10,—
Dent. Z. Hofman, Krotoszyn 2,—
E. Spurtacz, Żnin 2.50
K. Spurtacz, Żnin 2,50
X. Fr. Gabryl, Kraków 5,—
M. Gąsiewiczowa, Nowy Sącz 2 2,—
M. Kozłowska, Gniezno 3,—
W. Bujnowska, Bydgoszcz 4,—
Bazar Poznański, Sp. Akc. Pozn. 10,—
A. Niedzielska, Łuka 1,—
M. Sidorowicz, Brwinów 2,—
J. Leszniewska, Wilno 5,—
B. Otocka, Wewiórka 1,—
W. Springwald, Kołomyja 1,—
Em. Major J. Kozicki, Kraków 1,—
Al. Kawałkowski, Wilno 3,—
A. Przybylska, Klonowa zebrane 4,50
H. Misch, Chełmno 1,—
Cz. Frandenrach, Koło 2,—
Fr. Czarniak, Ludźmierz 3,—
H. Sierosławska, Szreniawa 3,—
M. Bochenek, Poraj 2,—
Ks. M. Czarniak, Nowy Targ 4,—
M. Lewaj, Wieliczka 5,—
J. Pudłowa, Szczucin 5,—
I. Kmiecik, Chełmiec P. 5,—
Inż. Wł. Pietruszewski, Nowy Sącz 2,—
M. Mytkosiowa, Rabka-Zdrój 1,—
E. Szmitt, Złoty Potok 3,—
X. J. Buroń, Lipnica 1,—
[illegible] Firek, Kraków 1 2,—
J. Niegoszowa, Kraków 1,—
R. Gajewska, Kraków 1,—
J. Maciejewski, Łęczyca 5,—
J. Jankowska, Warszawa 2,—
Cichocki, Łężeczki 25,—
Rodzina Schulzów, Kawka z wdzięcz. za odebr. łaski 22,—
Ks. kan. Sawicki, Myszyniec 10,—
Ojrowscy, Radom 7.50
W. i M. Fuxówny, Bochnia 3,—
J. Rams, Kalwaria Zebrz. 2. 1,—
F. Kiślańska, Tarchomin 3,—
H. Krzywkówna, Jarosław zebrane 9,—
A. Dylowska, Kołomyja 2,—
St. Świderska, Kołomyja 1,—
Fr. Patkowski, Kołomyja 1,—
M. Dylowski, Kołomyja 3,—
Generał K. Dzierżanowski, Lwów 10,—
M. Sakosz, Lwów 1,—
St. Sozański, Kornalowice 20,—
W. Sucharscy, Sierakówko 10.—
Grono Urzędników Dyr. Kopalni, Bielszowice 3.50
M. K. Smolice o zdr. i pomyślność 1,—
N. Maciejewski, Strzałkowo 3,—
M. Grząślewicz, Gniezno 2,—
B. Szpitman, Poznań 3,—
St. Nawrocki, Strzyżew 1,—
Z. Szałowa, Skałat 5,—
A. Pasek, Borszczów 2,—
W. Wojciechowska, Brzeżany 5,—
M. Szczepański, Katowice 2,—
Inż. St. Malina, Lwów 2,—

Konto P. K. O. nr. 207 470 — Sekretariat, Poznań św. Marcin 69, m. 17.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kwiecień
2
Piątek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42.21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeż. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świętokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-28. **Zegarynka** 07. **Centr. międzym.** 00. **Inform. tel.:** 09. **Biuro napr.** 08.

Wodoczw WARCIE poziom: + 2,64 m. temper.: + 4,1

NOCNE DYŻURY APTEK

Śródmieście: Apt. 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; — Apt. im. Marcinkowskiego, ul. Nowa (Bazar), — Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; — Apt. Czerwona, St. Rynek 37; — Apt. przy Grobli, ul. W. Garbary 41; — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12; — **Łazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9; — **Wilda:** Apt. pod Koroną, ul. Górna Wilda 51; — **Dębiec:** Apt. przy ulicy Dębieckiej 6. — **Solacz:** Apt. przy ulicy Mazowieckiej 12; — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19; — **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 1 kwietnia 1927 r.

Na obszarze województwa poznańskiego wprowadzony został pełny monopol spirytusowy. — Zaprowadzono nowy cennik wyrobów tytoniowych, obniżający zwłaszcza ceny cygar. — W zakładzie Diakonisek niewyśledzeni sprawcy rozpruli w nocy dwie kasy ogniotrwałe i wykradli z nich przeszło 12 000 złotych, 1 040 koron duńskich, marki niem., dolary amer., stare monety srebrne i biżuterię. — Przybyli do Poznania celem złożenia wizyty w D. O. K. były i nowy attaché wojskowy Wielkiej Brytanii pułkownicy Clayton i Bridge. — Pięćdziesięciolecie pracy zawodowej obchodził senior kupców skórników p. Roman Richter. — Cukier podrożał o 1.20 zł na 100 kg.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Sobota Kapłańska.** W sobotę, 3 bm. odbędzie się w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. o godz. 8 i adoracja Najśw. Sakramentu od godz. 17 do 18 dla uproszenia świętych kapłanów i szczerych powołań kapłańskich. (o.)

OSOBISTE

— * **Osobiste.** W dniu 29 ub. m. ks. Wierzbowski pobłogosławił w kościele św. Jakuba w Skierniewicach związek małżeński pomiędzy kupcem p. Józefem Drożdżem z Poznania i p. Cecylią Józefą Stechow. Dodać należy, że p. Drożdż wyjechał przed pół rokiem z Poznania do Skierniewic, celem polszczenia handlu i założył w Skierniewicach skład skór i przyborów obuwniczych przy Rynku nr. 9. Przedsiębiorstwo pp. Drożdżów, którym składamy najserdeczniejsze życzenia, rozwija się pomyślnie.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Terminy zebrań kół wyszkoleniowych LOPP.** Poniżej podajemy terminy zebrań kół wyszkoleniowych LOPP.: dnia 2 bm. o godz. 19 dla IV/1 w Szkole Dokszt. Zawodowej nr. 1. przy ul. Działyńskich; dnia 6 bm. godz. 20 dla VIII/3 w 35 Szkole Powszechnej przy ul. Słowackiego; dnia 6 bm. godz. 18 dla V/3 w 46 Szkole Powszechnej na Osiedlu Warszawskim; dnia 7 bm. godz. 19 dla II/2 w 26 Szkole Powsz. przy ul. Berwińskiego i dnia 7. bm. godz. 20 dla VIII/1 w 7 Szkole Powszechnej przy ul. Słowackiego.

— * **Zjazd delegatów Kat. Zw. Abstynentów Okręgu z siedzibą w Poznaniu,** połączony z kursem dla zarządów, rozpocznie się w niedzielę, 4 bm. o godz. 10,15 mszą św. w kościele OO. Franciszkanów (kaplica Najśw. Serca Jezusa). Obrady zjazdu odbędą się w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, I piętro od godz. 11,15—14. Po wspólnym obiedzie od godz. 15,30—19 kurs dla zarządowców tamże. (o.)

W sprawach
PROPAGANDOWYCH
i projektów reklamowych
prosimy komunikować się z
WYDZIAŁEM PROPAGANDY
„Kurjera Poznańskiego", św. Marcin 70
I. piętro od godziny 16—18
Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24 35-25, 40-72.

Rekrutacja robotników w Ostrowie na wyjazd do Luksemburga

Ostrów. (Tel. wł.). Dziś z rana krótko przed godz. 9 pociągiem z Poznania przybyła do Ostrowa komisja z Luksemburga celem przeprowadzenia rekrutacji robotników rolnych na terenie powiatu ostrowskiego.

Przyjazdu komisji oczekiwał starosta ostrowski z władzami. Krótko po przyjeździe rozpoczęto rekrutację w sali KPW przy dworcu kolejowym. Robotnic i robotników rolnych bezrobotnych z całego powiatu ściągnięto do Ostrowa około 300. Przybyli oni wszyscy z sołtysami na czele. Z Ostrowa wyjedzie około 250 robotników, w tym 20 pct dziewczyn. Transport odjedzie z Ostrowa 11, najdalej 12 kwietnia.

Po ukończeniu prac rekrutacyjnych w Ostrowie komisja wyjeżdża dziś do Kępna. (os)

WYCIECZKI

— * **Nauczycielskie wycieczki krajoznawcze.** Sekcja wycieczkowa przy zarządzie okręg. Stow. Chrześc. Narod. Nauczycielstwa Szkół Powsz. w Poznaniu organizuje wycieczkę krajoznawczą w czasie od 6 do 17 lipca i to: do Warszawy, Wilna, Trok, Werek, Nowogródka, Czombrowa nad Świtezią, do Pińska, Horodyszcza, Kanałem Ogińskiego do Telechan i przez Berezę Kartuską, Brześć n. B., Warszawę do Poznania. Koszta podróży, noclegi, utrzymanie itd. dla nauczycieli 100 zł, dla nienauczycieli 120 zł.

Zgłoszenia z równoczesną wpłatą zaliczki 30 zł na konto P. K. O. 212.859 — Sekcja Wycieczkowa — przyjmuje kierownik wycieczki H. Śniegocki, Poznań, ul. Wierzbięcice 57. (o.)

Porywająca pieśń o miłości i szczęściu
STRADIVARI
Gustaw Fröhlich - Sibilla Schmitz

Na tle historii najsłynniejszych skrzypiec wszystkich czasów mistrza Stradivari'ego z Kremony, pokazane są dzieje miłości dwojga ludzi, która przetrwając wszystkie przeszkody i rozłąkę spowodowaną wojną światową, ostatecznie zwycięża. — Koncertowa gra artystów, przepiękna muzyka — fascynująca treść filmu są jego zaletami.

W filmie „STRADIVARI" wszystkie utwory wykonane są na cudownych, legendarnych skrzypcach AMADEUSZA STRADIVARI'ego. Wrażenie tej upajającej muzyki ogromne! Film „STRADIVARI" zrealizowany jest przez słynnego Gezę v. Bolvary. Z ogromnem zainteresowaniem oczekiwana atrakcyjna premiera filmu „Stradivari" w sobotę, dnia 3 kwietnia w kinoteatrze „Słońce".
ng 40 662

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Dziś pierwszy kwietnia.** Kwiecień „przybiera wszystko kwiatem", a od kwiecia bierze swą nazwę, która niegdyś, gdy Polska łagodniejszy jeszcze miała klimat, napewno mu przysługiwała, którą dzisiaj jednakże nosi niesłusznie. Dawniej zwali go słuszniej, i zowią go — po narzeczach — jeszcze dziś: „łżykwiatem".

Po łacinie Aprilis, prawdopodobnie od aperire — otwierać, bo wiosna ponoć wszystko otwiera, był w starorzymskim kalendarzu drugi, w juliańskim i naszym — czwartym miesiącem roku, dziś z 30 dniami. W Rzymie poświęcony był Wenerze, bogini miłości. Słońce, którego promienie nie zbyt jeszcze grzeją (średnia temperatura w naszych stronach wynosi 8,4 st. C.), lecz której kąt padania jest w tej porze roku nadzwyczaj sprzyjający dla budzącej się natury, przechodzi w zodiaku w znak Byka.

W kwietniu obchodzimy pamiątkę św. Wincentego (5), św. Leona (11), św. Teodora (20) i św. Wojciecha (23). Kalendarz słowiański przypomina nam pamięć: Zbigniewa (1), Ludomira (2), bł. Wacława (15) i św. Czesława (20).

Spostrzeżenia ludowe doskonale uchwyciły meteorologiczne cechy tego miesiąca, jak np.: „Kwiecień plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata" — albo: „Czasem kwietnia pora letnia, czasem zwiedzie, w marzec zjedzie". I tak też najlepiej, bo deszcze w tej porze są dobre dla roli, ale i słońce potrzebne jest w równej mierze. „Kwiecień suchy, nie daje dobrej otuchy". (pt.)

— * **Lekarze poznańscy nie mają obowiązku udzielania pomocy w godzinach pozaordynacyjnych.** W imieniu Wojewody Poznańskiego naczelnik wydziału zdrowia w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim zarządził, iż wobec tego, że na terenie miasta Poznania pogotowia 55-55, 66-66 i położnicze 64-10 zaspakajają w dostatecznej mierze, pod względem doraźnej pomocy, potrzeby ludności zamieszkałej w granicach miasta Poznania, zwalnia się lekarzy, praktykujących w Poznaniu, od obowiązku udzielania pomocy w godzinach pozaordynacyjnych w przypadkach, grożących choremu wskutek zwłoki niebezpieczeństwem utraty życia lub zdrowia.

— * **Napływają podania o prostowanie nazwisk.** Kilkakrotnie pisaliśmy już w sprawie prostowania zgermanizowanych nazwisk rdzennie polskich, podając przy tym obszerny wyciąg z rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych. Do wydziału administracji ogólnej Zarządu Miejskiego przy pl. Sapieżyńskim zaczynają coraz częściej napływać prośby od poszczególnych osób względnie zbiorowe (rodzin) o prostowanie zgermanizowanych nazwisk rdzennie polskich. Dotychczas wydział administracji ogólnej Zarządu Miejskiego załatwił pomyślnie 10 takich prośb indywidualnych i zbiorowych, w najbliższym czasie uwzględniona będzie reszta złożonych dotąd podań. Załatwianie tego rodzaju spraw trwa mniej więcej około 10 dni. Podania indywidualne lub zbiorowe o sprostowanie nazwisk rdzennie polskich, zgłaszane do władzy administracyjnej, jak i też decyzja tej władzy, zezwalająca na sprostowanie są wolne od opłaty stemplowej.

Bliższe informacje w tym względzie można otrzymywać w Związku Zachodnim w Poznaniu (ul. 3 Maja 6 m. 9, tel. 40-56) w godzinach od 9—15. Do Związku tego napłynęło dotychczas 120 zgłoszeń z Poznania i prowincji. Akcję za prostowaniem nazwisk prowadzi się za pośrednictwem odczytów i ulotek. Również i szkoły biorą w tym żywy udział. Ostatnio z kilku szkół nadeszły prośby o nadesłanie formularzy potrzebnych dla tych celów.

— * **Zabudowa Al. Litewskiej.** Al. Litewska, łącząca ul. Nad Wierzbakiem z ul. Niestachowską zaczyna się coraz bardziej zabudowywać. Latem ub. roku stanęły tutaj pierwsze dwa domy, później zaczęto stawiać dalsze. Obecnie znajduje się tutaj pięć budowli jedno-piętrowych o charakterze willowym, z których jedna jest już zamieszkana, inne są na wykończeniu. (sk.)

Z WALNYCH ZEBRAŃ

— * **Walne zebranie Resursy Kupieckiej.** W Domu Kupiectwa Polskiego odbyło się wczoraj doroczne walne zgromadzenie członków Resursy Kupieckiej pod przewodnictwem p. A. Thomasa.

W wyborach uzupełniających wybrano ponownie do zarządu pp.: prezes — H. Żak, wiceprezes — K. Greger, sekretarz — Wł. Czepczyński, skarbnik — Wł. Majewicz. Do rady w miejsce ustępujących pp. Marwega i Putiatyckiego wybrano dra A. Skowrońskiego i Freudenreicha. Komisja rewizyjna pozostała w dotychczasowym składzie. Po obszernej dyskusji na temat o obniżce składek oraz utworzeniu ewentl. Koła Juniorów przy Resursie Kupieckiej zamknięto zebranie.

Po zgromadzeniu odbyła się wspólna kolacja członków oraz dalsze zebranie towarzyskie w salonach Resursy Kupieckiej, które przeciągnęło się do późnego wieczora.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zasłabnięcie inwalidy wojennego.** Przy ul. Grunwaldzkiej w pobliżu gmachu chemii uniwersyteckiej zasłabł dziś rano z wycieńczenia i przemęczenia 65-letni inwalida wojenny Michał Lewandowski z Bachorowa w pow. mogileńskim. P. Lewandowski — jak opowiada — przyjechał przed dwoma dniami do Poznania, ażeby poddać się badaniu inwalidzkiej komisji lekarskiej. Tu go okradziono, tak, że stracił on wszystkie pieniądze i nie mógł wrócić do domu. Wędrował dwa dni po mieście w przekonaniu, iż napotka kogoś ze znajomych z okolic Mogilna. Osłabł jednak do tego stopnia, że padł na ulicy. Nieszczęśliwym inwalidą zaopiekowało się wezwane pogotowie ratunkowe (66-66) i udzieliło mu pomocy lekarskiej i nakarmiło go. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradli zwrotnice kolejki polowej.** Na terenie robót ziemnych, wykonywanych przy Szosie Obornickiej przez Zarząd Miejski, dopuszczono się kradzieży włączników torowych, stawideł i iglic zwrotniczych kolejki polowej. Jako sprawców tej kradzieży ujawniono cieślę Stefana Ulatowskiego (Al. Marcinkowskiego 2 m. 12) i robotnika Ignacego Brzozowskiego (Al. Marcinkowskiego 20). Obu podejrzanych odstawiono do dyspozycji władz sądowych. (kl.)

— * **Osadzenie w więzieniu złodziei mieszkaniowych.** W dniu 25 lutego br. dopuszczono się kradzieży z włamaniem w mieszkaniu wiceprokuratora S. O., Mieczysława Góralewicza przy ul. Słowackiego 25. Kradzieży dokonano w czasie chwilowej nieobecności pp. Góralewiczów. Łupem włamywaczy padło 40 zł w gotówce. W toku dochodzeń, przeprowadzonych przez wydział śledczy, jako sprawców tej kradzieży ujęto 22-letniego blacharza Edwarda Siejakowskiego, karanego już kilkakrotnie za włamanie (ul. Dąbrowskiego nr. 115) i 18-letniego robotnika Franciszka Gondeckiego (ul. Wierzbowa 3), karanego za kradzieże i udział w bójce. Po zakończeniu dochodzeń obu przestępców odstawiono do Sądu Grodzkiego w Poznaniu, gdzie ich osadzono w areszcie śledczym.

— * **Rower w komisariacie.** W komisariacie V na Czartorii znajduje się rower męski z numerem fabrycznym 149.629. — Właściciela nie zdołano ustalić.

RÓŻNE

— * **Polski Zw. Zachodni** organizuje w dniach od 30 marca do 6 kwietnia doroczny „Tydzień Propagandowy", poświęcony zagadnieniom Pomorza.

W ramach „Tygodnia Pomorza" Okręg Poznański P. Z. Z. urządza na terenie m. Poznania dwie imprezy dla najszerszych warstw społeczeństwa poznańskiego. Jedną z nich — to odczyt prezesa Dyr. Okr. Kolei Państw. z Torunia p. inż. B. Dobrzyckiego, który będzie mówił w piątek, dnia 2 kwietnia o godz. 20 w sali Pałacu Działyńskich nt. „Rozwój ekonomiczny portu w Gdyni", zaś życie i obyczaje ludu pomorskiego przedstawi nam „Poranek Pomorski". Poranek odbędzie się w niedzielę, dnia 4 bm. o godz. 12 w południe w sali Teatru Polskiego. (o.)

Kronika towarzyska

Koło Naukowe Grafików zaprasza na **zabawę taneczną** pt. „Powitanie wiosny", która odbędzie się w sobotę, dnia 3 kwietnia br. o godz. 21,30 w sali Hotelu Polonia przy ul. Grunwaldzkiej 18. Bufet specjalnie zniżony.
zg 12 317/18

Młodzież Oratorium Salezjańskiego urządza w niedzielę, 4 kwietnia o godz. 6 wieczorem w sali Ogrodu Zoologicznego bardzo ciekawą wieczornicę, na której odegra piękną i aktualną komedię w 5 aktach pt.: „W pogoni za milionem". Bilety po 1,— zł i po 50 gr, wcześniej do nabycia u Księży Salezjanów, Wroniecka 9 oraz w restauracji Ogrodu Zoologicznego.
zg 12 311/12

Koło Starołęka Stronnictwa Narodowego urządza wielką zabawę wiosenną, która odbędzie się w sobotę, dnia 3 kwietnia w sali „Polonia" w Starołęce. Początek o godz. 20.
zg 12 315/16

Koło Św. Łazarz Stronnictwa Narodowego sekcja żeńska urządza w sobotę, dn. 3 kwietnia w salach p. Świderskiego — cukiernia i restauracja przy Parku Wilsona — zabawę wiosenną. Początek o godzinie 20.
zg 12 313/14

Poznańskie Towarzystwo Muzyczne — Sekcja Chóralna — urządza w sobotę, dnia 3 kwietnia 1937 r. w pięknych salach Pałacu Działyńskich przy Starym Rynku zabawę wiosenną, na którą zaprasza wszystkich członków oraz sympatyków. Początek o godz. 20,30. Zarząd.
zg 26 646

Stron. Narod. Koło św. Łazarz Sekcja Żeńska urządza w sobotę, dnia 3 kwietnia br. w sali restauracji Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 40 zabawę wiosenną na którą wszystkich członków i sympatyków zaprasza Komitet.
zg 12 319

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę do zabaw i **pokoje klubowe** na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
ng 37 465

„Kurier Poznański" można zaabonować w następujących agenturach własnych:

Kalisz — kiosk p. Durczyńskiego przy moście, Al. Aleksandry Piłsudskiej, telefon 446.
Koło — pl. Piłsudskiego 25.
Konin — ul. 11 Listopada 4.
Pyzdry — ul. Kościuszki 9.
Słupca — ul. Poznańska 17.
Zagórów ul. Pyzderska 2.
Turek — ul. Szeroka, kiosk.

Poza tym można zaabonować „Kurier Poznański" **u listonoszów** oraz we wszystkich **urzędach i agencjach pocztowych.**

— * **Zamknięcie drogi Kórnik — Jaryszki.** Z dniem 30 ub. mies. zamknięty został na drodze państwowej Ostrów — Poznań (nr. 16/3) wszelki ruch publiczny na odcinku od Kórnika do Jaryszek (do drogi prowadzącej do Tulc). Droga objazdowa z Kórnika do Poznania prowadzi dla ruchu ciężarowego pojazdami konnymi i mechanicznymi drogą umocnioną: Kórnik — Nagradowice — Paczkowo — Poznań; dla ruchu lekkiego osobowego pojazdami konnymi i mechanicznymi: Kórnik — Krzyżowniki — Tulce — Jaryszki — Żegrze — Poznań i dla ruchu autobusowego: Śrem — Grabianowo — Brodnica — Mosina — Poznań i Kórnik — Nagradowice — Paczkowo — Poznań.

— * **Rozporządzenie o szarwarkach.** — W nr. 15 Poznańskiego Dziennika Wojewódzkiego z dnia 27 ub. mies. Wojewoda Poznański ogłosił rozporządzenie o ustaleniu maksymalnych składek dla świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne. Według tego rozporządzenia najwyższe dopuszczalne granice obciążenia świadczeniami w naturze na wszystkie cele łącznie nie mogą przekraczać dla poszczególnych kategoryj płatników: 50 proc. zasadniczego państwowego podatku gruntowego, 10 proc. ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (bez dodatków), 30 proc. państwowego podatku od nieruchomości i 100 proc. gminnego podatku wyrównawczego, płaconego przez posiadaczy gruntów na obszarze gmin wiejskich, a nieopłacających podatków: państwowego gruntowego i państwowego podatku od nieruchomości, oraz niewykupujących świadectw przemysłowych.

Do robót wykonywanych w oparciu o świadczenia w naturze nie można pociągać w czasie od 15 marca do 15 maja i od 10 lipca do 15 października każdego roku.

Najdalsza odległość — czytamy dalej w tym rozporządzeniu — miejsca robót dla pieszych może wynosić 5 km, dla zaprzęgów 8 km, a dla zwózki materiałów 10 km od miejsca zamieszkania, zobowiązanego do świadczenia. Wartość dniówki robocizny zaprzęgowej, wyrażona w dniówkach robocizny pieszej ustala się: dla zaprzęgu jednokonnego z obsługą — 3 dniówki piesze, a dla zaprzęgu parokonnego z obsługą 4 dniówki piesze. Najwyższa dopuszczalna stawka równowartości pieniężnej za jeden dzień robocizny pieszej wynosi dwa złote.

Z obowiązku świadczeń w naturze wyłączone są miasta: Bydgoszcz, Gniezno, Gostyń, Inowrocław, Jarocin, Kępno, Kościan, Krotoszyn, Leszno, Nakło, Ostrów, Poznań, Pleszew, Rawicz, Rogoźno, Śrem, Środa, Szamotuły, Wągrowiec i Września. Rozporządzenie powyższe już obowiązuje.

— * **W dniu 13 czerwca br. wybory w gminach żydowskich.** Wojewoda poznański wyznaczył dzień 13 czerwca br. jako termin wyborów nowych zarządów we wszystkich gminach wyznaniowych żydowskich na terenie województwa poznańskiego.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GĘBICE.** Męskie KSM pod wezw. św. Stanisława Kostki w Gębicach wystawiło w święta wielkanocne na scenie Domu Katolickiego dramat pt. „Korsarz Bałtyku". (lg)

— W Szydłówcu policja ujęła poszukiwanego przez sądy niebezpiecznego złodzieja 20-letniego Jana Pietruszkiewicza z Wylatkowa.

— * **JANOWIEC.** W tych dniach rozpoczęła się zwózka materiałów do budowy Domu Katolickiego w Janowcu. Zaznaczyć należy, że zwózki dokonują parafianie bezinteresownie. Również wszelkie organizacje zobowiązały się na ten cel złożyć datki pieniężne, czy też w materiale.

— * **JAROCIN.** W niedzielę, dnia 4 bm. odbędzie się w sali Hotelu Centralnego wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego. Przemawiać będą pp.: S. Ozdowski z Roszkowa i Baumgart z Poznania.

— Pomimo kilkakrotnych ostrzeżeń, miejscowi piekarze i kupcy kolonialni w dalszym ciągu nie mogą się obyć bez mąki z niemieckich młynów parowych Schneider i Zimmer z Leszna. Co sobotę można zauważyć jak mąka niemiecka centnarami zasypuje nasz rynek wewnętrzny mimo, że mamy na miejscu dwa polskie młyny parowe, które przerabiają pierwsze gatunki mąki. Czyn ten oddajemy pod pręgierz opinii społecznej.

— W dniu 27 marca odbyło się w sekretariacie Stronnictwa Narodowego święcone dla bezrobotnych członków Pracy Polskiej. Święcenia potraw dokonał ks. kanonik Niedźwiedziński, wygłaszając przy tym okolicznościowe przemówienie.

— * **KĘPNO.** Świąteczne zawody towarzyskie w piłkę nożną tut. „Sokoła" z K. S. „Rudzdrowia. 700 zł dla Kasy bezproc. kredytu i 37 tys. zł na budowę drogi Kórnik — Mosina i rampy mostowej. Budżet szpitala powiatowego zamyka się sumą 46 195. Ustalono stawkę podatku gruntowego z gmin wiejskich — 27,5 proc., z miast 12,5 proc. Dodatek do opłat od patentów na wyrób alkoholu wynosi 100 zł od gorzelni.

— W okresie letnim od dnia 4 bm. nastąpi zmiana w porządku nabożeństw. W niedziele i święta w kościele farnym pierwsza msza św. odprawiać się będzie o godz. 6.30, w kościele pojezuickim o godz 8 codzień we farze o godzinie 6,15

— W drugie święto Wielkanocy zostały pobłogosławione związki małżeńskie p. Łucjana Koniecznego z p. Stanisławą Kozłowską i p. Stanisława Maćkowiaka z p. Elżbietą Grzesiakówną

— Właściciel składu kolonialnego w Rynku p. Kazimierz Olejniczak stwierdził w lecie ub. r., podczas przeprowadzania inwentury, brak towaru za około 2 000 zł. Ostatnio w ub. tygodniu przypadkowo odkrył, że zaufany stróż, który pilnował w porze nocnej przed złodziejami dobytku swego pracodawcy, a równocześnie spał w składzie, dopuszcza się systematycznych kradzieży wspólnie z drugim osobnikiem. Łup policja odnalazła w okolicznych wioskach w składach kolonialnych. (su)

— * **TARNOWO PODGÓRNE.** W drugie święto wystawił tut. oddział Kat. Stow. Młodz. żeńskiej w sali św. Józefa sztukę teatralną pt. „Teatr dla wszystkich". (tl)

— * **TRZEMESZNO.** We Wielką Sobotę rozdzielono święcone wśród biednych i bezrobotnych. Ks. prob. Sarniewicz poświęcił potrawy i przemówił. (w)

— * **WRONKI.** W Wielką Sobotę odebrał sobie życie 36-letni Sylwester Stęczniak. Mianowicie udał się on w dniu tym do swej narzeczonej, Janiny Cach z którą się posprzeczał odgrażając się jej zastrzeleniem. Matka Cachówny w obawie, że Stęczniak zamiaru swego dokona, udała się na posterunek policji prosząc o odebranie St. rewolweru. W chwili gdy do mieszkania Cachów przybyło dwóch policjantów i zawezwali Stęczniaka do podniesienia rąk, ten błyskawicznie wyciągnął z kieszeni browning i strzelił sobie w głowę, ponosząc śmierć na miejscu. Denat był osobnikiem nie cieszącym się dobrą opinią. (sc)

— * **WRZEŚNIA.** W czasie renowacji naszego kościoła przy naprawieniu płyty pod wielkim ołtarzem znaleziono w małej puszce blaszanej arkusz pergaminowego papieru, ręcznie pisanego w języku łacińskim, z którego wynika, że 10 listopada 1680 roku w 22 niedzielę po Zielonych Świątkach spalił się doszczętnie i odbudowany został kosztem i nakładem J. W. Pana Zygmunta Działyńskiego na Działyniu i Kościelcu a staraniem ks. Jana Modrzyńskiego, penitencjarza kościoła metropolitalnego w Gnieźnie i zarazem proboszcza wrzesińskiego, konsekrowany przez Najprz. Ks. Biskupa Alberta Stawowskiego, sufrag. gnieźnieńskiego, kanclerza włocławskiego, łowickiego i kaliskiego. W dalszym ciągu dokument opiewa, że kościół pozostaje pod wezwaniem Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny i że konsekrator Ks. Biskup Stawowski odwiedzającym w pierwszym roku kościół udzielił jednorocznego odpustu, w następnych latach odpustu 40-dniowego. Z dokumentu wynika jasno, że około 1600 roku kościół wrzesiński został spalony z czego wywnioskować można, iż działo się to podczas wojen szwedzkich. Ciekawy ten dokument znajduje się w przechowaniu u ks. prob. Kinastowskiego i posłuży niewątpliwie do historycznych badań kościołów polskich.

— Staraniem Patronatu Opieki nad więźniami w więzieniu wrzesińskim i majątku więziennym w Targowej-Górce odbyła się uroczystość świąteczna. Więźniów obdarowano paczkami ze święconem. Niezależnie od tej akcji obdarzono sowicie znajdujących się w więzieniu więźniów politycznych, członków Stronnictwa Narodowego. Jak wiadomo znajdują się w więzieniu wrzesińskim i w Targowej-Górce narodowcy, uczestnicy słynnych zajść wyszyńskich, podczas których zginął tragiczną śmiercią śp. sędzia Sielski. Szlachetnym ofiarodawcom z Wrześni i powiatu, którzy nie zapomnieli o obowiązku uprzyjemnienia życia uwięzionym narodowcom, składa zarząd powiatowy Stronnictwa Narodowego we Wrześni w ich imieniu serdeczne „Bóg zapłać".

— We wtorek 30 marca rb. został pobłogosławiony w tut. kościele parafialnym związek małżeński pomiędzy p. Stefanią Steinówną a p. sędzią Zamysłowskim z Katowic. Aktu ślubnego dokonał w asyście ks. prob. Kinastowskiego brat Pana Młodego ks. prob. Zamysłowski z Otorowa, pow. Szamotuły. (rw)

— * **ZBASZYŃ.** W dniach przedświątecznych zakradli się bliżej nieznani złoczyńcy do warsztatu rzeźnickiego p. Dulata Wincentego przy Placu Wolności i skradli parę wędzonych szynek wieprzowych.

— Ostatnio Sąd Grodzki rozpatrywał sprawę Żyda Morcza Marcusa, oskarżonego o usiłowanie nielegalnego przemycenia papierosów pochodzenia zagranicznego, za co skazał go sąd na karę grzywny 85 zł, a ponadto orzekł konfiskatę zatrzymanych papierosów na rzecz skarbu państwa. — Poza tym za nielegalne usiłowanie przemycenia wina zagranicznego, krawatów i odzieży damskiej, sąd skazał niej. Józefa Müllena na karę grzywny 400 zł oraz orzekł konfiskatę przemyconych towarów.

— Gromada Zuchów przy 1 drużynie harcerskiej im. A. Mickiewicza urządziła w pierwsze i drugie święto Wielkanocy w Marcówce (stara baszta zamkowa w parku) wielką wystawę robót, wykonanych przez Zuchów i pokaz obozu harcerskiego.

— KSM m. oddział w Zbąszyniu urządza w sali p. Eckerta w strzelnicy przedstawienie amatorskie pt. „Za nic żydowskie swaty", komedia w 1 akcie ze śpiewami oraz „Bursztyny Kasi", sztuka ludowa w 3 aktach z śpiewami i tańcami. Podczas przerwy wystąpi chór męski KSM z kilkoma piosenkami.

— Walnemu zebraniu KSM ż., oddział zakrzewski, przewodniczył ks. asystent Piszczek ze Zbąszynia. Nowe kierownictwo wybrano w następującym składzie: Kłyszówna Maria — prezeska, Stelmaszykówna Jadwiga — sekretarka, Gawłówna Pelagia — skrbniczka. Rybakówna Wiktoria — naczelniczka. Kunkówna Franciszka — gospodyni. (zb)

— Sprawcą kradzieży na szkodę mistrza rzeźnickiego p. Dulaty okazał się uczeń rzeźnicki, którego policja po przesłuchaniu zwolniła. Poza tym przytrzymała w areszcie jednego z mieszkańców Zbąszynia podejrzanego o paserstwo i namowę do kradzieży. Ze względu na śledztwo, nazwisk nie ujawniamy.

— Druga Róża Matek ze Strzyżewa pod Zbąszyniem ofiarowała piękny obrus na ołtarz Matki Boskiej w kościele farnym w Zbąszyniu.

— Kółko Rolnicze w Zbąszyniu w porozumieniu z Szkołą Rolniczą w Nowym Tomyślu zorganizowało kurs oświatowo-rolniczy, który trwał od 20 stycznia do 15 marca rb. Kurs obejmował całokształt zagadnień z wszystkich działów gospodarstwa wiejskiego. (zb)

— * **ŻNIN.** Nieznani sprawcy dopuścili się profanacji grobów na cmentarzach katolickim i ewangelickim w Górze pod Żninem. Poodłamywali oni znajdujące się na nagrobkach i grobowcach metalowe i żelazne części. Sprawców profanacji dotychczas nie ujęto.

— KSM ż. organizuje wycieczkę do Częstochowy. W pielgrzymce mogą brać udział również panie niestowarzyszone w KSM ż. Podróż w obie strony 14 zł.

— Do Gąsawy przybyli Żydzi sprzedając firany i materiały, a kiedy ich wyganiano, zaprzeczyli, iż są Żydami i twierdzili, że są Francuzami. Oczywiście znalazło się kilka gospodyń, które zakupiły u Żydów firany. Czy to nie wstyd?

— Donosiliśmy o pożarze w Jabłowie-Pałuckim, w zagrodzie rolnika Ratajczaka. Jak wykazały dochodzenia, pożar spowodował sam poszkodowany, który poszedł do stodoły z latarnią. Wskutek nieuwagi zapaliła się słoma od latarni i wybuchł pożar. (żd)

Czytelników naszych

w Toruniu

zawiadamiamy niniejszym, iż agenturę „Kuriera Poznańskiego" w Toruniu obejmuje z dniem 1 kwietnia biuro kolportażowe „Kopernik", ul. Szeroka 43.

Wszelkie zamówienia na „Kurier Poznański" prosimy odtąd załatwiać tylko w f-mie „Kopernik".

Administracja „Kuriera Poznańskiego"

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— * **GDYNIA.** W strefie wolno-cłowej uległ wypadkowi pracownik kolejowy Leon Dobrzyński. Nieszczęśliwy doznał ogólnego potłuczenia. Dobrzyński jadąc na jednym z wagonów manewrującego pociągu, nie zauważył wagonu stojącego na przyległym torze i przez wychylenie się uderzył głową o wagon.

Elżbieta Balicka, zamieszkała w Gdyni usiłowała popełnić samobójstwo przez zaczadzenie się. W tym celu zniechęcona do życia Balicka owinęła w szmaty zapaloną żarówkę. Szmaty zapaliły się, co nieomal spowodowałoby pożar w mieszkaniu. Ulatniający się z okien dym zauważyli sąsiedzi, którzy wezwaniem straży pożarnej udaremnili też zamach samobójczy.

— Łucja Cymsówna usiłowała pozbawić się życia przez przecięcie sobie żył lewej ręki. Wezwane pogotowie ratunkowe zamach udaremniło udzielając skaleczonej pomocy.

Wobec ustabilizowania się pogody na wybrzeżu przystąpiono do prac nad urządzeniem mola, zamykającego port gdyński od strony południowej. Przystąpiono do budowy nowej przystani „Żeglugi Polskiej" oraz do robót ziemnych na terenach pomiędzy molem a Skwerem Kościuszki. Budowa przystani będzie ukończona w ciągu najbliższych 6 tygodni.

JARMARKI

— * **KOŚCIAN.** Zarząd Miejski miasta Kościana podaje do publicznej wiadomości, iż spęd nierogacizny na jarmark mający się odbyć w tut. mieście w czwartek, dnia 8 bm. jest dozwolony z powodu wygaśnięcia pomoru świń w tut. powiecie.

— * **PLESZEW.** W czwartek, dnia 1 kwietnia rb. odbędzie się w Pleszewie jarmark na bydło i konie.

— * **WIELEŃ n. Notecią.** W środę, dnia 7 kwietnia rb. odbędzie się w mieście Wieleniu nad Notecią jarmark kramny oraz na konie, bydło i trzodę chlewną.

— * **TRZEMESZNO.** We wtorek 6 bm. odbędzie się w Trzemesznie jarmark ogólny. Spęd zwierząt rasowych dozwolony.

— * **KOŹMIN** W czwartek 8 kwietnia odbędzie się w mieście Koźminie jarmark na konie i bydło.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 31 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość mieszkają w Poznaniu):

Kapelmistrz opery Reinhold Buchwald i Teresa Brzechwa; inż. chemii Juliusz Wardein i Tekla Dombrowska w Ostrowie Wlkp.; porucznik Zbigniew Krajewski i urzędn. Ubezp. Kraj. Matylda Voretzsch, agent poczt. Tadeusz Kozak w Dobrzejewicach, pow. lipnowski, i Bronisława Krzemińska; rob. Józef Goderski i Marianna Szuflakówna, drukarz-rysownik Michał Budzisz i owdow. Pelagia Kurkowa, z domu Seidel; urzędn. bank. Jan Zgoła i Regina Hadada w Nekli, pow. średzki; górnik Jan Kuś w Turku, pow. jarociń., i Kazimiera Stachowiakówna w Środzie; kup. Klemens Wicyński we Wrześni i Marianna Wosiówna w Krzywejgórze, pow. wrzesin.; drukarz-maszyn. Władysław Dratwa i krawc. Ludwika Mittelstaedt w Mieścisku, pow. wągrow.; mur. Wiktor Olejniczak i Ludwika Kaczmarkówna w Zębowie, pow. nowotom.; blacharz Teodor Niedziela i Cecylia Ludwiczakówna, oboje w Mosinie, pow. śremski; stolarz Stanisław Kubaszewski w Bydgoszczy i Klara Ortwig w Gębicach; owdow. tokarz metal. Julian Michalski i Jadwiga Liwska w Śremie; elektrom. Władysław Jakubowski i stenotyp. Janina Klapczyńska; owdowiały kup. Marcin Woś i Helena Zietkiewiczówna; kołodziej Edmund Knychała w Wolsztynie i hafciarka Franciszka Kalicka; rob. Marian Krajewski i rob. Katarzyna Cicha; mistrz ślusarsko-tokar. Stefan Marchewka w Kielcach i eksped. Helena Jędaszykówna; bankow. Mieczysław Nowastowski i stenotyp. Stanisława Karpińka; form. Stefan Zieliński i Anna Leśna.

Zgony.

Dnia 31 marca 1937 r. zapisano następujące zgony: Roman Zwierzycki, budowniczy miejski, 52 lat; Florian Szymaniak, bez zawodu, 22 lat; Stanisława Jakubowiczowa z domu Werwińska, 38 lat; Józef Madejski, nauczyciel, 63 lat; Katarzyna Radziecka, bufetowa, 26 lat; Teresa Szymańska z domu Górna, 38 lat; Ryszard Bąkowski, 2 dni, 9 godz.; Maria Baranowska z domu Miśkiewiczówna, wdowa, 70 lat.

STAN POGODY W POZNANIU

1 kwietnia 1937

Temperatura 7 godz. + 1,5

Ciśnienie
7 godz. 760,3 mm. wysokie

Zachmurzenie
7 godz. pochmurno

Wiatr
7 godz. kierunek wschodni, szybk. 9 m/sek.

Temperatura w dniu 31 marca br. była:
najwyższa + 8,0 o godz. 15
najniższa — 0,8 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Przy umiarkowanym wietrze wschodnim przelotne zachmurzenie z przelotnymi miejscowymi opadami.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

KAROL SZYMANOWSKI NA PODHALU

Pierwsza „nuta" — Po ćwierci wieku — Mazurki pod Tatrami? — Tylko wiew i zapach — Szymanowski w muzyce góralskiej — Skąd się wzięły „Harnasie" — „Osobliwe" Pogotowie ratunkowe" — „Hyr po dziedzinie"...

Gdy w r. 1924 powstał długi, dwa dziesiątki utworów przekraczający cykl mazurków na fortepian, stało się jasnym, że Szymanowski wszedł w „fazę podhalańską". Nastąpiła ona po dłuższym cyklu utworów monumentalnych, pisanych na wielkie zespoły, poczętych w okresie wielkich podróży na zachód i wschód — a przeniknięty duchem muzyki współczesnej, mającej swe powszechne słownictwo.

Ale kto śledził twórczość Szymanowskiego, ten pamiętał, że już w roku 1900, jako siedemnastoletni chłopak, przywiózł ze sobą Szymanowski do Warszawy, gdzie na studia był zjechał, fragmenty wariacyj fortepianowych, osnutych na — Sabałowej nucie, którą znalazł w popularnym zbiorku Jana Kleczyńskiego. Była to pierwsza zapowiedź „ery podhalańskiej", która miała nadejść po prawie ćwierci wieku — i przynieść drugi kwartet smyczkowy, drugi koncert skrzypcowy i najsłynniejsze dziś zapewne dzieło Szymanowskiego: „Harnasiów". A zaczęła się od mazurków.

*

Mazurki na Podhalu? Przecież już sama nazwa nadwiślańskiego tańca umiejscawia go pod względem geograficznym na równinie. Znawcy podhalańskiej muzyki twierdzą, że górale nie mają w swym repertuarze instrumentalnych tańców o nieparzystym, trójdzielnym rytmie. Aby to ze sobą pogodzić, trzeba było geniuszu Szymanowskiego. Zachwycony prymitywizmem Podhala, wchłonął on w siebie dziwaczną jego melodykę z jej wszelakimi „barbarzyństwami" — ucząc się tej podtatrzańskiej muzyki od najbardziej kompetentnego mistrza: od starego Bartka Obrochty. Ten słynny skrzypek podhalański, który za młodych lat przygrywał jeszcze ostatniemu zbójnikowi na Hali w Białem, który za dawnych czasów uczył muzykowania po góralsku Ignacego Paderewskiego, który walczył po swojemu o Polskę, grając na propagandowych objazdach po Śląsku przed plebiscytem, ten Obrochta, który był nawet w Paryżu na wystawie w polskim „babiljonie" — zrozumiał, że Szymanowski potrafi „uzdajać" muzykę z jego przygrywań i zdartym głosem nuconych śpiewanek o reglach, zbójnikach, o redyku owiec i o staroświeckich czasach.

Mazurki fortepianowe w mig rozeszły się pomiędzy pianistami. Zamknął w tych tańcach Szymanowski bogactwo różnorakich rytmów, nastrojów, szerokich oddechów, a nie popadł ani w szopenizm, ani w harmonizowanie znanych fragmentów melodyjnych z Podhala. Trudno byłoby doszukać się w „Mazurkach" czegoś konkretnego czy to z Sabałowych, czy Wierchowych Nut. A jednak idzie przez te dwadzieścia kilka poematów utajony wiew od gór. Pięć zeszytów wyszło w wiedeńskiej firmie „Universal"; stanowią zbiorowy opus 50. Trudno dociec, czy Szymanowski poprzestałby na tym jednym cyklu; przyjaciołom zawsze mówił, że jest pod urokiem formy, która daje mu sposobność wypowiadania się w małych co prawda rozmiarach, ale w sposób tak ciągle różny. Swego rodzaju archiwalną już dziś pamiątką po Zmarłym są płyty gramofonowe, na których Szymanowski osobiście nagrał dwa swoje mazurki.

*

W 1924 roku warszawskie pismo „Pani" zamieściło artykuł Szymanowskiego o wpływie muzyki podhalańskiej na odrodzenie współczesnej twórczości muzycznej w Polsce. Szymanowski subtelnie analizuje rezultaty, jakie wyniósł ze studium tej muzyki: „pragnąłbym — pisze — by młoda generacja polskich muzyków zrozumiała, jakie bogactwo, odradzające anemiczną naszą muzykę, kryje się w tym polskim „barbarzyństwie", które ja już ostatecznie odkryłem i pojąłem dla siebie..." Dodał do tego wywodu Szymanowski popularną na Podhalu piosenkę do słów „Ja za wodom, ty za wodom", którą opracował na śpiew z fortepianem.

Prapremiera baletu „Harnasie" już jest od roku z górą za nami. Praga wyręczyła Warszawę, Paryż zajął drugie miejsce. Tylko u nas nic o wystawieniu nie słychać. Narodziny wspaniałego dzieła opisał w jednym z numerów „Muzyki Polskiej" prof. dr Adolf Chybiński, przyjaciel Szymanowskiego i towarzysz w jego zakopiańskich wycieczkach po muzykę podhalańską. Dziwne to były wycieczki... Na jakieś wesele w odległym osiedlu pod Gubałówką, gdzie górale grali, tańczyli i śpiewali sobie, a nie „ceprom" na specjalne zamówienie; to znów pędzono przed siebie całą karawaną fiakrów przy rzępoleniu kapeli podhalańskiej, ciasno upakowanej między „panami"; albo podchodzono spacerem popod regle do jakiejś samotnej chałupy słuchać opętanych „zielonych, ozwodnych i krzesanych" nut. Tam uczył się Szymanowski, tam poznawał „barbarzyństwa" góralskiej kapeli, tam kiełkowało zwolna i niepostrzeżenie nowe dzieło.

Od dziesięciu lat słychać było w muzycznej Polsce, że Szymanowski komponuje balet góralski. Tytuł pierwotny miał brzmieć: „Janosik", jednakże wkrótce zmienił go kompozytor na obecny. Akcja sceniczna bowiem wspaniałego baletu nie nawiązuje do dziejów słynnego zbójnika; to, co widzimy w „Harnasiach", może dziać się nawet dziś. Partytura dwóch obrazów zwolna powstawała w Zakopanem. Pisał ją Szymanowski we willi „Limba" i „Atma". Wokoło kompozytora zebrało się grono ludzi, których nazywano żartobliwie „Pogotowiem ratunkowym kultury górskiej". Należeli doń m. in. dyr. Juliusz Zborowski, prof. Adolf Chybiński, Karol Stryjeński, Jerzy Rytard, Jan Gw. H. Pawlikowski. Zanim wystawiono balet w Pradze i w Paryżu — orkiestry symfoniczne w Polsce grywały na estradach muzykę z wielkim powodzeniem. I Poznań miał okazję słyszeć oba obrazy „Harnasiów" w roku 1929 i 1931. Podczas niezapomnianego Festivalu polskiej muzyki na Wawelu w lipcu ub. roku grano całość „Harnasiów" wraz z chórami. Niedawno doniosły dzienniki o wykonaniu ich w Cleveland.

O wpływie podhalańszczyzny na dzieła Szymanowskiego mówią jeszcze dwa „prawie ostatnie" utwory: Drugi Koncert Skrzypcowy i Drugi Kwartet Smyczkowy.

*

Twórca „Skalnego Podhala" Tetmajer i autor „Harnasiów" Szymanowski — oto dwa nazwiska, o których według starodawnej piosenki góralskiej „...hyr chodzi po dziedzinie...". Gazda polskich gór, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, nadało też obu najwyższą godność członków honorowych. Minął się Karol Szymanowski, jeden z najhonorniejszych ambasadorów podhalańskiej kultury ... ale imię Jego nigdy nie zaginie!

Dr Jerzy Młodzieiowski.

AUTOGRAF KAROLA SZYMANOWSKIEGO

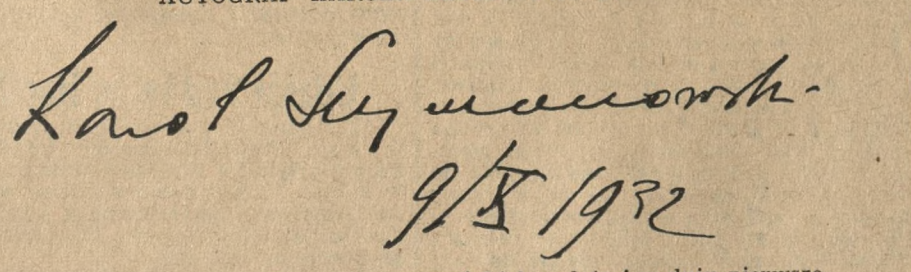

złożony jednemu z melomanów poznańskich z datą i w dniu pierwszego w ogóle odegrania Symfonii Czwartej, które na życzenie Szymanowskiego odbyło się w Poznaniu.

ŻYCIE KULTURALNE

IGNACY CHRZANOWSKI WYKŁADA ZAGRANICĄ

Z Krakowa donoszą nam (krt):

W tych dniach opuszcza Ignacy Chrzanowski Kraków na czas dłuższy, udając się zagranicę. Pierwszym etapem podróży będą Włochy, gdzie po wypoczynku kuracyjnym w Sorrento, uda się znakomity pisarz do Rzymu, aby w dniu 1 maja wygłosić odczyt pt. „Due visioni dell avvinire" (Dwie wizje przyszłości). Będzie to paralela między Krasińskim, a Giobertim. Zaraz po tym wykładzie, który odbędzie się w Uniwersytecie rzymskich, pośpieszy Chrzanowski do Paryża, gdzie dnia 3 maja, więc w dniu Święta Narodowego, będzie mówił w Bibliotece Polskiej przy Quai d'Orleans o Kraszewskim, którego pięćdziesięciolecie zgonu na ten rok przypada. Wreszcie w dniach 7 i 8 maja wstąpi nasz uczony na katedrę Sorbony, aby wygłosić dwa odczyty o Krasińskim.

W drodze powrotnej zatrzyma się prof. Chrzanowski w Berlinie, aby odwiedzić sędziwego Aleksandra Brucknera, z którym łączy go dawna i serdeczna zażyłość.

NAUKA

Obrady naukowe rolników. Polski Związek Zawodowy Rolników i Leśników z Wyższym Wykształceniem odbędzie zebranie w piątek, dnia 2 kwietnia br. o godz. 17-tej w sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej przy ul. Mickiewicza 33. Na porządku obrad referat inż. F. Chełkowskiego pt. „Nowe drogi w rolnictwie na podstawie doświadczeń folwarku uniwersyteckiego w Golęcinie.

Zjazd Biblistów Polskich rozpoczął wczoraj obrady w seminarium duchownym ląskim w Krakowie. Między przybyłymi uczonymi znajduje się ks. prof. Semkowski z Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie. Między ogłoszonymi w programie referatami znajduje się odczyt ks. prof. Wł. Grankowskiego z Poznania na temat „O zasadach i wzorach komentarza polskiego".

Polak ma odczyt w Atenach. Profesor archeologii Uniw. Jagiellońskiego dr Kazimierz Bulas wygłosił w Atenach prelekcję na temat „Misja historyczna Grecji i Polski". Mówił po nowogrecku.

ZE ŚWIATA FILMU

„Hajda trojka!" — w Karpatach. W Paryżu nakręca się film „Trojka" — jeszcze jeden rosyjski, ze śniegiem, sankami, kozakami i wódką. Dzienniki donoszą, że dekorator p. Agnettaud wykończył już „wnętrza zamku Krasmaia" (zapewne ma być: Krasnaja?). Zamek ten „stoi w Karpatach, pośrodku śniegów". Niedaleko Wołogdy.

Z REGIONU POMORSKIEGO

W NAUKOWYM TORUNIU

Ktokolwiek z naukowców zawita do stolicy Pomorza, pierwsze kroki skieruje bez wątpienia w stronę Książnicy Miejskiej im. Kopernika. Tam bowiem zasiada dyr. Z. Mocarski, który jako sekretarz Towarzystwa Naukowego w Toruniu trzyma rękę na pulsie prac naukowych w tym mieście. Od niego też mamy garść informacyj, zaczerpniętych podczas ostatniej bytności na Pomorzu.

— Towarzystwo nasze poniosło duże straty — informuje nas dyr. Mocarski — przez śmierć niezmiernie czynnego wiceprezesa dra Steinborna. Obecnie już na osierocone miejsce powołaliśmy ks. Pawła Czaplewskiego, który był w ciężkich przełomowych czasach 1919/20 r. prezesem Towarzystwa, niemniej ubytek dra Steinborna był dla nas bardzo bolesnym. — Co do prac wydawniczych, to właśnie kończymy druk obszernego tomu korespondencyj biskupa Rozrażewskiego z lat 1567-82 (zostanie ona przez nas omówiona obszerniej na łamach Działu, skoro ujrzy światło dzienne).

Poza tym przygotowujemy jako nowy tom Rocznika szczegółowe omówienie herbów miast pomorskich, które opracował dla nas dr Gumowski. Niemniej bardzo obfity mamy materiał dla „Zapisek", gdzie ogłaszamy mniejsze rozprawy, a także publikujemy dokumenta i ogłaszamy recenzje z prac dotyczących Pomorza. I tutaj mamy ciekawy referat ks. Czaplewskiego o posiadłościach krzyżackich na Pomorzu przed zaborem tej dzielnicy w 1308 r. Poza tym dr Gumowski dostarczył nam interesującej rozprawy o krzyżackich brakteatach (rodzaj monet). Prezes Towarzystwa ks. Mańkowski złożył dwie zapiski, jedną o księdzu-patriocie Janie Tułodzieckim, który choć z Pomorza rodem, zakończył swój żywot jako proboszcz w poznańskim Miłosławiu, drugą o cechach rzemieślniczych we wsi Czarzu. Ponadto młody poznański historyk mg. Jakóbczyk przedłożył artykuł o działalności na polu pracy społecznej Juliana Krazewicza.

— Widzi więc pan — zakończył dyr. Mocarski — że w miarę możności finansowych robimy co można, aby nasza zasłużona i o pięknych tradycjach placówka naukowa w Toruniu spełniała godnie swe zadanie.

Dr J. Staszewski.

MUZYKA

Porażka skrzypków polskich. Jak donoszą z Brukseli, pierwsza eliminacja współzawodników, uczestniczących w konkursie międzynarodowym skrzypcowym im. Ysaya, zakończyła się zupełną porażką grupy polskiej. Liczyła ona siedmiu konkurentów, lecz żaden nie został dopuszczony do drugiej tury. Udział bierze ogółem 59 skrzypków. Największy sukces odniosła dotychczas grupa sowiecka, z której pięciu zostało zakwalifikowanych do dalszej rozgrywki. Dopuszczono też skrzypków austriackich, francuskich i belgijskich.

Opera Łysenki we Lwowie. W teatrze Wielkim będzie wystawiona 4 kwietnia opera Mikołaja Łysenki, najwybitniejszego małoruskiego kompozytora, zatytułowana „Nokturn". Wykonają ją siły chóralne solowe i orkiestralne, rekrutujące się z towarzystw śpiewackich ruskich.

Toscanini skończył lat 70. Rocznicę tę, którą znakomity dyrygent obchodził w Mediolanie w gronie rodziny, pominęła prasa włoska zupełnym milczeniem. Toscanini jest od dawna na bakier z opinią faszystowską. Datuje się to od głośnego przed kilku laty zajścia na koncercie w jednym z miast górnowłoskich. Toscanini, który przybył wtedy z Ameryki, aby dyrygować koncertem symfonicznym, nie chciał rozpocząć wieczoru od „Giovinezzy", czego domagali się miejscowi faszyści. Gdy odmówił, proponując, że zagra tę pieśń po programie, kilku młodzików usiłowało go przymusić do wykonania „rozkazu" i uniemożliwić rozpoczęcie koncertu. Były nawet pogłoski, że sędziwego mistrza napadnięto na ulicy i zelżono, a władze odmówiły mu paszportu na powrót do Ameryki. W końcu całe zajście zostało stłumione i Toscanini wyjechał, a w prasie włoskiej nic o tym wszystkiem nie pisano.

Mikas Petrauskas wybitny kompozytor litewski, zmarł w Kownie. Napisał kilka oper i operetek, oraz pieśni. Przez jakiś czas mieszkał w Ameryce, dokąd schronił się przed prześladowaniami żandarmerii rosyjskiej, która ścigała go i uwięziła za udział w ruchu niepodległościowym.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

W. Kossak na Śląsku. Z Katowic donoszą nam (ad): Otwarta tu została wystawa jubileuszowa dzieł Wojciecha Kossaka, obejmująca 100 obrazów. Wystawa cieszy się ogromnym powodzeniem.

TEATR

Co grają w Warszawie? Teatr Narodowy wystawia „Pana Jowialskiego" z Solskim, teatr Polski „Pygmaliona" Shawa, teatr Letni „Jutro niedziela" z Fertnerem, teatr Nowy „...3...6...9..." z Osterwą, Mały „Lato w Nohant" Iwaszkiewicza, które przekroczyło już 100 wieczorów.

Scena w środku sali. W teatrze Ring w Londynie odbyło się niedawno przedstawienie szekspirowskich „Wesołych kobiet z Windsoru" na okrągłej scenie, umieszczonej na środku sali. Dekoracyj naturalnie nie było. Elżbietański system polegał na wysunięciu naprzód części sceny, kształtu półkola, którą otaczali widzowie z parteru. W obecnym wypadku reżyseria znanego aktora Roberta Atkinsa poszła dalej, realizując równocześnie postulat czwartej ściany. Eksperyment udał się świetnie, a krytycy przypisują powodzenie zarówno dobrej grze artystów, jak bliskiemu kontaktowi widzów z nimi. (W. T.)

SZKOLNICTWO

Polscy studenci w Niemczech. 4 788 studentów obcych narodowości, którzy uczęszczali w Niemczech na uniwersytety w półroczu zimowym 1935-36, Polacy stanowili 8,5 proc., więc było ich przeszło 300.

Pisma nadesłane

„Przegląd Bydgoski". Zesz. 3 i 4. Treść: A. Kucner: „Bydgoszcz w czasie wojen polsko-krzyżackich". — T. Janicki: „Nieznana buława Żółkiewskiego i historyczne jej tło". — L. Rożdżyński: „O trojakach czyli dutkach bydgoskich (1594—1601)". — Z. Malewski: „Biblioteca Bernardina". — Z „Sentencyj" Eramna z Rotterdamu przeł. Z. Malewski. — Z Malewski: „Kroniki lekarzy bydgoskich". — Recenzje i sprawozdania. — Adr. Red. Bydgoszcz, Biblioteka Miejska.

„Dom, Osiedle, Mieszkanie". Zesz. 2—3. Treść H. Jasieńska: „Kształtowanie krajobrazu". — Z Kunińska: „Zieleń publiczna w mieście". — J. S.: „Zieleń prywatna a publiczność". — S. Rogowicz: „Park ludowy im. J. Piłsudskiego w Łodzi". — Gio Ponti: „Architektura i zieleń". — Kącik meblarski. — Z Pol. Tow. Reformy Mieszkaniowej. — Kongres Międzynarodowy dla spra mieszkaniowych w Paryżu. — Z książek i wydawnictw. — Adr. Red. Warszawa, Krak. Przedm. 5. m. 32.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nikłe kredyty budowlane dla Poznania na r. 1937

W związku z odnośną uchwałą Rady Ministrów Bank Gospodarstwa Krajowego zawiadomił przed niedawnym czasem komitety rozbudowy poszczególnych miast o wysokości sum przeznaczonych w roku bieżącym na finansowanie w tych miastach budownictwa mieszkaniowego o zasadach, jakie mają obowiązywać przy uchwalaniu przez komitety rozbudowy wniosków pożyczkowych.

Ze względu na szczupłość funduszów przeznaczonych na tegoroczną akcję kredytowania budownictwa mieszkaniowego — kontyngenty kredytowe na budownictwo otrzymały przede wszystkim większe miasta, a z mniejszych te, w których przewiduje się zużycie kontyngentu na udzielenie pomocy kredytowej nabywcom parcel państwowych, sprzedawanych przez B. G. K.

Na Poznań przypadł w bieżącym roku kredyt niezmiernie mały, jak o tym przekonać się można z następującego zestawienia kontyngentów kredytowych przydzielonych 21 miastom:

Białystok	50	tys. zł
Bydgoszcz	150	„
Częstochowa	50	„
Dębica	30	„
Gdynia	1.450	„
Kraków	300	„
Lublin	100	„
Lwów	400	„
Łódź	700	„
Mielec	50	„
Nisko	50	„
Poznań	250	„
Radom	100	„
Rzeszów	200	„
Skarżysko	80	„
Starachowice	60	„
Stanisławów	100	„
Tarnopol	50	„
Toruń	250	„
Warszawa	3.000	„
Wilno	80	„

Tak więc na m. Poznań przypadła nikła suma zaledwie 250 tys. zł. W ubiegłych latach kredyty B. G. K., przeznaczone dla naszego miasta, przekraczały (nieraz znacznie) sumę 1 miliona zł. Sądzimy, że warto zobrazować, w jakim stosunku kwota 250 tys. zł znajduje się do kapitałów inwestowanych corocznie w ruchu budowlanym w Poznaniu.

Otóż opierając się na najnowszej publikacji Głównego Urzędu Statystycznego (Statystyka Polski, seria C, zeszyt 46) należy stwierdzić, że ruch budowlany w Poznaniu kształtował się jak następuje:

rok	liczba budynków zakończonych	liczba izb wykończonych	koszt budowy 1 izba = 1.800 zł
1932	237	2.489	4.480.200 zł
1933	358	3.469	6.244.200 „
1934	313	3.177	5.718.600 „

W powyższym zestawieniu nie ujęto danych za lata 1935 i 1936, które były o wiele lepsze pod względem ruchu budowlanego od lat 1932—1934. Jeśli nadto wziąć pod uwagę okoliczność, iż w budownictwie blokowym koszt izby jest znacznie wyższy, niż wykazany powyżej koszt izby w budownictwie drobnym (1.800 zł), można śmiało przyjąć, iż w roku 1936 zainwestowano w ruchu budowlanym w m. Poznaniu około 10 milionów złotych.

Czyli że tegoroczny kredyt budowlany B. G. K. wyniesie zaledwie czterdziestą część (2,5 proc.) kwoty, jaką w ub. roku „wbudowano" w naszym mieście. Sądzimy, że wobec wymowy powyższych cyfr nie przesadzimy stwierdzając, iż Bank Gospodarstwa Krajowego wycofał się z naszego rynku budowlanego.

Jest to jedna jeszcze ofiara na rzecz inwestycyj państwowych!

Najpiękniejszy na świecie dział targowy sztuki ludowej

Ogromnym zainteresowaniem na Targach Poznańskich cieszy się co roku dział przemysłu ludowego, który wielka rzesza gości z zagranicy uważa za najpiękniejszy pokaz sztuki ludowej na świecie. Obrazuje on co roku wielki postęp estetyczny wyrobów opartych na wytwórnictwie ludowym i jednocześnie znamionuje postęp handlowy organizacji sprzedaży tego działu wytwórczości. Znajdujemy obok siebie piękne stoiska Artystycznego Rękodzieła Wsi w Warszawie, Patronatu Wojewódzkiego Przemysłu Ludowego w Tarnopolu, Patronatu Przemysłu Ludowego w Stanisławowie i Lwowie, Bazaru Przemysłu Ludowego na Wileńszczyźnie, Bazaru Wołyńskiego Przemysłu Ludowego.

Targi Poznańskie otrzymują z rozmaitych stron zapytania dot. możliwości handlowych związanych z tą produkcją. Skądinąd szereg przedmiotów wystawionych stanowi unikaty, jakimi są np. rzeźba w drzewie lub w ceramice, które nie są reprodukcją jakichś typów, lecz indywidualnymi pracami ludowymi. To samo dotyczy niektórych typów ceramiki, a nawet wyrobów kilimkarskich, w których efekty kolorowe przy użyciu farb roślinnych są najzupełniej indywidualne. — Nowoczesne zdobnictwo mieszkaniowe posiłkuje się coraz bardziej sztuką ludową, którą doskonale stosuje się do nowoczesnych motywów meblowych i kolorystycznych.

Udział żydów w handlu

W organie Zw. Żydowskich Spółdzielni w Polsce, „Ruch Spółdzielczy" (nr. 3), ukazał się artykuł o udziale Żydów w handlu w Polsce. Artykuł ten zawiera również dokładne dane statystyczne o udziale Żydów w handlu w Polsce z uwzględnieniem poszczególnych dzielnic.

Z przytoczonych danych wynika, iż na 395.335 przedsiębiorstw handlowych w Polsce, 207.535 przedsiębiorstw znajduje się w rękach Żydów, czyli 52,5 procent, przy czym w województwach wschodnich stosunek ten jest dla Żydów jeszcze korzystniejszy, gdyż dochodzi do 71,9 procent. W województwach zachodnich udział Żydów w handlu jest znacznie mniejszy, gdyż dochodzi zaledwie do 7,6 procent.

Udział Żydów w handlu w miastach jest większy niż na wsi i wynosi 58,5 procent, podczas gdy na wsiach tylko 41,2 procent.

Okres świąteczny w handlu nie dopisał

Nad tegorocznym okresem wielkanocnym w handlu poznańskim zaciążyły 3 czynniki: ultimo miesiąca, zwyżka cen i fatalny stan pogody. Wielkanoc przypadała na końcowe dni miesiąca, kiedy ogólnie daje się odczuwać brak gotówki, kiedy konsument ogranicza się we wszelkich wydatkach do granicy możliwości, w oczekiwaniu 1-go. Oczywiście musiało to wpłynąć hamująco na czynione zakupy przedświąteczne. Również nie sprzyjał obrotom handlowym stan atmosferyczny. Zazwyczaj święta wielkanocne przypadają w okresie późniejszym, kiedy pogoda jest już prawie ustalona, co wpływa zachęcająco na wiosenne zakupy. Tymczasem w roku bieżącym wczesna Wielkanoc, zimno oraz opady atmosferyczne nie stwarzały warunków dla zaopatrywania się w nową odzież, bowiem zimowa zupełnie wystarczyła. Wreszcie trzecim czynnikiem, jaki spowodował mniejsze obroty, aniżeli w roku ubiegłym, to zaznaczająca się, niemal we wszystkich branżach, zwyżka cen, co przy niezmienionym poziomie wynagrodzeń staje się coraz dotkliwsze dla konsumentów.

Celem zorientowania się w dokonanych obrotach handlowych w okresie świątecznym, Agencja Zachód przeprowadziła ankietę, obejmującą 30 branż; z pośród nich tylko 5 notuje zwiększenie obrotów spowodowanych świętami, natomiast pozostałe albo taki sam poziom jak w roku ubiegłym, albo w przytłaczającej większości — znaczne zmniejszenie obrotów.

Większe obroty posiadały branże: owocarska, wódczano-winiarska, kosmetyczna, cukierniczo-czekoladowa i mięsna. W owocarstwie sprzedawano o ca 30 pct więcej, aniżeli w r. ub. Na uwagę zasługuje przy tym, że szczególnym zainteresowaniem cieszyły się owoce zagraniczne, których ceny były niższe od owoców krajowych; owoce zagraniczne zniżkowały w cenie o ca 10 pct, natomiast krajowe zwyżkowały. Handel wódczano-winiarski był ożywiony, zwiększony zbyt odczuły fabryki sprzedając towaru o 10 pct więcej. zauważono poprawę zbytu win krajowych jak również wódek gatunkowych. W branży kosmetycznej intensywność obrotów była wyższa od zeszłorocznych o ca 25 pct; na podkreślenie tutaj zasługuje, że towar zagraniczny nie cieszył się popytem; świadczy to o podniesieniu jakości polskiej produkcji, jak również o uświadomieniu społeczeństwa w obowiązku popierania wytwórczości krajowej. Dobre interesy przeprowadzano w handlu cukrami i czekoladą. W Wielką Sobotę zabrakło w składach detalicznych towaru. W branży mięsnej obroty podniosły się o 15—20 pct.

Natomiast znacznie gorsze obroty, aniżeli w okresie Wielkanocy w r. ub. miały (liczba obok branży oznacza wysokość zniżki obrotów w procentach:) branża rybna — 10, masło — 40, jaja — 40, drób — 50, drożdże — 10, księgarstwo — 10, papier — 20, kwiaciarstwo — 50, konfekcja męska — 20, konfekcja damska — 15, konfekcja dziecięca — 20, bławaty — 10, towary krótkie — 30, galanteria męska — 35, obuwie — 30, futra — 50, handel spożywczy kolonialny i delikatesowy — 10, jubilerstwo — bez zmiany.

Z charakterystyczniejszych zjawisk, jakie wystąpiły jaskrawiej w okresie świątecznym, zwrócić należy uwagę na konkurencję, jaką czynił polskiej produkcji towar gdański; uwydatniła się ona szczególnie silnie w handlu drożdżami i czekoladą. Od pewnego czasu forsuje się na rynku poznańskim drożdże produkcji gdańskiej, które są nieznacznie tańsze. Drożdże produkcji polskiej kosztują zł 4,20 za 1 kg, a gdańskie zł 4,10. Ta drobna różnica ceny posiadała w okresie obecnych świąt duże znaczenie ze względu na ogólny brak gotówki, łącznie z ultimo miesiąca; wpłynęło to na zmniejszenie obrotów drożdżami produkcji polskiej. Zwrócić również należy uwagę na fakt zasypania Poznania pocztówkami świątecznymi wytwórni żydowskiej, Salonu Malarzy Polskich w Krakowie, które, wobec nieuświadomienia w tym względzie publiczności na czas, znalazły b. duży zbyt. W wielu księgarniach brak było natomiast pięknych pocztówek wytwórni polskich, a przede wszystkim Towarzystwa Czytelni Ludowych. Coś tu nie było w porządku.

Jak się wyżej rzekło, jednym z trzech czynników, hamujących obroty przedświąteczne, była pewna zwyżka cen, jaka zaznaczyła się prawie na całym froncie handlu. Zwyżkowały więc w porównaniu do okresu zeszłorocznego ceny: szynek cięższych o 30 pct, jaj z 0,90 zł za 1 mendel na zł 1,40, zwyżkowały ceny niektórych artykułów kosmetycznych, w skład których wchodzą jako surowce tłuszcze zagraniczne, konfekcja męska o 5 pct, konfekcja dziecięca w hurcie o 10—15 pct a w detalu o 5—7 pct, w bławatach: wełna o 10 pct, jedwab prawdziwy o 10—15 pct i bawełna o 3—5 pct, towary krótkie zwyżkowały w granicach do 5 pct, obuwie o 10 pct, futra w granicach do 30 pct.

Pierwszy kwartał rb. jest naogół gorszy w handlu, aniżeli oczekiwano; nie obserwuje się zwyżkowej koniunktury, jak miało to miejsce w ostatnich kwartałach roku ubiegłego, a obroty świąteczne nie wyrównały naogół ubytków w transakcjach handlowych. Przypuszczać należy, że w najbliższych tygodniach, kiedy poprawi się zdecydowanie pogoda, ruch handlowy ożywi się i może wówczas wyrówna niedobory I kwartału, a przede wszystkim złagodzi zawód, jaki sprawiła Wielkanoc tegoroczna naszemu kupiectwu. (az)

Krótkie informacje gospodarcze

— Bank Gosp. Kraj. otrzymał kredyt pół miliona złotych na popieranie budowy garaży oraz warsztatów samochodowych i motocyklowych. B. G. K. udziela pożyczek w wysokości jednej piątej wartości budowy.

— Produkcja ropy w lutym rb. wyniosła 3.897,5 cystern wobec 4.222,4 cyst. w styczniu rb. Przeciętne dzienne wydobycie wynosiło w lutym 139,2 cyst. wobec 136,2 cyst. w styczniu rb. Przeróbka ropy w rafineriach wyniosła 4 218,4 cyst. wobec 4.578,9 cyst. w styczniu rb. Wyprodukowano razem 3 865,9 cyst. produktów naftowych (bez gazoliny, której produkcja wyniosła 311,0 cyst.) wobec 4.165,9 cyst. w styczniu rb. Wyprodukowano m. i. (cystern): benzyny 689,2, nafty 1.232,8, olejów gazowych i opałowych 745,2, olejów smarowych 344,8, parafiny 192,7.

— Min. Przem. i Handlu poleciło Związkowi Eksporterów Zboża wstrzymać wydawanie zaświadczeń eksportowych, upoważniających do korzystania ze zwrotu cła przy wywozie nasion roślin strączkowych i grochu polerowanego na rynek Stnaów Zjednoczonych A. P. Równocześnie Min. Przem. i Handlu poleciło wstrzymać wydawanie zaświadczeń na zwrot cła przy wywozie za granicę naturalnego masła krowiego dla transportów masła, kierowanych na rynek Stanów Zjednoczonych A. P.

— Przywóz towarów polskich do Francji w r. 1935 wynosił 153 miln. franków fr., zaś w r. 1936 — 204 miln. fr. fr. W ten sposób wzrost importu polskiego zanotowany statystycznie wynosi przeszło 30 proc. w porównaniu z okresem poprzednim. Po stronie wywozu towarów francuskich do Polski, który w r. 1935 wynosił 128 miln. fr. fr. zanotowano wzrost do 143 miln. fr. fr. Saldo aktywne w wymianie towarowej polsko-francuskiej jest wobec powyższego aktywne dla Polski według statystyki francuskiej i wynosi przeszło 60 mil. fr. fr.

— Według ogłoszonego sprawozdania rocznego z działalności Danziger Privat Aktienbank w Gdańsku za rok 1936, dywidendę banku ustalono na 4 proc.

— W dniu 22 bm. rozpoczęły się w Berlinie rokowania niemiecko-szwajcarskie w sprawie nowelizacji przepisów, dotyczących ruchu płatniczego między obu krajami.

— W czasie od 5 do 26 września rb. odbędą się XVII Kongres Rolniczy w Hadze. Z ramienia polskiej spółdzielczości weźmie udział w tym kongresie dr Wł. Seydlitz.

— W czaise od 5 do 26 września rb. odbędą się XII Międzynarodowe Targi w Salonikach.

— Światowa produkcja samochodów w roku 1936 wyniosła około 6 miln. wozów, tj. o blisko milion więcej, aniżeli w r. 1935 i o blisko 4 miliony więcej aniżeli w 1932 r.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Stan zasiewów ozimych w Polsce w połowie marca** przedstawiał się przeciętnie dla całej Polski w stopniach kwalifikacyjnych następująco (pierwsza liczba w nawiasie oznacza stan z dnia 15 stycznia rb., druga — w dniu 15 marca r. ub.): pszenica 2,7 (2,9 — 3,4), żyto 2,8 (3.0 — 3,4), jęczmień 2,6 (3,0 3,3), rzepak 2,7 (3,3 — 3,5), koniczyna 2,7 (3,0 — 3,3). W woj. wileńskim i nowogródzkim zasiewy znajdowały się jeszcze pod śniegiem, to też stanu ich nie można było określić. Stan zasiewów z dnia 15 marca pogorszył się znacznie w porównaniu do stanu z dnia 15 stycznia (w dniu 15 lutego zasiewy były podśniegiem). Oziminy, wskutek niesprzyjających warunków, na jesieniu, weszły w okres zimowy słabo rozwinięte i zakorzenione, to też silne mrozy, które bywały w drugiej połowie stycznia i na początku lutego przy braku pokrywy śnieżnej (w. woj. centralnych i zachodnich), lub nikłej pokrywie (w woj. wschodnich i południowych) oraz towarzyszące mrozom silne wiatry, spowodowały, miejscami znaczne uszkodzenia w zasiewach i wymarznięcie ziemniaków w dołach i kopcach. Przede wszystkim uszkodzenia te miały miejsce w woj. zachodnich i centralnych, zwłaszcza na glebach lekkich i piaszczystych. Stan wszystkich zasiewów stosunkowo najlepiej przedstawiał się w woj. stanisławowskim i tarnopolskim, najgorzej zaś w woj. pomorskim i poznańskim.

(k) **Opony „Stomil" są wytwarzane w kraju.** W prasie codziennej ukazała się notatka, że firma „Stomil" opony, sprzedawane na rynku pod marką „Polska opona Stomil" produkuje za granicą i opony takie sprowadza do kraju. Jesteśmy upoważnieni do stwierdzenia, że w wiadomości tej nie ma słowa prawdy. Opony, noszące napis „Polska opona „Stomil", są wytworem polskim, produkowanym wyłącznie w fabryce Stomil w Poznaniu.

Z ZAGRANICY

(z) **Przed obniżką stopy dyskontowej Banku Francji?** „Le Capital" informuje, iż francuski fundusz stabilizacyjny w ciągu ostatnich 10 dni zaopatrzył się w tak poważny zapas dewiz zagranicznych, że należy liczyć się z tym, iż część tego zapasu wymieni na złoto, które sprzeda Bankowi Francji. W związku z tym „Le Capital" przypuszcza, że należy oczekiwać obniżenia stopy dyskontowej Banku Francji.

(z) **Ponowna fala zwyżkowa na rynkach surowców.** Po feriach świątecznych — ujawniła się na londyńskiej giełdzie surowców wybitnie mocna tendencja, stanowiąca częściowo reakcję po świątecznym zastoju. Zwyżkę cen szeregu artykułów przypisuje się m. in. tendencji wyczekującej w stosunku do papierów wartościowych; sfery giełdowe nie są pewne, w jaki sposób odbije się sytuacja międzynarodowa na rynku papierów wartościowych, obawiają się utrzymania się obecnych kursów lub nawet tendencji zniżkowej i masowo przerzucają się na giełdy towarowe.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Rocznik polityczny i gospodarczy 1937"** jest wydawnictwem informacyjnym ujmującym ściśle i wszechstronnie całokształt struktury państwowej i gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej. Poszczególne działy zostały opracowane przez wybitnych fachowców. Na treść „Rocznika" składają się następujące działy: 1) Rzeczpospolita Polska — podaje organizację centralnych i lokalnych władz państwowych, sądowych i samorządu terytorialnego. 2) Życie społeczene — informuje o rynku pracy, walce z bezrobociem, ruchu zawodowym, ochronie pracy, ubezpieczeniach społecznych, służbie zdrowia, opiece społecznej, wychodźstwie polskim. 3) Życie gospodarcze — podaje informacje dotyczące rolnictwa, przemysłu, handlu, transportu i komunikacji, portów polskich, polskiej floty handlowej, lotnictwa cywilnego, budżetu, waluty (zarządzenia walutowe) instytucyj emisyjnych i kredytowych, ubezpieczeń, podatków i spółdzielczości. 4) Życie oświatowe i kulturalne — podaje informacje o szkolnictwie ogólnokształcącym i zawodowym niższym, średnim i wyższym, o oświacie pozaszkolnej, nauce, literaturze, teatrze, muzyce, sztukach plastycznych, biblotekach, muzeach, turystyce itp. 5) Prasa — organizacje prasowe, syndykaty, zwiazki, agencje prasowe krajowe i zagraniczne, międzynarodowa organizacja prasowa. 6) Sport — organizacja wychowania fizycznego w Polsce i stan obecny sportu polskiego w świecie, korpus dyplomatyczny i konsularny państw obcych w Polsce.

Z jedwabi w łachmany żebracze

Fantastyczna kariera i sensacyjny koniec wielkiej divy

Największą sensację wywołuje w tej chwili w Ameryce wiadomość, że znana powszechnie za oceanem Hanna Walska, wielokrotna milionerka, zamierza odsunąć się od świata i wyjechać do Indyj, gdzie chce zostać żebraczką. Podobno wydała już swemu pełnomocnikowi polecenie sprzedania całego majątku i przeznaczenia uzyskanych sum na cele dobroczynne.

Czy nie jest to nowa droga Hanny Walskiej do uzyskania tak upragnionej sławy?

Hanna Walska jest z urodzenia warszawianką i jeśli wierzyć kronikarzom, przyszła na świat w rodzinie ubogiej. Ale od samego dzieciństwa nosiła w sobie dziwną żądzę sławy. W 16-ym roku życia rzuciła się za kulisami opery warszawskiej na szyję jakiemuś tenorowi, wyjawiając mu swą miłość. Zrażona chłodem tenora, oświadczyła mu, że zostanie sławną śpiewaczką a on będzie się kiedyś ubiegał o jej względy i — zaręczyła się z bogatym plutokratą warszawskim, baronem Einhorn. Hanna Walska miała wówczas lat zaledwie 16. Baron był bogaty, nie na tyle jednak, by kupić dziewczynie głos, którego nie posiadała. Po dwuletnich studiach w Paryżu baron kupił swej młodziutkiej żonie engagement w jakimś małym teatrzyku paryskim. Hanna Walska prowadziła jednak w Paryżu tryb życia, nie pozostający w żadnym stosunku do malutkiej roli w teatrzyku. Gdy baron stanął nad brzegiem ruiny, ambitna małżonka rozwiodła się z nim bez żalu i wyjechała do Ameryki.

Już na statku oczarowała swą pięknością człowieka, jakiego potrzebowała. Był to wpływowy impresario teatrów nowojorskich, który postarał się o przydzielenie Hannie Walskiej małej roli w operze. Żaden krytyk nie zajął się nią. Jej bezsprzeczna piękność zwróciła jednak na siebie uwagę bogatego bankiera dr Fraenkla, który gorąco oklaskiwał Walską każdego wieczoru. Wreszcie Fraenkel oświadczył się ambitnej kobiecie i ożenił się z nią.

Małżeństwo nie trwało jednak długo. Po dwóch miesiącach Hanna Walska rozwiodła się znowu i wyszła za bogatego handlarza dywanów, Aleksandra Cochrane, którego majątek szacowano wówczas na 100 milionów dolarów. Ale i to małżeństwo nie trwało długo. W 13 dni po rozwodzie z handlarzem dywanów Hanna Walska oddała swą rękę znanemu fabrykantowi maszyn rolniczych, Haroldowi Mac Cormick.

Amerykanie, lubujący się w ścisłych obliczeniach, obliczyli, że czterej mężowie Hanny Walskiej oddali do jej dyspozycji 200 milionów dolarów. Ale nawet za taką sumę piękna kobieta nie mogła kupić głosu. Obładowana dolarami postanowiła raz jeszcze spróbować szczęścia w Europie i kupić sobie krytykę. Na statku dopędził ją jednak Mac Cormick. Zakochany fabrykant błagał, by wróciła, a wreszcie zagroził rozwodem. Walska wybrała rozwód i wyjechała do Europy.

Zatrzymała się oczywiście w Paryżu, który ją zawsze pociągał. Wkrótce ukazały się w prasie paryskiej wzmianki, że w jednej z sal koncertowych wystąpi znana śpiewaczka, Hanna Walska. Występ mimo wszystko, skończył się fiaskiem. Walska kupiła w r. 1929 przy Champs Elysées teatr, rozdając darmowe bilety wstępu, ale i to nie pomogło. Wreszcie dała za wygraną. Na jednym z przedmieść Paryża założyła fabrykę perfum i prowadziła salon, w którym śpiewała swym gościom-snobom, wywołując zachwyt. Zdecydowała się więc w r. 1934 na wielkie tournée koncertowe, z którego wróciła do Ameryki rozczarowana ostatecznie. Zdobyła sławę, ale swoistą. Teraz nadchodzi wiadomość o jej sensacyjnym postanowieniu.

TYGRYSY MUSSOLINIEGO

Mussolini cieszy się niezwykłymi względami w krajach egzotycznych. Po, pełnej sukcesów, podróży afrykańskiej spotkało go znowu wyróżnienie ze strony jednego z maharadżów, który przysłał mu w darze dwa tygrysy bengalskie. Mussolini jest z podarku bardzo zadowolony i co dnia odbywa spacery ze swymi pupilami. Na zdjęciu widzimy tygrysy Mussoliniego podczas wodopoju w Tybrze.

NIEZRÓWNANA
GRETA GARBO
w swym najnowszym triumfalnym przeboju filmowym
„DAMA KAMELJOWA"
ukaże się wkrótce na ekranach kin
APOLLO i METROPOLIS

O GRECIE GARBO piszą tysiące — czytają miliony.

Pięć liter GARBO głoszą mit kobiety, która przez tyle lat trzyma cały świat w napięciu, coraz większym, coraz mocniejszym.

GRETA GARBO, kobieta o zagadkowym sposobie życia, który, choć obcy — jest miły i ciekawy.

W GRECIE GARBO koncentrują się wszystkie marzenia niewyśnione, tęsknoty nieuchwytne dziewcząt i kobiet.

Film z GRETĄ to wydarzenie.

„DAMA KAMELJOWA" zaś, to wydarzenie wśród filmów GRETY GARBO.

Ta obca, tajemnicza, wielka artystka staje się w „DAMIE KAMELJOWEJ" bliska. Nieznane w jej dotychczasowych kreacjach ciepło czaruje widza i pozwala mu zrozumieć Armanda Duvala — ROBERTA TAYLORA, który zakochał się w starszej od siebie, cynicznej... i kochającej kurtyzanie.

„DAMA KAMELJOWA" — **Wielki porywający film miłosny wg. głośnej powieści Aleksandra Dumas'a — to największy sukces artystyczny genialnej GRETY GARBO, której talent coraz to bardziej błyszczy na firmamencie filmowym.**

ng 40 631

Kara śmierci w różnych wiekach

Już starożytność karała przestępców śmiercią. Forma, w której dokonywano wyroku, ulegała ciągłym zmianom.

Skazaniec w Grecji lub Rzymie starożytnym — o ile pochodził ze sfer uprzywilejowanych — mógł sam nad sobą dokonywać wyroku. W Grecji zażywano truciznę, w Rzymie zaś otwierano sobie żyły. Ale obok tego istniała śmierć przez ukrzyżowanie, chłostę, wbicie na pal, lub wreszcie pożarcie przez dzikie zwierzęta. Z tych rodzajów śmierci żaden nie zabija odrazu. Otwarcie żył jest śmiercią prawie bezbolesną, ale w pełni przytomności. Trwa ona, zależnie od rany, pół do 2 godzin. Jedyną oznaką zbliżającej się śmierci jest rosnące z minuty na minutę osłabienie. Słabnie wzrok, słuch. Przytomność pozostaje do ostatniego uderzenia serca. Śmierć na krzyżu i palu trwa kilkanaście godzin. Była ona nieskończonym pasmem tortur. Śmierć głodowa w lochu trwała od 3 do 50 dni.

W wiekach średnich stosowano śmierć przez spalenie żywcem na stosie. Ta ostatnia stosowana była przez długie wieki w stosunku do heretyków; ówczesne kroniki podają czas trwania śmierci od 3 do 7 minut. Widok to był okropny, mimo tego zawsze stos otaczały tłumy publiczności.

Powieszenie trwa niedługo, minutę do dwu minut. Jest to znaczny postęp w porównaniu z ukrzyżowaniem. Rozstrzelanie jest jeszcze krótsze i wywołuje śmierć momentalnie, a w każdym razie trwa nie więcej nad 3 sekundy. Ścięcie toporem trwało dwie sekundy. Najnowszą formą kary śmierci jest stracenie za pomocą silnego prądu elektrycznego. Stosuje się w Ameryce, gdzie słynie pod nazwą „krzesła" elektrycznego. Śmierć następuje przez porażenie i nie trwa dłużej nad 2 sekundy.

H. M.

Praca dozorców w naszym zwierzyńcu jest niezwykle uciążliwa. Dyrekcja chcąc ułatwić personelowi pracę przydzieliła każdemu dozorcy do pomocy... małpę. Od dzisiejszego więc dnia każdemu z dozorców towarzyszyć będzie czworonożny pomocnik

Czy Karol May podróżował?

Dnia 30 marca minęło 30 lat od śmierci niemieckiego powieściopisarza Karola May'a, płodnego autora awanturniczych powieści podróżniczych, tłumaczonych m. in. także na język polski. Kto, jako chłopiec, nie pochłaniał po nocach arcyciekawych historyj o dobrodusznym Old Shatterhandzie, o czerwonoskórym Winnetou, „szlachetnym wodzu walecznych apaszów", lub o gadatliwym przechwałku Halefie Omarze!?!. Karol May pisał o swych „podróżach" po Ameryce, Afryce i Azji dziesiątki tomów. Ci jednak, co go bliżej znali, opowiadali sobie głośno, że wiódł on życie trappera i włóczył się jako tramp... tylko w wyobraźni. W rzeczywistości nie opuścił on nigdy w życiu swej ojczystej Saksonii i był sobie zupełnie zwykłym niemieckim „spiesserem", poczciwym mieszczuchem.

Umarł 25 lat temu — nie na „pustyni", ani „w krainie srebrnego lwa", lecz w pobliżu Drezna śmiercią naturalną. Willa jego w Radebeul pod Dreznem została jednak po jego śmierci przez spadkobierców zamieniona na muzeum, gdzie nagromadzone są „pamiątki z podróży po prerjach indiańskich, z Egiptu, Arabii i Persji". (pt.)

Wizyta w lombardzie meksykańskim

Jedną z osobliwości Meksyku (miasta) jest istniejący tam od lat 25 lombard, który — jak twierdzą znawcy — jest niezmiernie bogatym źródłem zakupu starożytności i dzieł sztuki. Należy do zwyczaju wśród turystów zwiedzających Meksyk zwiedzanie „Monte de Piedad", który stanowi swojego rodzaju muzeum etnograficzne.

Można odnaleźć tam rzadkie okazy pięknej biżuterii, obrazów inkrustowanych i rzeźbionych mebli itp. Jak wykazują statystyki, 20 proc. zwiedzających lombard ulega pokusie i czyni zakupy, a o rozległości klienteli świadczy fakt, iż przy lombardzie istnieje specjalny wydział, zajmujący się wysyłką zamówień do Stanów Zjednoczonych, państw Ameryki Południowej i nawet Europy.

„Księga z San Michele" na filmie

Amerykańskie towarzystwo filmowe Warner Brothers zamierza przystąpić do sfilmowania słynnej książki dr Axel Munthe'a pt. „Księga z San Michele".

W wywiadzie udzielonym prasie włoskiej, dr Munthe przyznał, iż uległ presji wywieranej ze strony społeczeństwa i sfer filmowych i zezwolił na sfilmowanie swego dzieła. „Chciałbym ostatnie dni mego życia spędzić w spokoju — wyznał dr Munthe — nie chcąc być niepokojony więcej przez ludzi i otoczenie, lecz przekonano mnie i zmieniłem swe postanowienie".

Jednym z powodów, który skłonił dr Munthe do zmiany decyzji, jest chęć propagowania w dalszym ciągu ochrony nad zwierzętami, której to akcji Axel Munthe poświęcił całe swe życie. W filmie grać będzie słynny aktor Paul Muni, który kreować będzie rolę dr. Axel Munthe'a. Dotąd jeszcze nie ustalono dokładnej daty rozpoczęcia nakręcania filmu.

Kto żyje dłużej: tłusty czy chudy?

W odpowiedzi na to pytanie nowojorskie „Towarzystwo ubezpieczeń na życie — „Metropolitan Life Insurance Company" podaje ciekawe dane. Im człowiek jest tłustszy, tym większe jest ryzyko co do jego długowieczności. Wyjątek stanowią ludzie bardzo młodzi, u których waga nieco większa od normalnej jest w ogóle korzystna. Wśród takich młodzieńców śmiertelność jest mniejsza.

Ale po 35 roku życia wszelka nadwaga jest niebezpieczna. U ludzi drobnych pomiędzy 40—44 rokiem życia nadwaga 20 proc. pociąga za sobą zwiększenie się śmiertelności o 30 proc. ponad średnią. — Waga zaś poniżej normalnej jest korzystna. Po 40 roku życia waga od 10 do 20 proc. poniżej normalnej jest najkorzystniejszym stanem dla osiągnięcia długiego życia.

H. M.

W biurze

— Zwalniał się pan już z różnych powodów: pomagał pan żonie przy przeprowadzce, miał pan pogrzeb teściowej, ostatnio zaś z racji choroby dziecka! O co teraz chodzi?

— Żenię się, panie dyrektorze!

(Le Rire).

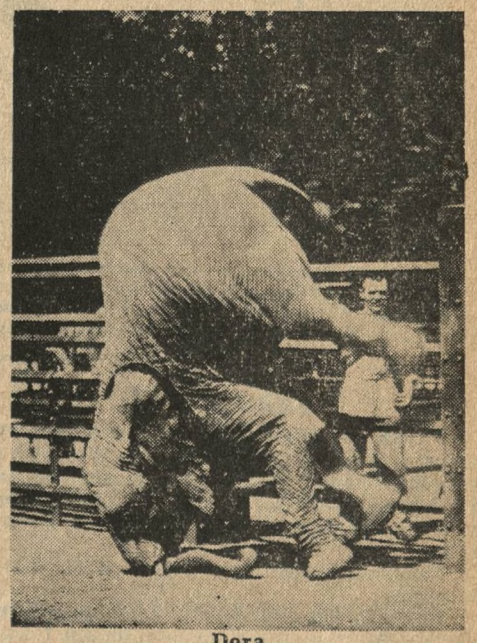

Dora

Potężna słonica naszego zwierzyńca ukończyła wreszcie kurs tresury. W czwartek w południe odbył się w zwierzyńcu popis, który wykazał wysoką klasę naszej sympatycznej słonicy.

Dzisiejsze ogłoszenie p. Kałamajskiego jest powtórzeniem ogłoszenia z przed 25 laty i było pierwszym ogłoszeniem nowo tworzącej się placówki polskiej.

Ogłoszenie to i następne, oryginalne w ujęciu, spopularyzowały od razu nowe przedsiębiorstwo, można powiedzieć Kałamajski był na ustach wszystkich.

Przypominamy, że za kilka dni i to we wtorek, 6 kwietnia firma Kałamajski obchodzi 25-lecie swego istnienia.

Pgr 25 836-e

Panie Kałamajski!

Kiedy nastąpi otwarcie Pańskiego tak oczekiwanego magazynu towarów krótkich, białych i wełnianych?

odpowiedź prosimy w następnym numerze.

Grono życzliwych.

Pg 25 834/5-13,51/2

SPORT

Trzy sprostowania

W powołaniu się na odpowiednie paragrafy ustawy primaaprilisowej, nadesłane zostały do naszej redakcji trzy sprostowania, które poniżej dajemy w streszczeniu:

Nieprawdą jest, jakobym ja zdecydował się na start w niedzielnym biegu na przełaj o nagrodę „Kuriera Poznańskiego", natomiast prawdą jest, że zgłosił się mój imiennik Stanisław Hernes, tylko nie z Borzykowa, lecz z Jarocina, z tamtejszego Jarocińskiego K. S.

„Skąd inąd znany Tadeusz Hernes."

Drugie sprostowanie tej samej mniejwięcej treści nadeszło od p. Grusa. Ponieważ nie był on zupełnie wymieniony w odnośnej notatce w numerze na dzień 1 kwietnia, sprostowania nie zamieszczamy, podajemy natomiast zdjęcie (fotomontaż p. W. Gawęckiego), które najlepiej ilustruje: co by było, gdyby faktycznie...

Wreszcie trzecie pismo nadeszło z kół dobrze poinformowanych, które konkretnie nas informują, że jakkolwiek prezes P. O. Z. L. A. i zdobywca pierwszego pucharu p. Bronisław Szwarc jest faktycznie w dobrej formie, biegać w niedzielę nie będzie.

Zamieszczając powyższe stwierdzamy, że faktycznie zgłosił się do biegu Stanisław Hernes z Jarocińskiego KS oraz, że p. Piaskowski rzeczywiście biegać będzie po raz 17. Forma prezesa POZLA p. Szwarca musi być niezawodnie dobra, świadczą o tym prawie już ukończone prace organizacyjne do niedzielnego biegu.

Już 142

Zgłoszenia do niedzielnego biegu napływają masowi, tak, że w środę lista zgłoszeń obejmowała już 142 nazwiska. Termin zgłoszeń (przewodn. Komisji Sportowej p. Jan Marcinkowski — ul. Szwajcarska 5 m. 2) mija w piątek 2 bm.

Wśród ostatnio zgłoszonych znajduje się 10 „Warciarzy", przy czym dla pierwszego spośród nich ofiarował K S Warta specjalną nagrodę, którą obok nagród Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Goplany, Ka-De-Ha, oraz „Kuriera Poznańskiego" (puchar dla pierwszego seniora, statuetka dla pierwszego młodzika oraz plakiety dla pierwszych dziesięciu seniorów i pięciu młodzików) wystawiliśmy w oknie naszego wydawnictwa przy Al. Marcinkowskiego.

Dla informacji podajemy, że pierwszy puchar był siedem razy zdobywany, a mianowicie przez: kpt. Jana Barana w 1921 i 1922 roku, Woltersdorffa — w 1923 r. i Bronisława Szwarca — w 1924, 1925 oraz w 1926 roku, już na własność. Nowy puchar, ufundowany w 1927 roku, zdobywali w poszczególnych latach: 1928 — Bronisław Szwarc, 1929 — Stanisław Petkiewicz, 1930 — Janusz Kusociński, 1931 — Janusz Kusociński, 1932 — Jan Robiński, 1933 — Maksymilian Hartlik, 1934 — Maksymilian Hartlik, 1935 — Józef Noji oraz w ub. roku powtórnie Józef Noji.

Redakcję naszą odwiedził mistrz świata w zapasach Władysław Zbyszko - Cyganiewicz, na zdjęciu z prawej, w towarzystwie znanego arbitra zapaśniczego p. Markiewicza.

Fotomontaż przedstawia trenujących zgodnie do niedzielnego biegu na przełaj „Kuriera Poznańskiego" (godz. 11,30 na boisku „Sokoła" znanych każdemu (od lewej): Kazimierza Grusa, Tadeusza Hernesa, Bronisława Szwarca oraz daleko za nimi, Józefa Nojiego. Trening odbył się naturalnie raz jeden w dniu 1 kwietnia.

Lekka atletyka

Paryż — Warszawa. Międzymiastowy mecz lekkoatletyczny Paryż — Warszawa zaprojektowany został przez Warszawę na 8 i 9 maja. Definitywne zatwierdzenie tego terminu nastąpi po uzgodnieniu z Paryżem.

Program meczu przewiduje nast. konkurencje:

100, 200, 400, 800, 1.500 i 5.000 m, 400 m płotki, rzuty — dyskiem, oszczepem i kulą, skoki w dal w zwyż i o tyczce, sztafety — olimpijska i 4×100 m.

Zarząd PZLA otrzymał zaproszenie na międzynarodowe zawody w Londynie 2 sierpnia dla następujących zawodników: Kucharskiego, Noji, Heliasza, Lokajskiego oraz do Królewca na 30 maja i 6 czerwca dla Wajsówny. (PAT)

Piłka nożna

Zarząd PZPN otrzymał depeszę od irlandzkiego zw. piłki nożnej z propozycją rozegrania towarzyskiego meczu z Polską w dniu 9 maja. Ponieważ Polska gra z Irlandią w grupie eliminacyjnej o mistrzostwo świata — przeto decyzja PZPN w sprawie propozycji irlandzkiej o dodatkowe rozegranie meczu towarzyskiego zapadnie po porozumieniu z międzynarodową federacją.

Pięściarstwo

Sokół Leszno — Sokół Szamotuły 9:7. Walki rozegrane w Szamotułach przyniosły w poszczególnych wagach następujące wyniki: Berndt (L) zremisował z Kruszoną (Sz), Rozwałka (L) wygrał na punkty z Kraszewskim (Sz), Dubisz (L) z trudem uporał się z ambitnym Majchrzakiem (Sz), Radomski (L) uległ wysoko na punkty Figlarzowi (Sz.), Borowiaka (L) pokonał w pierwszym starciu przez techn. k. o. Zgaiński (Sz), Barthel (L) wypunktował Sołtysiaka (Sz), Niedźwiedziński zwyciężył z minimalną różnicą Kanchena (Sz), oraz Becker (Sz) wygrał na punkty z Wawrzyniakiem(L). Sędziował dobrze p. Zapłatka z Poznania. (sc)

Sokół Gniezno — K. P. W. Bydgoszcz 12:4. Walki dały następujące wyniki: W wadze papierowej Kołacki (S) zremisował z Janickim, w muszej Wachowiak (S) wysoko pokonał Łuczaka, w koguciej Zamiara (S) uległ Borowiczowi, w piórkowej Strzelecki (S) wygrał przez zdyskwalifikowanie Rychtera II, w lekkiej Dymel (S) zremisował z Rychterem I, w drugiej parze Sokół uzyskał punkty bez walki wskutek nadwagi Helaka, w półśr. Szkaplewicz (S) zwyciężył Drążkowskiego oraz w średniej Stolarek (S) pokonał przez k. o. w 2 st. Kaczyńskiego.

HCP — Warta. W niedzielę o godz. 12 w cyrku „Olimpia" przy ul. Poznańskiej, odbędą się ostatnie zawody pięściarskie o drużynowe mistrzostwo Polski, pomiędzy K. S. Warta i HCP.

Zawody zapowiadają się ciekawie, ze wzgiędu na zestawienie par: Sobkowiak (W) spotka się z Lischką (HCP), Koziołek (W) z Koleckim (HCP), Frankowski (W) z Walkowiakiem (HCP), Jarecki (W) z Szymczakiem (HCP), Sipiński (W) z Radomskim (HCP), Szulczyński (W) z Kaźmierczakiem (HCP), Szymura (W) z Klimeckim (HCP), Białkowski (W) z Adamczykiem (HCP). (kom)

Wydział spraw sędziowskich P. O. Z. B. komunikuje, że z dniem 5 kwietnia rozpoczyna się nowy kurs dla sędziów kandydatów. Kurs ten potrwa dwa tygodnie i odbywać się będzie w godzinach wieczornych.

Dodatkowe zgłoszenia kandydatów przyjmuje jeszcze do dnia 3 kwietnia sekretariat P. O. Z. B., ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Równocześnie należy wpłacić do kasy P. O. Z. B. zł 3 (trzy) tytułem taksy egzaminacyjnej. (kom.)

1912 K. S. WARTA 1937

Kierownictwo sekcji lekkoatletycznej i piłki ręcznej Warty komunikuje, że treningi z dniem 1 bm. odbywać się będą na boisku własnym przy ul. Rolnej w poniedziałki, wtorki i piątki od godz. 17. Ze względu na zbliżające się mistrzostwa wewnętrzne i bogaty w imprezy sezon tegoroczny apelujemy o pilne i regularne uczęszczanie na treningi. (kom)

Uwaga Zawodnicy „Warty". Zarząd klubu ufundował dla pierwszego „Warciarza" w biegu „Kuriera Poznańskiego" nagrodę w postaci pięknej marmurowej plakiety.

RADIO

Występ artystek belgijskich.

Polskie Radio zaprosiło na dzień 2 kwietnia przed polski mikrofon znane zagranicą belgijskie artystki: skrzypaczkę Bousse-Rolin i pianistkę Francine de Hagen. Radiosłuchacze poznają obie artystki jako wykonawczynie sonat na sprzypce i fortepian Bacha i Mozarta. Koncert ten wzbudzi bezsprzecznie powszechne zainteresowanie tak ze względu na wykonanie jak też i dobór programu. Początek koncertu o godz. 17,15.

Płomienne serca

bezsprzecznie jeden z najlepszych filmów polskich wyświetlają w dalszym ciągu kina „Apollo" i „Metropolis" z ogromnym powodzeniem. Treść filmu, przedstawiająca dążenia młodego pokolenia Polski, które wyrzekając się osobistych korzyści ma szlachetną ambicję służyć przede wszystkim ojczyźnie — osnuta jest na tle życia i przygód kilku przyjaciół, którzy po zdaniu matury zaciągają się w szeregi armii polskiej. Film jest tym milszy, że jest pierwszym naprawdę polskim obrazem.

Harald Kreutzberg

Duże zainteresowanie wzbudziła wiadomość o przyjeździe tancerza Haralda Kreutzberga, który w poniedziałek dnia 5 bm. w Teatrze Wielkim zaprezentuje naszej publiczności szereg swych kreacyj tanecznych. (Taniec królewski, Pieśń wagabundów, taniec wisielca, Orfeusz opłakuje Eurydykę, tańce węgierskie i in.).

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś i jutro zabawna, pełna pięknych melodyj operetka „Miłostki kadetów", w kapitalnym wykonaniu.

W sobotę dnia 3 kwietnia dawno niegrana opera Verdiego „Bal maskowy", w wykonaniu czołowych artystów.

W niedzielę 4 bm. po południu „Kwiat Hawaju", wieczorem „Ptasznik z Tyrolu". Na oba przedstawienia ceny popularne.

W poniedziałek dnia 5 bm. jedyny występ fenomenalnego tancerza nowoczesnego Heralda Kreutzberga, którego kreacje taneczne budzą entuzjazm całego świata.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro efektowna sztuka „Kto zabił?", w której występuje gościnnie świetny artysta scen warszawskich Jan Bonecki. W próbach doskonała komedia J. Niewiarowicza „Gdzie diabeł nie może". Komedię tę zakupiły wszystkie teatry w Polsce, z czego wnosić należy, że jest doskonałą. W nadchodzącą niedzielę po południu po cenach do połowy zniżonych arcykomiczna lekka komedia „Zamieszaj".

Z Teatru Nowego

Dziś po cenach do połowy zniżonych — po raz ostatni „Japoński rower", z uroczą p. Zielińską na czele całego zespołu. Próby z sobotniej premiery znakomitej sztuki G. B. Shawa „Profesja pani Warren", dobiegają końca. Jak powszechnie wiadomo, sztuka ta zyskała w obecnym sezonie w Warszawie imponującą cyfrę: przedstawień: 250 — dzięki swej fascynującej treści i aktualnych zagadnień dzisiejszego życia. Do wybitnego sukcesu sztuki tej w stolicy przyczyniła się niezrównana kreacja p. Cieszkowskiej w tytułowej roli p. Warren. Nową, barwną i piękną oprawę sceniczną przygotowują pracownie teatru według projektów i pod osobistym kierownictwem artysty - malarza F. Worsztynowicza.

†

W dniu 31 marca 1937 r., zmarł, ś. p.

Antoni Konieczny

długoletni woźny Starostwa Krajowego w Poznaniu.

Ś. p. Zmarły był funkcjonariuszem Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego od 11 października 1918 r. i odznaczał się zawsze gorliwością i sumiennością w pracy.

Cześć Jego pamięci!

ng 41 189

Poznański Starosta Krajowy
Ludwik Begale

Pogrzeb odbędzie się w dniu 3. 4. 1937 r. o godzinie 17 z domu żałoby przy ul. Kazimierza Jarochowskiego 36 na cmentarz górczyński.

Podaję Wielce Szanownym Paniom do łaskawej wiadomości, że **z dniem 1 kwietnia 1937**

przeniosłam

Skład Kapeluszy Damskich

z al. Marcinkowskiego 17

na nar. ul. Podgórnej i al. Marcinkowskiego 14

Dziękuję za obdarzanie mnie dotychczasowym zaufaniem, i proszę o łaskawe dalsze względy.

Z poważaniem

Maria Wistuba.

zg 26 647

---

†

We wtorek, 30 marca 1937, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich cierpieniach, nasza najukochańsza matka, teściowa, babcia i ciocia, ś. p.

z Miśkiewiczów

Maria Baranowska

I. voto Smolińska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 3 kwietnia br. o godz. 16 z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III na cmentarz jeżycki.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci, wnuki i rodzina.

Pg 25 841-54,282

Poznań, ul. Poznańska 37.

Zakład Pogrz. „Ceremonjał", ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Otwierajcie szafy!
Przeglądajcie garderobę!

Najlepiej odzież wiosenną

czyści chemicznie i farbuje

BARWA-KAŁAMAJSKI

Filie we wszystkich dzielnicach Poznania.

Pg 25 130/1-9.23/4

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel, koklusz, zaflegmienie itp.

Nazwa zastrzeżona

Król. Uprzywil. Apteka

„Pod Białym Orłem"

Zał. r. 1564. K. Skarżyński

Poznań, Stary Rynek 41

Telefony nr. 12-01 i 71-31.

Pg 24127-40 97

„Haftoplis"

wykonuje mereżkę, okrętkę — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, terminowe najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10

wejście Wiankowa.

Pg 25 138-9.72

---

3 kremy

Nie można pozostawiać skóry twarzy samej sobie. Trzeba dbać o nią. Skórę suchą — nasycać kremem łagodnym **CRÈME NEUTRE**, do tłustej stosować beztłuszczowy krem **SETA**, normalną — odżywiać i udelikatniać kremem **VIRGINIA**. Piękna, pielęgnowana cera czyni twarz Pani — świeżą, młodą i ponętną.

PERFECTION

ng 40 921

---

†

Dnia 30 marca 1937 r., zmarła po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, ś. p.

z Górnych

Teresa Szymańska

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 2. bm. o godz. 16 z kaplicy cmentarnej w Górczynie, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążony
mąż z rodziną.

zg 26 648

Msza św. żałobna odprawi się w sobotę o godz. 7,30 w kościele św. Marcina.

Wróciłem

Dr Stasch

specjalista w chorobach **SERCA**

Poznań, Al. Marcinkowskiego 18

ng 40 455

Potrzebny zaraz samodzielny

DEKORATOR

Wyczerpujące oferty z załączeniem fotografii, uprasza

Feliks Gumiński
Dom Towarowy, Starogard

dg 22643

„PALAIS DE DANSE"

Kabaret - Dancing - Seledynowy Coctail - Bar

Poznań, ul. Piekary 16/17 Pasaż „Apollo". Tel. 11-92

— Najpiękniejszy lokal w Polsce —

Od 1 kwietnia b. r. całkowita zmiana programu artystycznego.

Maryla Halska urocza polska tancerka	Kitty Harding wytworna tancerka węgierska po raz pierwszy w Polsce.

ATRAKCJA!!! **ATRAKCJA!!!**

Anncy and Solly Linder.
Ultramodernistyczny i akrobatyczny duet rumuński.

Po powrocie z tournée po Polsce i zagranicy, nowo-zaangażowany znakomity zespół muzyczny (8 osób) **Bronisława Gładysza.**

UWAGA: „Five o'clock Tea" w soboty, dni przedświąteczne, niedziele i święta z pełnym programem artystycznym. Lokal otwarty od godziny 21-ej do rana. Wstęp wolny.

DYREKCJA:
W. Dąbrowski i L. Szylkowa.

dg 22 642

Plama! Chwila przerażenia... Daj do Proebstla do czyszczenia

Farbiarnia i chem. pralnia **Dr. Proebstel i S-ka**

Filie w Poznaniu:

ulica Podgórna 10
„ Fr. Ratajczaka 34
„ Kraszewskiego 17
ulica Strzelecka 1
„ Dąbrowskiego 12.

Pg 25 833-9,113

URZĄDZENIE

składowe oraz szafa zklana z lustrem (nadające się do luksusowej galanterii), **2 gablotki z lustrami wiszące od ulicy, stoły oskszklone, urządzenie wystawowe - lustrami, regały, biurka** itd. tanio zaraz do nabycia. Zgłoszenia **Chrzanowski, Poznań, św. Marcin 70.**

zg 1294/5

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21'025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Przemysłową
nieruchomość sprzedam korzystnie wpłaty 9 000,— zł śródmieściu Gniezna. Oferty Kurier Poznański zdg 85 969

Willa
piętrowa z komfortym urządzeniem na Sołaczu korzystnie położona (narożnikowa) od zaraz do sprzedania. Oferty Spółdzielna Budowlana P. U. P. Śniadeckich 23. zdg 85 223

Parcele
pomiędzy szosami Obornicką — Piątkowską korzystnie sprzedam. Obornicka 206 lub Długa 5, m. 10, pomiędzy 15—17. zdg 86 163

Willa
na Sołaczu przy ul. Mazowieckiej 57, 5 pokojowa z 6 izbami wraz z ogrodem na sprzedaż. Informacje na miejscu od godz. 10 do 17. Pośrednicy i reflektanci bez pieniędzy są proszeni nie zgłaszać się. zdg 86 210

Dom
dwa składy 18 000,— wpłaty 14 tys. sprzedam. Szkolna 12 — 4. zdg 86 171

Parcele
na spłaty miesięczne przy ul. Bukowskiej sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 86 216

Parcelę
1 100 m² w Mosinie blisko stacji kolejowej sprzedam. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 86 229

Dom
prowincji, dom gospodarczy, 6-letni ogród owocowy sprzedam, wpłaty 7 000,— pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 86 134

Plac budowlany
500 m² ogrodzenie, szopa. Poznań ul. Swarzędzka 11, telefon 59-09 zdg 86 164

Parcelę
willową Jeżyce korzystnie sprzedam. Kanalizacja, światło. — Oferty Kurier Pozn. zdg 86 177

Cegielnię
parową, prod. 3—4 mil 90 mórg ziemi z niewyczerpanym zapasem gliny sprzedam natychmiast lub zamienię na inny objekt. — Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 86 235

Willa
z wielkim ogrodem 8 pokoi, — 3 kuchnie, dobrze budowana na sprzedaż od gospodarza. Krauthofera 18. zdg 86 154

Dom
nowy, blisko Dąbrowskiego — sprzedam, cena 23 000. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 86 152

Dom
7 ubikacji, ogród stajnia, koło Poznania sprzedam tanio. Oferty Kurier Poznański zdg 86 174

Kamienica
komfortowa, dochód 6 400, cena 52 000, wpłata 45 000. Kamienica bezpodatkowa, dochód 3 100, cena 26 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 86 396

Parcele
słoneczne 650 i 750 m² śródmieście, budowa zwarta, sprzeda właściciel. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 438

Kamienicę
komfortową, dochód 14 000 wpłaty 95 000,— przyjęcie amortyzacji sprzedam. Oferty reflektantów Kurier Pozn. dg 85 986

Parcele
budowlaną ogrodem owocowym sprzedam. Gniezno, Mieczysława 31, m. 18 ng 40 805

Kamienicę
komfortową Park Wilsona, dochód 7 000,— sprzedam 52 000 — Maciejczyk — Piekary 12 a, II. zdg 86 388

Komfortową
kamienicę, dochodem 20 000,— sprzedam, 120 tys. przyjęcie amortyzacji. Zgłoszenia kupujących Kurier Pozn. zdg 85 990

Parcelę
zwarta budowa 585 m², Patrona Jackowskiego — tanio. Klimek, Staszica 25. zdg 86 564

2. PIENIĄDZ

100.000
Finansującego kapitałem 100 000 poszukuje Hurtownia Monopolu Spirytusowego w ruchu koło Poznania, procent lub udział wedle umowy, współpraca możliwa. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 180

Spólnika
z obrotowym 10 000,— przyjmie młyn wodny 8 ton, chętniej fachowca, zysk dobry. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 201

Osobę
dysponującą 2 000 złotych przyjmę jako wspólnika do hurtownej sprzedaży bielizny, egzystencja zapewniona. Oferty Kurier Poznański zdg 86 394

Pożyczki
najmniej 50 000,— zł
poszukuje poważne przedsiębiorstwo w Poznaniu za pierwszomiejscową hipoteką na dom mieszkalny, przynoszący rocznie 24 000,— zł dzierżawy. Zgłoszenia do administracji Kuriera Poznańskiego pod nr zdg 86 369

5.000 zł
z zabezpieczeniem, procentem i zyskiem poszukuję na 5 miesięcy Oferty Kurier Poznański zdg 86 130

Na
resztówkę 180 ha wyłączonych na mocy artykułów 4 i 5 o Reformie Rolnej poszukuje się pożyczki na
pierwsze
miejsce hipoteczne. Oferty pod zdg 86 584 ekspedycja Kuriera Poznańskiego.

4. OSOBISTE

Wycieczkowcy
posilą się tanio, smacznie w — Śniadalni, Sobczyńskiego. Ratajczaka 2. zdg 81 979/80

Kapelusz
śliczny tani
„Ines“,
Piekary 22/23. zdg 86 471

Panią
w kurtkę brązową, odjeżdżającą z dworca z Poznania wczoraj wieczorem prosi o adres zainteresowany. Oferty Kurier Poznański zdg 86 485

Szukam
świadków złamania nogi obok Wolworta, wtorek południe 12, Machnikowski, Kwiatowa 13. zdg 86 261

Ostrzegam
przed wykupieniem weksli, podpisanych 19 marca na nazwisko Wiktoria Adamczak, Górna Wilda 195, płatne w czerwcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie. zdg 86 579

6. OŻENKI

Najkorzystniejsze partie
paniom — panom poleca jedynie Echo, Poznań, św. Marcin 57, — telefon 50-30. zdg 86 520

Właściciel
nieruchomości 50 mórg obecnie na stanowisku, kawaler lat 35, szuka żony z dobrej rodziny 6 tysięcy złotych gotówki. Zgłoszenia wraz z fotografią do Kuriera Poznańskiego zdg 86 550

Córka
dentysty lat 27, zgrabna, muzykalna szuka lekarza dentysty. — Zaprowadzona praktyka po ojcu. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 554

7. SPRZEDAŻE

„Meble W. Paetz“
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. ng 38 785

Jadalnie
używane, debowe, masywne wykonanie starsze fasony oraz nowe polerowane

Sypialnie
używane - nowe polerowane od 290. — do najwykwintniejszych, wielki wybór.

Gabinety
męskie starsze fasony masywne wykonanie debowe i polerowane nowoczesne oraz wszelkie inne meble okazyjnie w olbrzymim wyborze jak

Tapczany
leżanki, kanapy, fotele klubowe garnitury

Kryształy
wielki wybór najtaniej tylko Jezuicka 10 (Świętosławska) telefon 17-29. Dom Okazyjnego Kupna. Pg 25 639-13.3

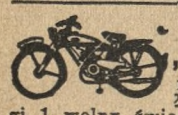

Motocykl „Phänomen“
notorem Sachsa 2 75 KM. 2 biegi 1 wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena
695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. Pg 25 100-52.93

Kompletne
urządzenie do wyrobu kartonów fotograficznych passe-partout itp. w ruchu, sprzedam korzystnie. Oferty Kurier Pozn. zdg 85 635

Tapety
wybór
Ceraty
niskie ceny
Linoleum
Orwat
Wrocławska 13 — telefon 24-06. Asygnaty „Kredyt“ zdg 73 172

Płachty
nieprzemakalne, impregnowane przeciwgnilnie dostarcza najtaniej Wejman, Kościelna 17. zdg 69 187

Materiały Bielskie
GEYER
ubraniowe, płaszczowe najkorzystniej
św. Marcin 18
narożnik Ratajczaka — Asygnaty „Kredyt“. Pg 25 137-3,25

Futra
wielki wybór lisów srebrnych, — krzyżaków, każdego gatunku tanio sprzedaje Łajewski Poznań, Pierackiego 20. Pg 25 504-11,143

Magazyn
Radio - gramofonowy i rowery
w wielkim mieście Polski Zachodniej sprzedam, obrót roczny powyżej 100 000,— zł, wykwintna egzystencja pewna. Zgłoszenia do Administr. Kuriera Poznańskiego pod ng 40 401

Jadalkę
mahoń nowoczesną tanio sprzedam. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 86 148

Łóżka
stół, stoliki tanio sprzedam. Niegolewskich 1 — 12, od 3—5. zdg 86 145

Brukiew
żółtą, buraki czerwone, marchew czerwona, cebulę jadalną każdej ilości. Majętn. Strzyżewice, — pow. Leszno. zdg 86 178

Wózek
dziecięcy sprzedam. Szwajcarska 12 — 9. zdg 86 144

Westfalkę
tanio sprzedam. Gąsiorowskich 10 m. 12. zdg 86 137

Lodownia
Przecznica 2 — 4. zdg 86 116

Rękawiczki skórkowe

Pończochy, Trykotaże, Bieliznę, Krawaty, Piżamy, najtaniej
Trojanowski, Św. Marcin 18
Asygnaty „Kredyt“ Pg 24 500/1-3,74,5

Piekarnia
pełnym biegu, śródmieście z powodu choroby na sprzedaż. — Oferty Kurier Pozn. zdg 86 249

Dubeltówkę
Kruppa szesnastkę, teszyng — 9 mil. Aleja Wielkopolska 43. zdg 86 159

Skład
z urządzeniem i pokojem, nadający się na każdą branżę od gospodarza. Poznań wschód. — Zgłoszenia Piekary 3, m. 6. zdg 86 175

Kon-Kon
wózek biały. Sompolińska, Umińskiego 8. zdg 86 225

Motocykl N. S. U.“
3 KM 2 biegi 1 wolny. Bezpodatkowy. — rejestracja jak rower
Najsilniejszy, Najtańszy Motor
Poznań, Dąbrowskiego 5. dg 22 588

Sprzedam
maszynę Singera krawiecką, Łąkowa 17 — 33. zdg 86 368

Dobrze prosperujący
skład spożywczy
w centrum bez jakichkolwiek zaległości, niedrogą dzierżawą sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 86 361

Pianina
prawdziwe okazje. Drygas, Trzeciego Maja 4. zdg 86 355

Torebki damskie

Parasole — laski
Walizy — Paski
Czysz,
Szkolna 11.
Pg 25 570-1/12,18-19

Skład
kolonialny z mieszkaniem i maglem okazyjnie sprzedam z powodu wyjazdu. Ul. Warszawska nr 9 a. zdg 86 147

Zakład
fryzjerski sprzedam zaraz. Wielkie Garbary 34. zdg 86 434

Pianino
tanio. Kilińskiego 4 — 5. zdg 86 445

Radio-
Telefunken 5 lamp. (pierwszorzędne) za 150,— sprzedam. Zgłoszenia telefon 23-82. zdg 86 444

Koń
wysoko źrebny 5 lat półcieżki. — Wielkie Garbary 7. zdg 86 446

Lustro
łóżko, szyfonierka, umywalka. — Matejki 39 — 7. zdg 86 331

Kuchnia
odnowiona za bezcen. Kwiatowa 10, stolarnia. zdg 86 597

Skład obuwia sprzedam świetnie prosperujący
centrum Poznania, powód wyjazd. Zgłoszenia „Par“, pod — 54,281. Pg 25 839-54 281

Radioodbiorniki
okazyjnie od 30.— Radioekspert Śniadeckich, I piętro. n 41 121

Sztuciec
cukiernica, srebro tanio. Adres w Kurierze Pozn. zdg 86 599

Samochód
Fiat 501 dobry stan, sprzedam natychmiast. Informacje: Sieroca 8/9, m. 2. zdg 86 611

Lis
srebrny prawdziwy, nowy okazyjnie. Sołacz, Nad Wierzbakiem 30 — 4. zdg 86 498

Pianina, jadalnie, gabinety
50% taniej
Antyki
meble, dywany. Dominikańska 1, Michalak. zdg 86 562

Używane
meble wszelkiego rodzaju, żyrandol tanio sprzedam. Adres: Kurier Poznański zdg 86 563

Samochód
czterodrzwiowy tanio dobrym stanie. Oferty Kurier Poznański zdg 86 565

Wózik
biały. Szamarzewskiego 1, m. 5. zdg 86 577

Skład
kolonialny bardzo dobrze prosperujący przy najruchliwszej ulicy sprzedam z powodu choroby. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 529

Praga
Alfa sześciocylindrowy gruntownym remoncie gotowa jazdy korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 86 536

Pianino
Poplińskich 11 — 4 godzina 19 do 20. zdg 86 262

Praktyka
dentystyczna istniejąca 35 lat z powodu choroby zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 553

Skład
delikatesowy sprzedaż win, wódek zaprowadzony, urządzeniem, mieszkaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 86 430

Inwentarz
martwy na 150 mórg w całości lub częściowo sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański, Gniezno 904. ng 40 809

Antyki
sprzedaje po najniższych cenach, wielki wybór. Pocztowa 22. Pg 25 838-54,272

Kolonialka
(magiel) 2 pokoje z powodu zmiany branży zaraz na sprzedaż. — Adres Kurier Poznański zdg 86 119

Kolonialkę
mieszkaniem tanio sprzedam. — dzierżawa 45.— Adres Kurier Poznański zdg 86 288

Skład
towarów krótkich — centrum sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 601

Regały
kolonialne sprzedam. Graniczna 14 — 2. zdg 86 580

Kiosk
dobrze prosperujący sprzedam. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 86 583

Zakład fryzjerski
25 lat dobrze prosperujący korzystnie. Szulc, Szamotuły. ng 41 182

Polski Fiat 508
limuzynkę w bardzo dobrym stanie sprzedam za gotówkę 2 700,— zł. Dr Jankowski, Pniewy, Dworcowa 16. ng 41 181

Mebelki
używane, sypialnia, salonikowe i różne inne tanio sprzedam. Ratajczaka 26, m. 6, od 10—12 i od 15—18. zdg 86 321

Skład
spożywczy Łazarz trzy pokoje, kuchnia, urządzeniem, towarem sprzedam, objęcie 2 500,— Sowiński, Garncarska 2, telefon 18-21. zdg 86 318

Pianino
krzyżowe zagraniczne sprzedam. Gdzie? wskaże Kurier Poznański zdg 86 374

Modne
Kapelusze
damskie męskie
Bielizna
Krawaty
Pończochy
Rękawiczki

najkorzystniej
„Svenda“,
Stary Rynek 65. Ng 38 813/4

Meble
kupuje się najtaniej u
Bakosia Stary Rynek 51.
zdg 82 422/3

Zakład
fryzjerski aparatami 1 800,— sprzedam zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 063/4

Płaszcze
Kostiumy
Komplety
przodują elegancją — cenami najniższemi bo wprost z fabryki konfekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredytowe. ng 39 944/5

Bokserka
15 miesięczna. Oferty Kurier Poznański zdg 85 554

10. MAJĄTKI

920 mórg
piękny majątek pod Bydgoszczą rak niemieckich, buraczana gleba gorzelnia, masywne budynki, światło elektryczne, przy szosie. Okazyjnie 260 000,—, wpłaty 100 000,—, reszta długoterminowe. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 526

11. KUPNA

Srebra
wszelkie starożytności, najlepiej płaci Lamus, Strzelecka 1. Pg 25 147-54,128

Skład żelaza
na prowincji kupię lub próżny wydzierżawię. Oferty Kurier Poznański zdg 86 207

Kupię
wszystkie dzienniki ustaw i orzeczenia S. N. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 86 186

Kupię
tokarnię 1 000 do 2 000 toczenia, narzędzia tokarskie, ślusarskie. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 241

Motocykl
350 wzgl. 500 ccm prim., stan kupię gotówka. Oferty Kurier Poznański zdg 86 535

Młyn
kupię lub zadzierżawię gotówki 25 000,— Gniezno, skrytka 19. zdg 86 552

Półszorki
wyjazdowe i powózkę kupię. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 275

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
komfort. Plac Wolności 8. zdg 85 454

5
pokoi frontowych. Niegolewskich 16. zdg 85 478

Dwupokojowe
Trzypokojowe
Czteropokojowe
centrum
„Be-Em-Es“
Grudnia 19. zdg 86 199

Dwupokojowe
wynajmie gospodarz. Adres Kurier Poznański zdg 86 202

Willa
w Puszczykowie, 6 pokoi ewentl. z ogrodem na mieszkanie lub pensjonat od zaraz do wynajęcia. Bliższe wiadomości w mieszkaniu przy Starym Rynku 73/74 m. 5. zdg 86 205

5 pokojowe
wielkopańskie słoneczne I piętro wolne. Al. Hetmańska 33. zdg 86 146

Komfortowe
trzypokojowe, słoneczne, suche, bezpodatkowe wynajmie gospodarz. Aleja Hetmańska 21. Informacje 53-37 lub stróż. zdg 84 706

Dwupokojowe
komfortowe, słoneczne. Grodziska 20. zdg 86 149

Trzypokojowe
komfortowe wydzierżawię, gospodarz. Zgłoszenia Chełmońskiego 5 m. 21, godz. 11—1, 3—5. zdg 86 359

Trzypokojowe
łazienka, Strusia, zaraz. Wiadomość Podgórna 11, kiosk. zdg 86 283

Czteropokojowe
komfortowe początek Focha, dzierżawa 90,— (roczna). Wedzikowski, Piekary 11. zdg 86 420

Pokój
kuchnia, ogrodem, Łazarz, Winklera 40,— zł. Informacje: Śniadeckich 16 — 3. zdg 86 517

Dwupokojowe
od gospodarza, Warszawska 49. zdg 86 524

Pokój
Wierzbięcice rok z góry. Zgłoszenia Plac Nowomiejski 10 a — 7 zdg 86 443

Pięciopokojowe
komfort słoneczne. Marsz. Focha 78. zdg 86 514

Czteropokojowe
garażem willi wydzierżawi. Wyspiańskiego 23. zdg 86 598

Dwupokojowe
kuchnia zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 86 592

Pokój
antrè zaraz. Aleja Wielkopolska nr 43. zdg 86 574

Czteropokojowe
Nowomiejski. Informacje 3 Maja 5 — 18. zdg 86 575

Dwupokojowe
willa,
trzypokojowe
Garbary,
„Rex“
3 Maja 5. zdg 86 576

Trzypokojowe
i czteropokojowe z wygodami. Marsz. Focha 180. zdg 86 429

Trzypokojowe
kuchnia. Garncarska 2 — 7. zdg 86 426

Trzypokojowe
Focha 126. zdg 86 483

Trzypokojowe
Hetmańska 1. zdg 86 484

Czteropokojowe
komfort, centralne, wysoki parter, pięciopokojowe III piętro. Chełmońskiego 9, portier. zdg 86 493

Trzy
pokojowe, łazienka zaraz. Informacje Wels, suterena, Marsz. Focha 114. zdg 86 309

Sześciopokojowe
Wierzbięcice 13, wskaże dozorca. Pg 25 641-13,27

13. SZUKA MIESZK.

Za 3 pokoje
kuchnię obejmę administrację domu, emeryt. Oferty Kurier Poznański zdg 86 184

Emerytka
dwupokojowego maja później — centrum pobliżu z góry, Łazarz wykluczony. Oferty Kurier Poznański zdg 86 191

2—3
pokoje Starołęce spiesznie urzędnik. Oferty Kurier Poznański zdg 86 203

Poszukuję
mieszkania dwupokojowego — wraz lokalem na warsztat mechaniczny. Oferty Kurier Poznański zdg 86 242

Jednopokojowego
kuchnią lub pokój gospodarza — emerytka z góry Jeżyce. Oferty Kurier Poznański zdg 86 329

Urzędnik
poszukuje pokoju z kuchnią — Oferty Kurier Pozn. zdg 86 268

Poszukuję
mieszkania jednopokojowego lub jednego pokoju z kuchnią od zaraz, dzierżawa z góry, agenci wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 86 404

Mieszkanie
2 — 1-pokojowe z kuchnią okolica Jeżyce czynsz z góry wprost gospodarza. Oferty Kurier Poznański zdg 86 271

15. POKOJE UMEBL.

Ładny
wygodny. Wielkie Garbary 44, m. 7. zdg 86 280

Żupańskiego
2 a, I ptr., lewo. zdg 85 717

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 1 kwietnia. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, (dom narożni). zdg 83 711

Frontowy
niekrępujący, panu. Plac Działowy 10, mieszkanie 9. zg 12 306

Pokój
Wroniecka 18 — 6, 30,—. zdg 85 608

Śniadeckich
9 — 10 zdg 85 320

Frontowy
niekrępujący. Działyńskich 11 — parter, Matuszek. zd 84 953

Przyjezdnym
pl. Kolegiacki 5 — 3 (Nowy Rynek). Dzwonek nocny. dg 22 459 a

Na biuro
2 odnowione pokoje na biuro zaraz. Rzeczypospolitej 9, m. 7, Hadura. zdg 86 001

Na Sołaczu
pokój. Nad Wierzbakiem 26, — m. 4. zdg 86 200

Słoneczny
wielki. Jasna 14, m. 7. zdg 86 208

Ogrodowa
3 — 6. zdg 86 213

Pokój
frontowy, starszemu panu. Dąbrowskiego 25 a, m. 4. zdg 86 136

Słowackiego
34 — 5. zdg 86 118

Pokoje
komfortowe z utrzymaniem lub bez. Ul. Matejki 58, m. 1. zdg 86 117

Słoneczny
utrzymaniem częściowym. Rzeczypospolitej 4 — 16. zdg 86 091

Słoneczny
frontowy. Grunwaldzka 23 — 3 zdg 86 173

Komfortowy
okolica Zamku. Składowa 12 — m. 3. zdg 86 176

Urzędnikowi
emerytce. Focha 38 — 16. zdg 86 252

Pokój
dwuosobowy, niekrępujący. Spokojna 27, m. 5. zdg 86 179

Pokój
panom paniom. Garncarska 9, m. 7. zdg 86 236

Pokój
inteligentom. Działyńskich 7 — m. 4. zdg 86 237

Pokój
wygodami. Reja 5 — 5. zdg 86 247

Niekrępujący
balkonowy, słoneczny 1 lub — 2 osobowy. Ul. Mickiewicza 18, m. 7. zdg 86 246

Dwuosobowy
Jeżycka 35, m. 4. zdg 86 259

Pokój
zaraz. Długa 11, m. 38. zdg 86 260

Niekrępujący
z utrzymaniem. Plac Bernardyński 2, restauracja. zdg 86 219

Pani
Pocztowa 16, m. 14 a. zdg 86 365

Niekrępujący
osobne wejście I p. Kanałowa 17 m. 28. zdg 86 357

Niekrępujący
frontowy utrzymaniem. Grobla 29 a — 3. zdg 86 360

Dwuosobowy
Woźna 14 b — 19. zdg 86 344

Inteligentnemu
Aleje Marcinkowskiego 18, m. 8 zdg 86 348

Romana
Szymańskiego 8 — 11. zdg 86 460

Duży
słoneczny. Matejki 40, m. 16. zdg 86 462

Dąbrowskiego
36 — 8. zdg 86 463

Pierackiego
15 — 8, jedno — dwuosobowy. zdg 86 465

Pokój
od zaraz. Skarbowa 21, I. p. m. 2 zdg 86 466

Jednoosobowy
Mickiewicza 15 — 6. zdg 86 467

Sieroca
5/6, m. 7 zdg 86 470

Pokój
łazienką. Grochowe Łąki 3 — 3. zdg 86 469

Pokój
niekrępujący od zaraz do wynajęcia Wilda, ul. Czajcza 12, wejście 4, m. 2. zdg 86 399

Nobliwy
niekrępujący, czysty. Młyńska 4, m. 1. zdg 86 325

Wrocławska
4 — 2. zdg 86 323

Pokoik
Stary Rynek 80/82 — 8. zdg 86 317

Mały
Marcin 15 — 7. zdg 86 315

Młyńska
4 — 2, próżny wzgl. umeblowany. zdg 86 314

Pokój
Słowackiego 39 — 4. zdg 86 313

Klatki
Półwiejska 17, m. 5. zdg 86 531

Czysty
Fr. Ratajczaka 18 — 12. zdg 86 382

Pokoik
Ratajczaka 11 a — 26. zdg 86 366

Elegancki
panom. Pocztowa 11 — 11. zdg 86 372

Umeblowany
Dąbrowskiego 66, m. 4. zdg 86 373

Frontowy
solidnym. Wodna 11 — 3. zdg 86 371

Pokój
Wielkie Garbary 40 — 3. zdg 86 370

Dwuosobowy
ładny, utrzymaniem. Pierackiego 9, m. 6. zdg 86 458

Pokój
od zaraz. Składowa 12, m. 26. zdg 86 403

Pokój
umeblowany używaniem kuchni. Małeckiego 13, m. 5. zdg 86 402

2
umeblowane pojedyńczo, razem, frontowy, piętro, centrum. Zgłoszenia telefon 17-92. zdg 86 410

Jedno- dwuosobowy
Długa 9 — 4. zdg 86 413

Wygodami
Kwiatowa 3 — 3. zdg 86 414

Dla
panów. 27 Grudnia 20, podwórze lewo, m. 17. zdg 86 415

Ratajczaka
11 a — 60. zdg 86 422

Ładny
Wielkie Garbary 5 — 9. zdg 86 425

Słowackiego
39 — 10. zdg 86 427

Ładny
jedno — dwuosobowy. Skryta 1 m. 5. zdg 86 432

Jednoosobowy
łazienka, światło elektryczne. — Rybaki 20 a, m. 4. zdg 86 433

Pokój
Łąkowa 7, m. 9. zdg 86 435

Ogrodowa
13 — 29. zdg 86 436

Próżny
emeryt (ka). Oferty Kurier Poznański zdg 86 441

Górna
Wilda 31, m. 5. zdg 86 442

Al. Marcinkowskiego
1 a, m. 13. zdg 86 447

Niekrępujący
jedno — dwuosobowy. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 86 449

Klatka
obiadami. Plac Sapieżyński 2 a, I piętro. zdg 86 453

Jasna
6/7, m. 4, pokój panu. zdg 86 452

Klatki
zaraz. Wojciech 2, m. 8. zdg 86 501

Klatki
Marcina 29 — 3, jedno — dwuosobowy. zdg 86 515

Pokój
utrzymaniem. Marcina 4 — 3. zdg 86 518

Skromny
dwom panom. Wrocławska 19, m. 4. zdg 86 339

Działyńskich
9 — 1. zdg 86 338

Wojciech
28 — 5 utrzymaniem, obiadami, bez. zdg 86 336

Niekrępujący
frontowy jednemu lub dwom panom. Szwajcarska 11 — 12. zdg 86 588

Szymańskiego
3 — 10. zdg 86 595

Pokoik
Matejki 39 — 6. Pg 25 840-54,278

Dwom
panom wynajmę. Półwiejska 3, m. 6 zdg 86 594

Poznańska
56 — 6, narożnik Kochanowskiego. zdg 86 604

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) także przyjezdnym. zdg 86 610

Półwiejska
39, m. 9, wchód Ogrodowej. zdg 86 494

Pokój
Dąbrowskiego 36 — 7. zdg 86 544

Szamarzewskiego
26 a — 8. zdg 86 545

Marcin
62 — 6. zdg 86 566

Ładny
tanio. Szwajcarska 19, m. 1. zdg 86 567

Dla Pani
miły pokój światłem elektrycznym, centralnym ogrzewaniem 35 zł. Plac Działowy 11 — 9. zdg 86 569

Przyjezdnym
wysoki parter telefon. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 86 572

Świętokrzyski
3 — 14, frontowe, tanio. zdg 86 533

Słoneczny
dwuosobowy, łazienka. Reymonta 15, m. 5, obejrzeć 4—5. zdg 86 534

Panu
Józefa 3 — 5. zdg 86 539

Szymańskiego
9 — 9. zdg 86 547

Niekrępujący
czysty od zaraz. Staszica 4, parter, Kowalska. zdg 86 549

Skarbowa
15, m. 6. zdg 86 557

Pokoik
Jackowskiego 17 — 8. zdg 86 541

Słowackiego
39 — 9. zdg 86 542

Kraszewskiego
8 — 21. zdg 86 543

Frontowy
2 panów blisko dworca. Focha 43 — 6. zdg 86 516

Pokoik
pani Różana 10a — 5. zdg 86 293

Inteligentnemu
Rybaki 18 — 10. zdg 86 292

Pokój
niekrępujący. Skarbowa 8, m. 9. zdg 86 290

Próżny
małżeństwu bezdzietnym. Spokojna 24a — 22. zdg 86 291

Mickiewicza
34 — 5. zdg 86 585

Komfortowy
utrzymaniem. Pocztowa 21 — 4. zdg 86 472

Frontowy
jednemu, dwom panom lub małżeństwu. Woźna 14 b — 15. zdg 86 473

Pokój
wygody panom, małżeństwu zaraz wolny. Kwiatowa 4, m. 2. zdg 86 490

Dwadzieścia
Sapieżyński 3 — 7. zdg 86 491

Pokój
Strzelecka 5, I lewa. zdg 86 492

Pokoik
Skryta 9 — I. zdg 86 398

Słoneczny
Ratajczaka 11 a — 70. zdg 86 397

Centrum
jeden- dwuosobowy. Młyńska 3, mieszkanie 7. zdg 86 396

Nowomiejski
9 — 7 obiadami, utrzymaniem. — zdg 86 263

15,—
pracującej inteligentnej pani zaraz. Strzelecka 10, m. 6. zdg 86 312

Niekrępujący
Wierzbięcice 43 — 24. zdg 86 308

Piłsudskiego
29 — 6. zdg 86 307

Śniadeckich
28 — 2, jeden — dwuosobowy. zdg 86 304

Pokój
Wielka 23, m. 21. zdg 86 302

Skarbowa
7, m. 10, dwuosobowy. zdg 86 301

Wspólny
(pani). Plac Świętokrzyski 4, I. lewo, front. zdg 86 297

Ratajczaka
11 a — 92. zdg 86 276

Ratajczaka
11 a — 71. zdg 86 274

Marcin
33 — 8. zdg 86 273

Pokoik
Wszystkich Świętych 8 — 3. zdg 86 272

Centrum
frontowy, słoneczny, czysty z pościelą bez. solidnemu panu zaraz Półwiejska 15, m. 5. zdg 86 284

Kanałowa
6 — 16. zdg 86 387

Stary Rynek
48, m. 3, frontowy, jednoosobowy Oglądać wieczorem. zdg 86 281

Dąbrowskiego
25a — 3 telefon, frontowy, solidnemu. zdg 86 265

16. SZUKA POKOJU

Niekrępującego
pokoju do 35,— przyjezdny. Oferty Kurier Poznański zdg 86 138

Małżeństwo
2 dzieci poszukuje próżnego pokoju. Oferty Kurier Poznański zdg 86 170

23. ROZMAITE

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14 śródmieściu — paniom zainteresowanym udzielam wszelkich porad, pomocy. zdg 84 870

Filateliści!
Czasopismo „Ikaros" wydało „Podręcznik znaczków polskich". Prospekty darmo. Białystok. zdg 86 298

Bezpłatnie
grafologini przeszłość, przyszłość. Marcin 62 — 6. zdg 86 419

Szyję
płaszcze, suknie tanio. Chwaliszewo 49, m 12. zdg 86 605/6

Szkoła Tańców Średzińskiego
kurs początkujący zniżony. Strzelecka 3. zdg 86 356

Korepetytorka
potrzebna do chłopca 9-letniego. Adres Kurier Pozn. zdg 86 277

26. SZUKA POSADY

a) Służba domowa

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do wszelkiej pracy domowej od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 320

Inteligentna
samotna panna przyjmie posadę prowadzenia gospodarstwa domowego do samotnej osoby. Zielona 2, m. 3. zdg 86 401

Panienka
lekkich prac domowych do dziecka szyciem szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 197

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem — szuka posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 240

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem do wszystkiego szuka posady — lub posługi do trzech osób od zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 340

Uczciwa
poszukuje posługi od godz. 12. Oferty Kurier Poznański zdg 86 346

Uczciwa
poszukuje posługi gotowaniem, bez. Oferty Kurier Poznański zdg 86 381

Posługi
szukam. Oferty Kurier Poznański zdg 86 598

Panienka
z lepszej rodziny szuka posady do prac domowych. Zgłoszenia Kurier Pozn. p 20 389

Dziewczyna
szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 86 570

Posługi
poszukuję na przedpołudnie, okolica Łazarza. Oferty Kurier Poznański zdg 86 537

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 86 487

Dziewczyna
szuka posługi zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 285

Poszukuję
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 86 586

Sierota
pracowita, uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 86 528

Panienka
z kursami praktyką szuka posady do chorego, dzieci od zaraz lub 15. 4. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 600

Kucharka
dobrze polecona poszukuje posady do wszelkich prac. Oferty Kurier Poznański zdg 86 587

Posługaczka
uczciwa szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 85 918

Posługi
3 razy tygodniu, pranie, gotowanie szukam. Oferty Kurier Poznański zdg 85 713

Posady
do wszystkiego poszukuje znam. język niemiecki. Oferty Kurier Poznański zdg 85 710

Praczka
szuka prania. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 85 773

Panna
była w lepszych domach poszukuje posady dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 85 745

Uczciwa
poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 85 693

Pilna
uczciwa poszukuje sprzątania biur, posługi po południu. Oferty Kurier Poznański zdg 85 679

Z prowincji
młodsza poszukuje posady służącej tylko w lepszym domu możliwie od zaraz, dobre świadectwa. Oferty Kurier Poznański zdg 85 972

Posługaczka
szuka posługi 3 × tygodniu. — Oferty Kurier Pozn. zdg 85 956

Poszukuję
posady samodzielnym dobrym gotowaniem. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 092

Starsza
szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 86 088

Osoba
inteligentna z dobrym gotowaniem krawieczyzną poszukuje posady do prowadzenia domu u wdowca lub samotnej osoby. — miejscowość obojętna. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 083

Osoba
nawskroś uczciwa długoletnie świadectwa poszukuje posady wszelkiej pracy gotowaniem. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 081

Bardzo
uczciwa starsza gospodyni, dobrym gotowaniem poszukuje posady, wieś, miasto, plebania. — pensjonat. Oferty Kurier Pozn. zdg 85 865

NAJPIĘKNIEJSZE KWIATKI
z łąki prima-aprilisowej
przynosi najnowszy (14) numer
„JLUSTRACJI POLSKIEJ"

Próżnego
małżeństwo stare miasto. Oferty Kurier Poznański zdg 86 571

Dwóch pokoi
czystych, dużych, częściowo umeblowanych u solidnych i zacnych starszych państwa poszukuje od maja samotny urzędnik — starszy — skromny z całodziennym utrzymaniem, najchętniej okolicy Mickiewicza. Oferty Kurier Poznański zdg 85 119

Próżnego
używaniem kuchni, małżeństwo zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 602

17. LOKALE

Skład
rzeźnicki do wynajęcia. Grunwaldzka 119. zdg 86 122

Kolonialkę
dobrze zaprowadzoną, ruchliwa ulica tanio. Wędzikowski Piekary 11. zdg 85 084

Ubikacje
przemysłowo - handlowe, śpichrzem, rampą, dużym podwórzem wolne. Cichocka, Strzelecka 14 a. zdg 86 439

Skład
z ubikacjami. Św. Marcin 77, do wynajęcia. Pg 25837-54,242

Skład
delikatesów i nabiału centrum zaraz oddam. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 86 395

18. DZIERŻAWY

Oddam
ogród owocowo - jarzynowy 3 000 m² oparkaniony, okazja dla ogrodnika. Starołęka, Antoniego 52 — m. 6. zdg 86 224

Krawcowa
wykonuje pierwszorzędnie tanio suknie, kostjumy. Stary Rynek 59/60, m. 2. zdg 86 250

Znana Adarelli przepowiada
z Braminów i ręki. Przyjmuje tylko w Poznaniu. Podgórna 13, mieszkanie 10. zdg 86 327

Akuszerka
Poznań, Strzelecka 2,
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dg 22 396/7

25. MUZYKA

Kursy
gry fortepianowej, dyplomowana nauczycielka
Aleje Marcinkowskiego 1 m. 8
(dom narożny). zdg 86 110

Lekcje
fortepianu 6 — chodzę w dom. Wielkie Garbary 39 — 14. zdg 86 596

24. NAUKA

Gimnazjastka
przygotuje do gimnazjum, godz. 50 gr. Oferty Kurier Poznański zdg 86 234

Korepetycje
matematyki, fizyki. Cukry, Marcina 19. zdg 86 350

Kursy handlowe
od 5 kwietnia. Kromczyńska, ul. Ogrodowa 16, II. zdg 86 343

Prace naukowe
przepisuję
„Rex", 3 Maja 5. zdg 86 578

Dzielny
matematyk, student udzieli lekcji. Oferty Kurier Poznański zdg 86 391

Prasowaczka
praniem poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 85 422

Sierota
lat 15 do dzieci lub lekkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 86 194

Panienka
szuka posady do dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 86 126

Posługaczka
uczciwa szuka od 15. 4. posługi na cały dzień. W ostatniej posadzie parę lat. Oferty Kurier Poznański zdg 86 155

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi popołudniowej. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 192

Poszukuję
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 86 407

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 408

Szukam
posady do dziecka lub posyłek przychodniej. Oferty Kurier Poznański zdg 86 406

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Piątek, 2 kwietnia.

6.30 audycja poranna; **11.30** — audycja dla szkół (dla dzieci starszych: Słuchowisko pt. „Jak zła Barbarka piekła wielkanocne baby" — Anny Świrszczyńskiej; — **12.03** patrz programy lokalne; — **12.40** dziennik południowy; **12.50** „Żywienie piskląt" — pogadanka Heleny Połkowskiej; **15.00** wiadomości gospodarcze; **15.15** patrz progr. lokalne; **16.15** rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa); **16.30** patrz programy lokalne; **17.00** „Piękno krajobrazu pomorskiego" — felieton Mariana Sydowa (z Torunia) **17.15** sonaty skrzypcowe w wyk. Francine de Hagen (fortepian) i Buysse-Rolin (skrzypce); **18.00** — „Miesiąc propagandy — ośrodków wychowania Fizycznego — przemówienie gen. Józefa Olszyny Wilczyńskiego dyr. P. U. W. F. i P. Wojsk. **18.10** poradnik sportowy; **18.20** patrz progr. lokalne; **18.50** „Przegląd rolniczej prasy" — inż Irena Niewodniczańska (z Wilna). (Łódź i Katowice nadają aud. lok.): **19.00** — „Zdobywam nowego przyjaciela" — gawęda Arkadego Fiedlera: — **19.20** „Z pieśnią po kraju" — audycje prowadzi prof. Bronisław Rutkowski: **19.45** fragment operowy; **20.00** „Nasza marynarka gra!" — w wyk. ork. marynarki wojennej; **20.45** dziennik wieczorny: **20.55** pogadanka aktualna: — **21.00** Franciszek Lehar: „Gioditta" — operetka w 3-ch aktach.

WARSZAWA

Warszawa — 12.03 Karol Maria Weber (płyty): **15.15** zespół Stefana Rachonia: **16.00** film, plastyka, architektura: **16.10** pogadanka społeczna: **16.30** muzyka la dzieci (płyty): **18.20** poradnik sportowy lokalny: **18.25** muzyka (płyty): **18.45** program na jutro: **23.00—23.30** muzyka salonowa w wyk. małej ork. P. R.

POZNAŃ

Poznań — 12.03 koncert na dawnych instrumentach płyty: — **13.00** muzyka polska, płyty; **13.25** dzieci proszą o ładną muzykę — płyty: **13.55** przegląd giełdowy: — **15.15** muzyka operowa płyty: **16.30** muzyka ludowa płyty: **18.20** poradnik sportowy lokalny: **18.25** — arie i pieśni w wyk. Wandy Dobroczyńskiej — śpiew: **18.40** „Z przeszłości Wielkopolski: „Karol Libelt jako nowelista" — wygł. dr Andrzej Wojtkowski.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

16.00 Mediolan. — Rec. fort. R. Casadesusa.
17.00 Berlin. — Koncert solistów.
19.30 Wiedeń. — Koncert rozrywkowy. Sol. J. Kiveron (tenor)
20.10 Koenigswust. — Koncert kwartetu salzbursko-mozartowskiego. **Monachium.** „Moll" słuchowisko o Fryderyku Chopinie. **20,40 Wiedeń.** — Koncert muzyki współczesnej z udz. Józefa Turczyńskiego (fort.) **20,45 Beromünster.** „Pocałunek" op. Smetany. **20,50 Budapeszt.** Koncert ork. operowej.
21.00 Rzym Rec. fort. C. Bussotti'ego. **21.10 Królewiec** „Światło" op. Mirsch-Riccinsa. **21.30 Lille.** „Szkoła mężów" op. kom. Bondeville'a.
24.00 Sztugart. — Utwory Schuberta i Beethovena

ODDZIAŁ: UL. NOWA 10.
Pr 25 094-7,61

Uczciwa
dziewczyna młodsza szuka posady bez gotowania. Oferty Kurier Poznański zdg 85 531

Szukam
posługi lub jakiego zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 85 539

Dziewczyna
czysta pracowita szuka posady do wszystkiego od 1. 4. 37. Oferty Kurier Poznański zdg 85 560

Dziewczyna
młodsza z gotowaniem do wszystkiego, uczciwa, pracowita przyjmie posadę od 1. Oferty Kurier Pozn. zdg 85 490

Polecam
gospodynie, służące. Kranzowa, Ratajczaka 2. zdg 85 643

Dziewczyna
poszukuje posady jako początkująca z lepszej rodziny. Oferty Kurier Poznański zdg 85 846

b) Inni

Dzielna
pielęgniarka szuka jakiejkolwiek pielęgnacji. Oferty Kurier Poznański zdg 86 168

Niemiecko-
polska rutnowana stenotypistka stenografia niemiecka szuka posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 215

Kto
pomoże młodej pannie nie wielką pożyczką do ukończenia półrocznego kursu lub da bratu biurową posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 86 127

Krawcowa
szuka posady, dobrym krojem, wykonuje garderobę damską — dziecięcą. Oferty Kurier Poznański zdg 86 162

Syn
uczciwych rodziców szuka miejsca nauki cukierniczej z całym utrzymaniem. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 86 159

Biuralistka
niemiecki maszyną szuka posady zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 251

Panienka
pisząca maszyną szuka posady praktyki początkującej. Oferty Kurier Poznański zdg 86 181

TEATRY

Poznań, czwartek, 1. 4.

TEATR POLSKI: Czwartek, 1. 4. „Kto zabił".
Piątek, 2. 4. „Kto zabił".
TEATR WIELKI: Czwartek, 1. 4. „Miłostki kadetów".
Piątek, 2. 4. „Miłostki kadetów".
Sobota, 3. 4. „Bal maskowy".
TEATR NOWY: Czwartek, 1. 4. „Japoński rower".
Piątek, 2. 4. teatr nieczynny z powodu generalnej próby.
Sobota, 3. 4. „Profesja pani Warren", premiera.

KINA

Poznań, czwartek, 1. 4.

APOLLO: „Płomienne serca".
CORSO: „Bengali".
GLORIA: Cygańskie Dziewczę".
GWIAZDA: „Będzie Lepiej".
ŚWIATOWE T. C. L.: „Dzisiejsze czasy".
METROPOLIS: „Płomienne serca".
RENAISSANCE: „Czarny Hrabia".
SŁOŃCE: „Buffalo Bill".
SFINKS: „Katarzynka".
WITA: „Władca Podwodnego Świata".
ŻACZA-Łazarz: „Panna Lili".
ŻACZA-Wilda: „Trędowata".
ZALSONA: „W cieniu samotnej ...ny".

Prywatna Szkoła Powszechna
Janiny Sulerzyskiej
w Poznaniu - ul. św. Marcina 66/67 w ogr. (telefon 55-70)
przyjmuje w myśl rozporządzenia Kuratorium O. S. P. na nowy rok szkolny 1937/38 zgłoszenia dziewczynek i chłopców
od 4 – 7 kwietnia w godzinach od 9 - 13 i od 16 - 17.
(w niedzielę tylko od 10 - 13)
Klasy słoneczne ...zyste, boisko przy szkole, ogród w **Osiedlu Szkolnym** w Przezmirowie pod Poznaniem.
dg 22640

Lekarka - dentystka
przyjmie posadę. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 124

Kasjerka
biuralistka początkująca z praktyką poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 86 468

Biurowa
przyjmie posadę w majątku lub probostwie. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 456

Panienka
szuka posady do dzieci lub posyłek. Oferty Kurier Poznański zdg 86 335

Prawnik
poszukuje posady aplikacji u adwokata. Oferty Kurier Pozn. zdg 40 373

Dziewczynę
uczciwą, czystą i bardzo pilną mogę polecić od 15. 4. lub 1. 5. Św. Jerzego 1, m. 15, od godz. 12—2 wieczorem 8—9. zdg 86 608

Monter
radiowy wolny wojskowość, dobre referencje, przyjmie posadę fabryce lub wytwórni radiowej. Poznań, Poznańska 27 b — 7. zd 86 507

Elektromonter
poszukuje jakiejkolwiek pracy, względnie stróżostwa. Sikorski, Jaraczew, pow. Jarocin. zdg 86 559

Absolwent
Wyższej Szkoły Handlowej, katolik, lat 30, obrotny z długoletnią praktyką administracyjną, — bankową, znajomością książkowości, spraw podatkowych, korespondencją polską, niemiecką — przyjmie posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 86 548

Piekarz - cukiernik
młody dzielny fachowiec wyuczony, w dobrym warsztacie poszukuje pracy od zaraz. Józef Lech, Biechowo, poczta Nowa wieś królewska, pow. Września. zdg 86 551

Piekarz
cukiernik szuka posady. Pejkert, Gniezno, Trzemeszeńska 17, m. 6. ng 40 804

Prezentująca
inteligentna, młoda, wymowna, uczciwa, krytycznym położeniu, znajomością bufetu, prowadzenia prac biurowych, szycia, gotowania. Włada językiem polskim — niemieckim, poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 86 393

Inteligentna
lat 16 poszukuje posady jako uczenica do biura. Oferty, zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 85 463

Robotnik
lat 45, żonaty, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 85 963

Ekspedientka
z kilkuletnią praktyką poszukuje posady towarów krótkich, bielizny. Oferty Kurier Poznański zdg 85 936

Robotnik
kawaler, lat 25, obeznany dobrze w wyrobach cementowych poszukuje jakiejkolwiek pracy. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 166

Szofer
bezpłatny za wolne utrzymanie, sumienny, obowiązkowy, abstynent, półtora roku praktyki, obeznany ślusarką, elektryką, dobre polecenia w krytycznym położeniu prosi o posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 86 196

Krawcowa
przyjmie posadę w dom. Oferty Kurier Poznański zdg 86 209

Inteligentna
panienka do dzieci dobrze polecona poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 211

Absolwentka
Szkoły Handlowej poszukuje pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 86 231

Inteligentna
panienka szuka posady kasjerki, maszynistki, sekretarki lub wychow. do dziewczynki. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 85 484

Retuszerkę
dzielna poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 86 135

Rzeźbiarz
w drzewie poszukuje pracy także na trumny. Oferty Kurier Pozn. zdg 86 282/3

27. WOLNE MIEJSCA

Szukam młodego, zaufanego
nauczyciela
dla chłopca (4 kl. powszechna), dla którego ma być równocześnie towarzyszem. Łaskawe zgłoszenia do Kuriera Pozn. dg 22 607

Ekspedientka
młoda, dzielna sprzedawczyni z branży obuwia na stałą posadę. Zgłoszenia z podaniem referencji proszę kierować do Kuriera Poznańskiego zdg 85 774

2
dziewczyny i 2 robotników potrzebni „Bałtyk". Wielka 20, od 5—6. zdg 86 123

Ucznia
uczennicę fryzjerską przyjmę. — Pocztowa 22. zdg 86 121

Potrzebna
gospodyni do gotowania, sprzątania, prania, prasowania, 3 pokoje 7 osób, pensja 25 zł. Rybaki 7, m. 7. zdg 86 157

Uczeń
do biura. Kaucja gotówkowa. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 245

Lokaj
służący młodszy potrzebny na majętność. Zgłoszenia Wierzbicki, Poznań, Towarowa 21. zdg 86 254

Ekspedientka
młoda dobra prezencją potrzebna. Skład papieru. Strzelecka 2. zdg 86 257

Panienka
inteligentna, — wykształcona do 2 dzieci 8—11 lat, z dobrą znajomością szycia potrzebna od 15. na prowincję. Oferty wraz podaniem warunków i odpisem świadectw Kurier Pozn. zdg 85 989

Gospodyni - kucharka
z znajomością wykwintnej kuchni, prasowaniem sztywnej bielizny, chowem drobiu potrzebna 15 kwietnia. Zgłoszenia, odpisy świadectw pod adr. Maj. Manieczki, pow. Śrem. zdg 86 167

Dziewczyna
14—16 lat, do dzieci potrzebna. Kl. Janickiego 14, m. 4. zdg 86 187

Dziewczyna
wszystkiego gotowaniem. Spokojna 24, m. 7. zdg 86 206

Dziewczyna
potrzebna zaraz. Św. Wojciech 21, m 39, od czwartej. zdg 86 198

Służąca
z gotowaniem młoda czysta. — Norwida 2, m. 3, koło cyrku 4—6 zdg 86 214

Dziewczyna
do wszystkiego od zaraz 15 zł. — Zgłoszenia Grodziska 17a m. 2. zdg 86 220

Pomocnik
krawiecki od zaraz. Wielka 1, m. 9. zdg 86 362

Kucharka
młoda, lepsza kuchnia, wszelkie prace. Matejki 40/41, m. 14. zdg 86 363

Podróżujący
na soki. Św. Marcin 54. zdg 86 349

Potrzebny od zaraz
praktykant gospod.
z ukończoną szkołą rolniczą i 2 letnią praktyką. Pisemne zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem referencji uprasza się nadsyłać do Maj. Bracewo, p. Obrzycko. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. ng 41 183

Ogrodniczy
pomocnik, kultura, praca w handlowych potrzebny od 1. 4. Roszczak, Poznań, Kórnicka, ogrodnictwo. zdrg 86 226-7

Od czerwca poszukuję
magistra
chrześc. doświadcz. polec. z podaniem pensji przy wolnym utrzymaniu Stara Apteka, Kępno. dg 22 641

Dziewczyna
restauracyjna dobrym gotowaniem. Jezuicka 4. zdg 86 400

Kobieta
zdrowa, czysta, uczciwa z Jeżyc z dobrymi poleceniami potrzebna do posługi całodziennej. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 86 322

Elew gospodarczy
inteligentny, energiczny na większy majątek zaraz. Pensja 30,— zł. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 86 527

Panienka
pisząca na maszynie oraz do ekspedycji potrzebna. Zgłoszenia Stary Rynek 46/47, m. 5, 7—8 wieczór. zdg 86 416

Potrzebna
zaraz do składu osoba w młodszym wieku z znajomością szycia. Zgłoszenia osobiste Elegancja Poznańska, Poznań-Starołęka, ul. Starołęcka 60. zdg 86 421

Przychodnia
potrzebna, prace domowe, dobre gotowanie. Emilii Sczanieckiej 5 mieszkanie 6. zdg 86 523

Niańka-wychowawczyni
zdrowa, z dobrymi poleceniami potrzebna od 15 kwietnia do 2 dziewczynek (3 i 5 lat). Zgłoszenia Drużbackiej 7, m. 4, godz. 19—20. zdg 86 437

Potrzebna
pomocnica krawiecka. Kossaka 18, m. 8, Łazarz. zdg 86 455

Panienka
do pomocy w zakładzie fryzjerskim potrzebna. Piekary 18, wysoki parter. zdg 86 457

Fryzjer
Ratajczaka 13. zdg 86 341

Fotografa
kartą lub bez zaraz, najchętniej prowincji. Oferty Kurier Pozn. p 20 391

Służąca
gotowaniem zaraz. Przecznica 4, mieszkanie 5. zdg 86 609

Służąca
dobrym gotowaniem. Kraszewskiego 12 — 5. zdg 86 546

Ekspedientka
potrzebna branży kolonialnej, delikatesy. Zgłoszenia Dąbrowskiego 3, skład obuwia, godz. 3—4. zdg 86 573

Uczennice
na haft biały, kolorowy przyjmie Strzelecka 33 — 7. zdg 86 530

Ekspedientka
do piekarni zaraz potrzebna kaucja. Adres wskaże Kurier Pozn. zdg 86 488

Dziewczyna
do restauracji potrzebna. „Okocim", Pasaż Apollo. zdg 86 538

Bufetowa
przystojna obsługą gości potrzebna. Adres Kurier Poznański zdg 86 540

Trio
lub duet zaraz potrzebny. Hawajska, Prusa 20. zdg 86 474

Dziewczynka
do posyłek. W. Garbary 36, m. 4. zdg 86 486

Francuzka
młodsza lub Polka - nauczycielka władająca językiem jak rodowita Francuzka, potrzebna do chłopca 8 letniego. Zgłoszenia z odpisem świadectw do „Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod „13,55". Pg 25 642-13,55

Uczeń
elektrotechniki syn zamożniejszych rodziców potrzebny. Oferty Kurier Poznański zdg 86 311

Emulsja „Erbe"
z tranu norweskiego
zawierającego 500 jedn. Witamin A
i 250 „ Witamin D
R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 39 494/8

Podróżujący
na Poznań za prowizję, branża towary krótkie potrzebny. Oferty Kurier Poznański zdg 86 306

Dziewczyna
praniem, gotowaniem, świadectwami potrzebna. Młyńska 9, mieszkanie 8. zdg 86 287

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego. Długa 5, m. 9. zdg 86 603

Kucharka
samodzielna młodsza, praniem 2 osoby. Adres Kurier Poznański zdg 86 270

Kucharkę samodzielną
z dobrym gotowaniem
czystą
od
zaraz.
Zgłoszenia Stary Rynek 13/14 — (skład). Ng 40 452

Wychowawczyni
na wieś do 2 dzieci 2 i 6 lat poszukuje się od 15. 4. lub 1. 5. najchętniej z prawem nauczania, francuski i fortepian koniecznie. Zgłoszenia 6. 4. godzina 13—15. ul. Kochanowskiego 5, dr. Dominik, II piętro. zdg 86 581

29. ROZRYWKA

Renaissance
Pat i Patachon
w najnowszej komedii.
„Czarny Hrabia".
Pg 25 634-12.270a

Franciszka Gaal
Najweselsza dobroduszna
„Katarzynka"
Śmiech! Humor!
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 84 928

Aparaty
sieciowe - bateryjne najpoważniejszych fabryk do 18 rat.
Detektory
z głośnikiem bardzo wielkie siłe.
Żyrandole,
oraz wszelkie oświetlenia w wielkim wyborze. Przyjmujemy asygnaty „Kredyt"
Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcin 18 przy Ratajczaka. Pg 25 117-4,85

Pożyczki Państwowe
100 za 100 przy kupnie aparatu
Radiowego Prems
Ponadto Kosmos Telefunken przy wpłacie 15.— zł gwarancja stare odbiorniki zamieniam na nowe. Lira. Podgórna 14, plac Świętokrzyski, telefon 50-63. ng 39 530

Radio
wszystkie typy zamiana pożyczki 18 rat specjalny warsztat naprawy. Radiopol, Marcin 52, telefon 46-64. zdg 86 084/5

Anody
gwarantowane
centrum
100 v. 9,40; 120 v. 11,40
głośniki
detektor 8,— mistrz tonu
Polton
wyłączna sprzedaż
centrum Kamiński,
Poznań, Stary Rynek 13/14. Ng 40 453/4

Kino Oświatowe TCL.
Dziś Charlie Chaplin w najgenialszej swej kreacji „Dzisiejsze czasy" oraz film naukowy. Ng 40 481/2

Fonoplastyczny odbiornik
Telefunken
najlepiej i najkorzystniej kupisz w firmie
Radiolavox
Poznań, Ratajczaka 14
ng 41 120

Radioekspert
sprzedaje
Radioodbiorniki
ultranowoczesne
Spłaty
do 18 miesięcy
Bez
wystawienia
Weksli
obiegowych. ng 41 122

Radioekspert
jest
Jedyne
w
Poznaniu
nowoczesne
radiolaboratorium
n 41 123

Radioekspert
jest
Jedyny
w
Poznaniu
radiosprzedawca
Specjalista
n 41 124

Radioekspert
ul.
Śniadeckich jeden
piętro.
Telefon 64-44
n 41 125

Nadzwyczajnie
głośno grające
detektory
płyty — gramofony najkorzystniej.
Szewska 20
zdg 86 390

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska Wytwórnia Kapeluszy 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 78 932

MUZYKA – TO RADOŚĆ
a da ci ją fonoplastyczny TELEFUNKEN
zainstalowany przez nowoczesne biuro radiofoniczne SUPER-RADIO
TEL. 57-71. POZNAŃ, 27 GRUDNIA 16
ng 39 964

Humor zagraniczny

— Bardzo żałuję, panie hrabio, ale pani hrabina zezwoliła dziś panu Gotfriedowi na urządzenie regat jachtowych w basenie. (M)

(The Passing Show, Berlin).

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia „najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.), słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

P. K. O. Poznań nr. 200-149.